

Ovaj je dokument samo dokumentacijska pomoć za čiji sadržaj institucije ne preuzimaju odgovornost.

► **B**

DIREKTIVA 2009/28/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 23. travnja 2009.

**o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora te o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage
direktiva 2001/77/EZ i 2003/30/EZ**

(Tekst značajan za EGP)

(SL L 140, 5.6.2009., str. 16.)

Koju je izmijenila:

Službeni list

br. stranica datum

► <u>M1</u>	Direktiva Vijeća 2013/18/EU od 13. svibnja 2013.	L 158	230	10.6.2013.
► <u>M2</u>	Direktiva (EU) 2015/1513 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. rujna 2015.	L 239	1	15.9.2015.

DIREKTIVA 2009/28/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 23. travnja 2009.

o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora te o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage direktiva 2001/77/EZ i 2003/30/EZ

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 175. stavak 1. i članak 95. u vezi s člancima 17., 18. i 19. ove Direktive,

uzimajući u obzir Prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,

u skladu s postupkom iz članka 251. Ugovora ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Nadzor nad uporabom energije u Europi i povećana uporaba energije iz obnovljivih izvora te ušteda energije i povećana energetska učinkovitosti, važni su dijelovi paketa mjera potrebnih za smanjenje emisije stakleničkih plinova i ispunjavanje obveza Kyotskog protokola uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama, kao i za ispunjavanje daljnjih obveza Zajednice i međunarodnih obveza povezanih sa smanjenjem emisija stakleničkih plinova nakon 2012. Ti čimbenici imaju i važnu ulogu u poticanju sigurnosti opskrbe energijom, poticanju tehnološkog razvoja i inovacija te osiguranju mogućnosti za zapošljavanje i regionalni razvoj, ponajprije u ruralnim i udaljenim područjima.
- (2) Veća tehnološka poboljšanja, poticaji za uvođenje javnog prijevoza i njegovo širenje, primjena energetski učinkovitih tehnologija i uporaba energije iz obnovljivih izvora u prometu neka su od najučinkovitijih sredstava kojima Zajednica može smanjiti svoju ovisnost o uvozu nafte u sektoru prometa, u kojemu je sigurnost opskrbe energijom najakutniji problem, te utjecati na tržište gorivom koje je namijenjeno uporabi u prometu.
- (3) Utvrđene su mogućnosti za uspostavljanje gospodarskog rasta pomoću inovacija i održive konkurentne energetske politike. Proizvodnja energije iz obnovljivih izvora često ovisi o lokalnim ili regionalnim malim i srednjim poduzećima (SME). Mogućnosti

⁽¹⁾ Mišljenje od 17. rujna 2008. (SL C 77, 31.3.2009., str. 43.).

⁽²⁾ SL C 325, 19.12.2008., str. 12.

⁽³⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 17. prosinca 2008. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 6. travnja 2009.

▼B

za rast i otvaranje novih radnih mjesta koje donose ulaganja u regionalnu i lokalnu proizvodnju energije iz obnovljivih izvora u državama članicama i njihovim regijama veoma su važne. Komisija i države članice trebaju stoga podržati nacionalne i regionalne razvojne mjere na tim područjima, poticati razmjenu najboljih praksa u proizvodnji energije iz obnovljivih izvora između lokalnih i regionalnih razvojnih poticaja i promicati financiranje iz strukturnih fondova u tom području.

- (4) Pri davanju prednosti razvoju tržišta za obnovljive izvore energije potrebno je uzeti u obzir pozitivan utjecaj na regionalni i lokalni razvoj, izvozne mogućnosti, socijalnu koheziju te mogućnosti zapošljavanja, ponajprije kad je riječ o malim i srednjim poduzećima i nezavisnim proizvođačima energije.
- (5) Kako bi se smanjile emisije stakleničkih plinova u Zajednici i ovisnost o uvozu energije, razvoj obnovljivih izvora energije i povećana energetska učinkovitost trebaju biti tijesno povezani.
- (6) Uputno je podržati fazu predstavljanja i komercijalizacije decentraliziranih tehnologija za energiju iz obnovljivih izvora. Pomak prema decentraliziranoj proizvodnji energije ima više prednosti, uključujući i iskorištavanje lokalnih izvora energije, veću lokalnu sigurnost opskrbe energijom, kraće prijevozne putove i smanjeni gubitak energije pri prijenosu. Takva decentralizacija potiče razvoj zajednice i koheziju osiguravanjem izvora prihoda i stvaranjem novih radnih mjesta na lokalnoj razini.
- (7) U Direktivi 2001/77/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. rujna 2001. o promicanju električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije na unutarnjem tržištu električne energije ⁽¹⁾ i Direktivi 2003/30/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. svibnja 2003. o promicanju uporabe biogoriva ili drugih obnovljivih goriva za prijevoz ⁽²⁾ utvrđene su definicije za različite vrste energije iz obnovljivih izvora. U Direktivi 2003/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2003. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električnom energijom ⁽³⁾, utvrđene su definicije za sektor električne energije općenito. U interesu pravne sigurnosti i jasnoće uputno je iste ili slične definicije upotrebljavati i u ovoj Direktivi.
- (8) Komunikacija Komisije od 10. siječnja 2007. naslovljeno „Plan za obnovljivu energiju – obnovljiva energija u 21. stoljeću: izgradnja trajnije budućnosti” pokazalo je da je 20 % ukupnog udjela energije iz obnovljivih izvora i 10 % ukupne energije iz obnovljivih izvora u prijevozu odgovarajući i ostvariv cilj te da okvir koji uključuje obvezne ciljeve treba poslovnoj zajednici osigurati dugoročnu stabilnost potrebnu za racionalna održiva ulaganja u

⁽¹⁾ SL L 283, 27.10.2001., str. 33.

⁽²⁾ SL L 123, 17.5.2003., str. 42.

⁽³⁾ SL L 176, 15.7.2003., str. 37.

▼B

sektor obnovljive energije koja mogu smanjiti ovisnost o uvoznim fosilnim gorivima i potaknuti primjenu novih energetske tehnologije. Ti ciljevi povezani su s 20 %-tnim poboljšanjem energetske učinkovitosti do 2020., kako je to navedeno u Komunikaciji Komisije od 19. listopada 2006. naslovljenom „Akcijski plan za energetske učinkovitost: ostvarenje mogućnosti” koji je potvrdilo Europsko vijeće u ožujku 2007. i Europski parlament u svojoj rezoluciji od 31. siječnja 2008. o tom planu.

- (9) Europsko vijeće na sjednici u ožujku 2007. ponovno je potvrdilo predanost Zajednice razvoju energije iz obnovljivih izvora na razini cjelokupne Zajednice nakon 2010. Potvrdilo je obvezni cilj 20 %-tnog udjela energije iz obnovljivih izvora u potrošnji energije cjelokupne Zajednice do 2020. i obvezni minimalni 10 %-tni cilj koji trebaju ostvariti sve države članice u udjelu biogoriva u uporabi benzina i dizelskog goriva u prometu do 2020. koje se uvodi na financijski isplativ način. Vijeće je naglasilo da je obvezujuća priroda cilja za biogoriva odgovarajuća, ako proizvodnja bude održiva i ako druga generacija biogoriva postane na tržištu komercijalno dostupna te ako se Direktiva 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 1998. o kakvoći benzina i dizelskog goriva ⁽¹⁾ izmijeni tako da se uzmu u obzir odgovarajuće razine miješanja. Europsko je vijeće na sjednici u ožujku 2008. ponovilo da je ključno izraditi i ispuniti valjane kriterije učinkovitosti za biogoriva i osigurati komercijalnu raspoloživost biogoriva druge generacije. Europsko je vijeće na sjednici u lipnju 2008. ponovno postavilo pitanje kriterija održivosti i razvoja biogoriva druge generacije te naglasilo da je potrebno procijeniti mogući utjecaj proizvodnje biogoriva na poljoprivredne prehrambene proizvode te, ako je to potrebno, poduzeti mjere da se uklone nedostaci. Vijeće je također istaknulo da je potrebno napraviti daljnje procjene ekoloških i socijalnih utjecaja proizvodnje i uporabe biogoriva.
- (10) Europski je parlament u svojoj Rezoluciji od 25. rujna 2007. o planu za obnovljivu energiju u Europi ⁽²⁾ pozvao Komisiju da do kraja 2007. predstavi prijedlog zakonodavnog okvira za energiju iz obnovljivih izvora, navodeći pritom važnost postavljanja ciljeva za udio energije iz obnovljivih izvora na razini Zajednice i na razini država članica.
- (11) Potrebno je utvrditi transparentna i nedvosmislena pravila za izračunavanje udjela energije iz obnovljivih izvora i definiranje tih izvora. U tom okviru treba uključiti energiju oceana i drugih vodnih tijela u obliku valova, morskih struja, plima, gradijenata temperature i slanosti oceana.

⁽¹⁾ SL L 350, 28.12.1998., str. 58.

⁽²⁾ SL C 219 E, 28.8.2008., str. 82.

▼B

- (12) Uporaba poljoprivrednih materijala, npr. gnojiva, gnojevke i drugih životinjskih i organskih otpadaka za proizvodnju bioplina ima, s obzirom na velike mogućnosti uštede emisije stakleničkih plinova, znatne ekološke prednosti u smislu proizvodnje energije za grijanje i električne energije i uporabe tih materijala kao biogoriva. Postrojenja za proizvodnju bioplina, zbog svoje decentraliziranosti i strukture regionalnog ulaganja, znatno pridonose održivom razvoju u ruralnim sredinama i pružaju poljoprivrednicima nove mogućnosti prihoda.
- (13) S obzirom na stajališta koja su zauzeli Europski parlament, Vijeće i Komisija, uputno je utvrditi obvezne nacionalne ciljeve u skladu s 20 %-tnim udjelom energije iz obnovljivih izvora i 10 %-tnim udjelom energije iz obnovljivih izvora u sektoru prometa u energetske potrošnji Zajednice do 2020.
- (14) Glavna je svrha obveznih nacionalnih ciljeva ulagačima osigurati sigurnost te poticati stalni razvoj tehnologija pomoću kojih se proizvodi energija iz svih vrsta obnovljivih izvora. Stoga nije uputno za budućnost odlagati odluku o tome je li cilj obavezan.
- (15) Polazišta, potencijali obnovljive energije i energetske mješavine svake države članice se razlikuju. Stoga je potrebno prenijeti 20 % cilja Zajednice u pojedinačne ciljeve za svaku državu članicu, vodeći pritom računa o pravednoj i odgovarajućoj raspodjeli uzimajući u obzir različita polazišta i potencijale država članica, uključujući postojeću razinu energije iz obnovljivih izvora i energetske mješavinu. To je uputno učiniti tako da se potrebno ukupno povećanje uporabe energije iz obnovljivih izvora podijeli među državama članicama na temelju istovrijednog povećanja udjela svake države članice koje je ponderirano s njihovim bruto domaćim proizvodom i prilagođeno tako da se uzme u obzir njihovo polazište, a pri izračunu obnovljive energije da se uzima konačna bruto potrošnja energije, s tim da se pritom vodi računa o prošlim naporima povezanim s uporabom energije iz obnovljivih izvora.
- (16) Nasuprot tome uputno je da se 10 %-tni cilj za energiju iz obnovljivih izvora u prometu odredi na istoj razini za svaku državu članicu kako bi se osigurala usklađenost specifikacija za goriva namijenjena uporabi u prometu i njihova raspoloživost. Kako je trgovanje gorivima namijenjenima uporabi u prometu jednostavno, države članice koje imaju malo odgovarajućih izvora moći će lako drugdje dobiti biogoriva za promet. Premda bi tehnički za Zajednicu bilo moguće ostvariti cilj za uporabu energije iz obnovljivih izvora u prometu isključivo iz domaće proizvodnje, vjerojatno je i poželjno da se cilj ostvari kombinacijom domaće proizvodnje i uvoza. S tim u vezi Komisija treba nadzirati opskrbu

▼B

tržišta Zajednice biogorivom i, ako je to potrebno, predložiti odgovarajuće mjere za postizanje uravnoteženog odnosa domaće proizvodnje i uvoza uzimajući pritom, *inter alia*, u obzir razvoj višestраниh i dvostranih trgovinskih pregovora, ekoloških, socijalnih i gospodarskih aspekata i sigurnost opskrbe energijom.

- (17) Poboljšanje energetske učinkovitosti ključni je cilj Zajednice, drugim riječima cilj je ostvariti 20 %-tno poboljšanje energetske učinkovitosti do 2020. Taj cilj, zajedno s postojećim i budućim zakonodavstvom, uključujući Direktivu 2002/91/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2002. o energetske učinkovitosti zgrada ⁽¹⁾, Direktivu 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2005. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju ⁽²⁾ i Direktivu 2006/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2006. o energetske učinkovitosti u krajnjoj potrošnji i energetskim uslugama ⁽³⁾, ima ključnu ulogu pri osiguravanju ostvarivanja ciljeva u području klime i energije uz najniže troškove te osiguravanju novih mogućnosti za gospodarstvo Europske unije. Politike o energetske učinkovitosti i uštedi energije neke su od učinkovitih metoda pomoću kojih države članice mogu ostvariti povećanje postotnog udjela energije iz obnovljivih izvora te na taj način lakše ostvariti opće nacionalne ciljeve i ciljeve u prometu koji se odnose na energiju iz obnovljivih izvora propisane ovom Direktivom.
- (18) Države članice morat će u svim sektorima znatno poboljšati energetske učinkovitost kako bi lakše ostvarivale svoje ciljeve koji se odnose na energiju iz obnovljivih izvora, koji su izraženi kao konačna bruto potrošnja energije. Energetske učinkovitost u sektoru prometa nužna je jer će obvezni ciljni postotak za energiju iz obnovljivih izvora vjerojatno biti sve teže trajno postići ako ukupna potražnja za energijom u prometu bude i dalje rasla. Obveznih 10 % za promet koje moraju ostvariti sve države članice treba stoga definirati kao udio konačne utrošene energije u prometu koji treba ostvariti iz obnovljivih izvora u cjelini, a ne samo iz biogoriva.
- (19) Kako bi ostvarile opće obvezne nacionalne ciljeve države članice moraju se orijentirati prema okvirnim smjernicama kojima je zacrtan put prema konačnim obveznim ciljevima. Države članice trebaju izraditi nacionalne akcijske planove za izvore obnovljive energije koji uključuju informacije o sektorskim ciljevima i pritom uzeti u obzir da se biomasa upotrebljava na različite načine te da je stoga bitno da se mobiliziraju novi izvori biomase. Osim toga, države članice trebaju donijeti mjere za postizanje tih ciljeva. Svaka država članica pri ocjenjivanju

⁽¹⁾ SL L 1, 4.1.2003., str. 65.

⁽²⁾ SL L 191, 22.7.2005., str. 29.

⁽³⁾ SL L 114, 27.4.2006., str. 64.

▼B

svoje očekivane konačne bruto potrošnje energije u svojem nacionalnom akcijskom planu za obnovljivu energiju treba procijeniti na koji način mjere za energetske učinkovitost i uštedu energije mogu doprinijeti ostvarenju njezinih nacionalnih ciljeva. Države članice trebaju uzeti u obzir optimalnu kombinaciju tehnologija energetske učinkovitosti i energije iz obnovljivih izvora.

- (20) Kako bi se mogle iskoristiti prednosti tehnološkog napretka i ekonomije razmjera (uštede zbog povećanja proizvodnje), okvirnim se smjernicama mora uzeti u obzir mogućnost bržeg rasta uporabe energije iz obnovljivih izvora u budućnosti. Tako se posebna pozornost mora posvetiti sektorima koji nisu dovoljno razvijeni zbog nedovoljnog tehnološkog napretka i ekonomije razmjera, ali koji bi u budućnosti mogli znatno doprinijeti ostvarenju ciljeva za 2020.
- (21) U okvirnim smjernicama treba uzeti kao polazište godinu 2005., jer je to posljednja godina za koju su dostupni pouzdani podaci o nacionalnim udjelima energije iz obnovljivih izvora.
- (22) Za ostvarivanje ciljeva ove Direktive Zajednica i države članice moraju osigurati znatna financijska sredstva za istraživanje i razvoj tehnologija u području energije iz obnovljivih izvora. Europski institut za inovacije i tehnologiju treba dati izrazito veliku prednost istraživanju i razvoju tehnologija za energiju iz obnovljivih izvora.
- (23) Države članice mogu poticati lokalna i regionalna tijela da postavljaju ciljeve koji premašuju nacionalne ciljeve te uključe lokalna i regionalna tijela u izradu nacionalnih akcijskih planova za obnovljivu energiju te podizati javnu svijest o energiji iz obnovljivih izvora.
- (24) Kako bi se u cijelosti iskoristio potencijal biomase, Zajednica i države članice moraju poticati veću mobilizaciju postojećih rezerva drva i razvoj novih šumarskih sustava.
- (25) Države članice imaju različite mogućnosti za razvoj obnovljive energije i na nacionalnoj razini provode različite programe potpore za energiju iz obnovljivih izvora. Velik dio država članica provodi programe potpore u okviru kojih je pomoć namijenjena isključivo energiji iz obnovljivih izvora koja se proizvodi na njihovom državnom području. Za ispravno funkcioniranje nacionalnih programa potpore iznimno je važno da države članice nadziru djelovanje i troškove nacionalnih programa potpore u skladu s različitim mogućnostima. Važno sredstvo za ostvarenje cilja ove Direktive je osiguravanje ispravnog funkcioniranja nacionalnih programa potpore u skladu s Direktivom 2001/77/EZ kako bi se sačuvalo povjerenje ulagača i omogućilo državama članicama da pripreme učinkovite nacionalne mjere za

▼B

ispunjavanje ciljeva. Cilj je ove Direktive omogućiti prekograničnu potporu za energiju iz obnovljivih izvora i pritom ne utjecati na nacionalne programe potpore. Direktivom se uvode neobvezni mehanizmi suradnje među državama članicama koji im omogućuju da se dogovore u kojoj mjeri jedna država članica podržava proizvodnju energije iz obnovljivih izvora u drugoj državi članici i kakav bi trebao biti udio nacionalnih ciljeva proizvodnje energije iz obnovljivih izvora u svakoj od tih država članica. Kako bi se osigurala učinkovitost mjera za ispunjavanje ciljeva, tj. nacionalnih programa potpore i mehanizama za suradnju, bitno je da države članice mogu odlučiti u kojoj se mjeri njihovi programi nacionalne potpore provode za energiju iz obnovljivih izvora proizvedenu u drugim državama članicama (te provode li se uopće za takvu energiju) i o tome se dogovoriti pomoću mehanizama za suradnju koji su predviđeni ovom Direktivom.

- (26) Poželjno je da cijene energije odražavaju vanjske troškove proizvodnje i uporabe energije uključujući, kad je to primjenjivo, troškove zaštite okoliša te socijalne i zdravstvene troškove.

- (27) Javna je potpora potrebna za postizanje ciljeva Zajednice koji se odnose na širenje uporabe električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora, sve dok cijene električne energije na unutarnjem tržištu ne uključuju pune troškove zaštite okoliša i socijalne troškove i koristi od upotrijebljenih izvora energije.

- (28) Zajednica i države članice moraju nastojati smanjiti ukupnu potrošnju energije u prometu te povećati energetske učinkovitost u prometu. Glavna sredstva za smanjenje potrošnje energije u prometu uključuju planiranje prometa, potporu javnome prijevozu, povećanje udjela električnih automobila u proizvodnji i proizvodnju automobila energetske učinkovitijih te manjih vanjskih dimenzija i kapaciteta motora.

- (29) Države članice moraju nastojati diversificirati energiju iz obnovljivih izvora u svim prometnim sektorima. Komisija mora do 1. lipnja 2015. predstaviti Europskom parlamentu i Vijeću izvješće u kojem će izložiti mogućnost povećanja uporabe energije iz obnovljivih izvora u svakom prometnom sektoru.

- (30) Pri izračunu doprinosa hidroenergije i vjetroenergije za potrebe ove Direktive, učinke klimatskih razlika treba uravnotežiti primjenom normalizacijskog pravila. Nadalje, električna energija proizvedena u crpno akumulacijskim uređajima od vode koja se prethodno crpi navise ne smatra se električnom energijom proizvedenom iz obnovljivih izvora energije.

▼B

- (31) Toplinske crpke koje omogućuju uporabu aerotermalne, geotermalne ili hidrotermalne topline na korisnoj temperaturnoj razini za svoje funkcioniranje trebaju električnu ili drugu pomoćnu energiju. Energija koja se upotrebljava za pogon toplinskih crpka treba se stoga odbiti od ukupne korištene energije. Treba uzeti u obzir samo toplinske crpke čija proizvodnja znatno premašuje primarnu energiju potrebnu za njihov pogon.
- (32) Pasivni energetske sustavi iskorištavaju energiju pomoću konstrukcije zgrade. To se smatra ušteđenom energijom. Da bi se spriječilo dvostruko računanje, energija iskorištena na taj način ne bi se smjela uzimati u obzir za potrebe ove Direktive.
- (33) U nekim državama članicama udio zrakoplovstva velik je udio u njihovoj konačnoj potrošnji energije. U okviru sadašnjih tehnoloških i regulatornih ograničenja kojima se sprečava uporaba biogoriva u zrakoplovstvu, uputno je određenim državama članicama odobriti djelomično izuzeće, tako da se u izračunu njihove konačne bruto potrošnje energije u nacionalnom zračnom prometu odbije iznos koji jedan i pol puta premašuju prosječnu konačnu bruto potrošnju energije u Zajednici u zrakoplovstvu u 2005. kako ju je procijenio Eurostat, tj. 6,18 %. Cipar i Malta zbog svoje otočne i periferne prirode oslanjaju se na zrakoplovstvo kao oblik prijevoza koji je bitan za njihove državljane i njihovo gospodarstvo. Posljedica je toga da Cipar i Malta imaju nerazmjerno visoku konačnu bruto potrošnju energije u nacionalnom zračnom prometu, tj. triput veću od prosjeka Zajednice u 2005., što znači da sadašnja tehnološka i regulatorna ograničenja imaju nerazmjernu učinak. Za te države članice potrebno je stoga predvidjeti da se izuzećem obuhvati iznos kojim one premašuju prosječnu konačnu bruto potrošnju energije u Zajednici u zrakoplovstvu u 2005. kako ju je procijenio Eurostat, tj. 4,12 %.
- (34) Za energetske model koji bi poticao energiju iz obnovljivih izvora potrebno je poticati stratešku suradnju među državama članicama uz sudjelovanje, kada je to potrebno, regija i lokalnih tijela.
- (35) Države članice treba uz primjereno uvažavanje odredaba ove Direktive poticati da na sve odgovarajuće načine sudjeluju kako bi ostvarile ciljeve postavljene ovom Direktivom. Ta se suradnja može odvijati na svim razinama, dvostranim i višestranim. Osim mehanizama za izračunavanje i ispunjavanje ciljeva isključivo iz ove Direktive, kao što su prijenosi statističkih podataka među državama članicama, zajednički projekti i zajednički programi potpore, suradnja može, na primjer, poprimiti oblik razmjene podataka i najboljih praksa, kao što je to predviđeno ponajprije u platformi za transparentnost koja je utvrđena ovom Direktivom te drugim dobrovoljnim usklađivanjem svih vrsta programa potpore.

▼B

- (36) Da bi se ostvarile mogućnosti za smanjivanje troškova povezanih s ostvarivanjem ciljeva propisanih ovom Direktivom, uputno je da se u državama članicama potiče uporaba energije proizvedene iz obnovljivih izvora u drugim državama članicama te da se državama članicama omogući da energiju iz obnovljivih izvora upotrijebljenu u drugim državama članicama mogu uzeti u obzir za ostvarivanje svojih nacionalnih ciljeva. Za to su potrebne prilagodljive mjere koje ostaju pod nadzorom država članica kako ne bi utjecale na njihovu sposobnost ostvarivanja nacionalnih ciljeva. Te prilagodljive mjere uključuju prijenos statističkih podataka među državama članicama, zajedničke projekte i zajedničke programe potpore.
- (37) Mora se omogućiti da se uvezena električna energija proizvedena iz obnovljivih izvora energije izvan Zajednice može uzeti u obzir pri ostvarivanju ciljeva država članica. Međutim, kako bi se spriječilo neto povećanje emisije stakleničkih plinova zloporabom postojećih obnovljivih izvora energije te njihova potpuna ili djelomična zamjena konvencionalnim izvorima energije, može se kao prihvatljiva uzeti u obzir samo električna energija proizvedena u postrojenjima koje iskorištavaju energiju iz obnovljivih izvora i koji su započeli s radom nakon stupanja na snagu ove Direktive ili u postrojenjima s povećanim kapacitetom koja su obnovljena nakon stupanja na snagu ove Direktive. Kako bi se zajamčio odgovarajući učinak energije iz obnovljivih izvora koja zamjenjuje konvencionalnu energiju u Zajednici te u trećim zemljama, potrebno je da se uvoz na odgovarajući način prati i uzima u obzir. Uzet će se u obzir sporazumi koji se odnose na organizaciju trgovine električnom energijom iz obnovljivih izvora energije. Ako na temelju odluke donesene s tom namjenom u skladu s Ugovorom o energetske zajednici⁽¹⁾ za potpisnice Ugovora započnu vrijediti odgovarajuće odredbe ove Direktive, za njih započnu vrijediti i njome predviđene mjere suradnje među državama članicama.
- (38) Kad države članice poduzimaju zajedničke projekte koji se odnose na proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije s jednom trećom zemljom ili s više trećih zemalja, uputno je da su ti zajednički projekti povezani samo s novoizgrađenim postrojenjima ili s postrojenjima s povećanim kapacitetom. Na taj će se način osigurati da se udio energije iz obnovljivih izvora u ukupnoj potrošnji energije treće zemlje ne smanji zbog uvoza energije iz obnovljivih izvora u Zajednicu. Osim toga, države članice trebaju omogućiti trećoj zemlji da za domaće potrebe upotrebljava dio proizvodnje električne energije proizvedene u postrojenju uključenom u zajednički projekt. Nadalje, Komisija i države članice trebaju poticati treću zemlju uključenu u zajedničke projekte da razvija politiku obnovljive energije s ambicioznim ciljevima.

⁽¹⁾ SL L 198, 20.7.2006., str. 18.

▼B

- (39) S obzirom na to da će za projekte u trećim zemljama koji su iznimno zanimljivi za Europu, kao što je npr. Plan za solarnu energiju na Mediteranu, trebati dugo vremena prije nego što se u potpunosti povežu s područjem Zajednice, uputno je njihov razvoj omogućiti tako da se državama članicama odobri da u svojim nacionalnim ciljevima uzmu u obzir ograničenu količinu električne energije proizvedene na temelju takvih projekata tijekom povezivanja s takvim projektima.
- (40) Postupak koji uprava nadležna za nadzor nad odobravanjem, certificiranjem i izdavanjem dozvola za postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora mora biti objektivan, transparentan, nediskriminacijski i razmjeran pri primjeni pravila za posebne projekte. U prvom je redu uputno izbjegavati sva nepotrebna opterećenja koja bi mogla nastati klasifikacijom projekata energije iz obnovljivih izvora pod postrojenja koja predstavljaju visok rizik za zdravlje ljudi.
- (41) Pokazalo se da je pomanjkanje jasnih pravila i koordinacije među različitim tijelima koja izdaju odobrenja prepreka pri uporabi energije iz obnovljivih izvora. Stoga je, kad nacionalna, regionalna i lokalna tijela uređuju svoje upravne postupke za izdavanje odobrenja za izgradnju i rad postrojenja za proizvodnju električne energije, grijanje i hlađenje ili prijevoz goriva iz obnovljivih izvora energije i s njima povezane infrastrukture prijenosne i distribucijske mreže, potrebno uzimati u obzir posebnu strukturu sektora obnovljive energije. Upravni postupak za izdavanje odobrenja treba pojednostavniti jasnim rokovima za postrojenja koja koriste energiju iz obnovljivih izvora. Pravila planiranja i smjernice potrebno je prilagoditi tako da se uzmu u obzir troškovno učinkovita i za okoliš prihvatljiva oprema za grijanje i hlađenje i električna energija iz obnovljivih izvora.
- (42) Za brzi razvoj energije iz obnovljivih izvora i zbog njezine stalno i na visokoj razini održive te ekološki prihvatljive kakvoće, države članice pri primjeni upravnih pravila, struktura planiranja i zakonodavstva, koje je namijenjeno izdavanju dozvola za postrojenja povezano sa smanjenjem onečišćenja i nadzorom nad industrijskim pogonima, za borbu protiv onečišćenja zraka i sprečavanje ili svodenje na najmanju moguću mjeru ispuštanja opasnih tvari u okoliš, moraju uzeti u obzir doprinos energije iz obnovljivih izvora kako bi ostvarile ciljeve zaštite okoliša i ciljeve povezane s promjenom klime, ponajprije u usporedbi s postrojenjima koji ne proizvode obnovljivu energiju.
- (43) Kako bi potaknuli doprinos pojedinaca ispunjavanju ciljeva postavljenih ovom Direktivom, odgovarajuća tijela moraju razmotriti mogućnost da pri postavljanju manjih decentraliziranih uređaja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora dozvolu zamijene jednostavnom obavijesti nadležnom tijelu.

▼B

- (44) Potrebno je osigurati usklađenost ciljeva ove Direktive i drugih propisa Zajednice u području zaštite okoliša. Ponajprije, tijekom postupaka ocjene, planiranja ili izdavanja dozvola za postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, države članice moraju uzeti u obzir cjelokupno zakonodavstvo Zajednice u području zaštite okoliša te doprinos obnovljivih izvora energije u ostvarivanju ciljeva zaštite okoliša i ciljeva u području klimatskih promjena, ponajprije u usporedbi s postrojenjima koja ne proizvode obnovljivu energiju.
- (45) Nacionalne tehničke specifikacije i drugi zahtjevi u području primjene Direktive 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupka za osiguravanje informacija u području tehničkih normi i propisa i pravila o uslugama informacijskog društva ⁽¹⁾ koje se npr. odnose na razine kakvoće, metode ispitivanja ili uvjete uporabe, ne bi smjeli biti prepreka trgovini uređajima i sustavima za proizvodnju obnovljive energije. Stoga programi potpore za energiju iz obnovljivih izvora ne smiju propisivati nacionalne tehničke specifikacije koje odstupaju od postojećih norma Zajednice ili kojima se zahtijeva da se subvencionirani uređaji ili sustavi certificiraju ili ispituju na posebnoj lokaciji ili da to obavlja određeni subjekt.
- (46) Uputno je da države članice razmotre mehanizme za poticanje centraliziranoga grijanja i hlađenja energijom iz obnovljivih izvora.
- (47) Na nacionalnoj i regionalnoj razini, pravila i obveze za minimalne zahtjeve za uporabu energije iz obnovljivih izvora u novim i obnovljenim zgradama doveli su do znatnog povećanja uporabe energije iz obnovljivih izvora. Te mjere valja poticati u širem kontekstu Zajednice te istodobno poticati uporabu energetske učinkovitih načina primjene energije iz obnovljivih izvora u građevinskim zakonskim i podzakonskim aktima.
- (48) Za omogućivanje i ubrzanje određivanja minimalnih razina za uporabu energije iz obnovljivih izvora u zgradama uputno je da države članice osiguraju ostvarivanje te razine tako da u ispunjavanje minimalnih zahtjeva o energetske učinkovitosti iz Direktive 2002/91/EZ uključe faktor za energiju iz obnovljivih izvora koji se odnosi na troškovno optimalno smanjenje emisija ugljika po zgradi.
- (49) Treba ukloniti razlike u obavješćivanju i osposobljavanju, ponajprije u sektoru grijanja i hlađenja kako bi se potaknula uporaba energije iz obnovljivih izvora.
- (50) U mjeri u kojoj je zanimanje instalatera i obavljanje instalaterskog posla uređeno kao regulirana profesija, preduvjeti za priznavanje stručnih kvalifikacija propisani su Direktivom 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija ⁽²⁾. Ta se Direktiva stoga primjenjuje ne dovodeći pritom u pitanje Direktivu 2005/36/EZ.

⁽¹⁾ SL L 204, 21.7.1998., str. 37.

⁽²⁾ SL L 255, 30.9.2005., str. 22.

▼B

- (51) Premda su Direktivom 2005/36/EZ propisani zahtjevi za uzajamno priznavanje stručnih kvalifikacija, uključujući i one za arhitekte, postoji dodatna potreba da se osigura da arhitekti i planeri u svojim planovima i projektima uzmu u obzir optimalnu kombinaciju obnovljivih izvora energije i visokoučinkovitih tehnologija. Države bi članice stoga morale u vezi s tim osigurati jasne smjernice. To valja učiniti ne dovodeći pritom u pitanje odredbe Direktive 2005/36/EZ, a ponajprije njezine članke 46. i 49.
- (52) Jedina je namjena jamstava o podrijetlu izdanih za potrebe ove Direktive dokazati krajnjem korisniku da je određeni udio ili određena količina energije proizvedena iz obnovljivih izvora. Jamstvo o podrijetlu može se prenositi, neovisno o energiji na koju se odnosi, s jednog nositelja na drugog. Međutim, radi osiguranja da je korisnik o jedinici električne energije iz obnovljivih izvora obaviješten samo jedanput, potrebno je izbjegavati dvostruko računanje i dvostruko obavješćivanje o jamstvu o podrijetlu. Energija iz obnovljivih izvora za koju je proizvođač popratno jamstvo o podrijetlu prodao odvojeno, ne smije se krajnjem potrošaču prikazati ili prodavati kao energija iz obnovljivih izvora. Važno je praviti razliku između zelenih certifikata koji se upotrebljavaju za programe potpore i jamstava o podrijetlu.
- (53) Uputno je nastajućem potrošačkom tržištu za električnu energiju iz obnovljivih izvora energije omogućiti da doprinese izgradnji novih postrojenja za energiju iz obnovljivih izvora. Državama članicama moralo bi stoga biti omogućeno da od dobavljača električne energije zahtijevaju da krajnje potrošače obavijeste o svojoj energetske mješavini u skladu s člankom 3. stavkom 6. Direktive 2003/54/EZ te da uključe najmanji postotni udio jamstava o podrijetlu iz novosagrađenih postrojenja koja proizvode energiju iz obnovljivih izvora, pod uvjetom da je takav zahtjev u skladu s pravom Zajednice.
- (54) Ključno je, u skladu s člankom 3. stavkom 6. Direktive 2003/54/EZ, osigurati informacije o tome kako je električna energija kojoj je namijenjena potpora dodijeljena krajnjim potrošačima. Kako bi se poboljšala kakvoća tih informacija za krajnje korisnike, ponajprije kad je riječ o količini energije iz obnovljivih izvora proizvedene u novim postrojenjima, Komisija mora procijeniti učinkovitost mjera koje poduzimaju države članice.
- (55) Direktivom 2004/8/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o promicanju kogeneracije na temelju potražnje korisne topline na unutarnjem tržištu energije⁽¹⁾ predviđena su jamstva o podrijetlu za dokazivanje podrijetla električne energije proizvedene u visokoučinkovitim kogeneracijskim pogonima. Ta se jamstva o podrijetlu ne mogu upotrebljavati pri obavješćivanju o energiji iz obnovljivih izvora u skladu s člankom 3. stavkom 6. Direktive 2003/54/EZ jer bi to kao posljedicu moglo imati dvostruko računanje i dvostruko obavješćivanje.

⁽¹⁾ SL L 52, 21.2.2004., str. 50.

▼B

- (56) Jamstva o podrijetlu sama po sebi ne osiguravaju pravo na prednosti iz nacionalnih programa potpore.

- (57) Potrebno je poticati uključivanje energije iz obnovljivih izvora u prijenosnu i distribucijsku mrežu i uporabu sustava za skladištenje energije za integriranu privremenu proizvodnju energije iz obnovljivih izvora.

- (58) Potrebno je ubrzati razvoj projekata za obnovljivu energiju, uključujući projekte za obnovljivu energiju u okviru programa za transeuropsku energetska mrežu (TEN-E) koji su zanimljivi za Europu. S tim u vezi Komisija mora također analizirati kako poboljšati financiranje takvih projekata. Posebna se pozornost mora pokloniti projektima za energiju iz obnovljivih izvora koji će doprinijeti znatno većoj sigurnosti opskrbe energijom u Zajednici i susjednim zemljama.

- (59) Međupovezanost zemalja olakšava uključenost električne energije iz obnovljivih izvora. Osim ublažavanja varijabilnosti, međupovezanost pridonosi smanjivanju troškova usklađivanja, potiče stvarnu konkurentnost i time niže cijene te podupire razvoj mreža. Zajednička i optimalna uporaba prijenosnih kapaciteta može spriječiti prekomjernu potrebu za izgradnjom novih kapaciteta.

- (60) Prioritetni i zajamčeni pristup električnoj energiji iz obnovljivih izvora važan je za uključivanje izvora obnovljive energije u unutarnje tržište električnom energijom u skladu s člankom 11. stavkom 2. i daljnjom razradom članka 11. stavka 3. Direktive 2003/54/EZ. Zahtjevi koji se odnose na održavanje pouzdanosti i sigurnosti mreže i otpreme mogu se razlikovati ovisno o značajkama nacionalne mreže i njezina sigurnog funkcioniranja. Prioritetni pristup mreži osigurava proizvođačima električne energije iz obnovljivih izvora da u svakom trenutku mogu prodati i prenijeti električnu energiju iz obnovljivih izvora u skladu s pravilima priključivanja kadgod je izvor dostupan. U slučaju da se električna energija iz obnovljivih izvora uključi u promptno tržište, zajamčeni pristup osigurava da sva električna energija, prodana i ona koja je namijenjena potpori, ima pristup mreži te omogućuje uporabu maksimalne količine električne energije iz obnovljivih izvora iz postrojenja priključenih na mrežu. Međutim, to ne podrazumijeva nikakve obveze država članica u smislu podupiranja ili uvođenja obvezne nabave za energiju iz obnovljivih izvora. U ostalim se sustavima fiksna cijena za električnu energiju iz obnovljivih izvora energije obično utvrđuje u kombinaciji s obvezom kupnje za operatora sustava. U tom je slučaju prioritetni pristup već odobren.

- (61) Pod određenim okolnostima nije moguće u cijelosti osigurati prijenos i distribuciju električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije, a da se pritom ne utječe na pouzdanost ili sigurnost mrežnog sustava. U takvim se okolnostima može pokazati uputnim da se proizvođačima isplati financijska naknada. Ipak, ciljevi ove Direktive zahtijevaju održivo povećanje prijenosa i distribucije električne energije proizvedene iz obnovljivih

▼B

izvora, a da se pritom ne utječe na pouzdanost i sigurnost mrežnog sustava. S tim ciljem države članice trebaju poduzeti odgovarajuće mjere kako bi omogućile veće prodiranje električne energije iz obnovljivih izvora, *inter alia*, tako da uzmu u obzir specifičnosti varijabilnih resursa i resursa koji se još ne mogu uskladištiti. Nova postrojenja za energiju iz obnovljivih izvora moraju se povezati i to u mjeri koju nalažu ciljevi iz ove Direktive. Kako bi se ubrzali postupci povezivanja na mrežu, države članice mogu predvidjeti prioriteta povezivanja ili posebne mogućnosti povezivanja za nova postrojenja koja proizvode električnu energiju iz obnovljivih izvora.

- (62) Troškovi uključivanja novih proizvođača električne energije i plina iz obnovljivih izvora na elektroenergetsku i plinsku mrežu moraju biti objektivni, transparentni i nediskriminacijski, a u obzir se moraju uzeti koristi kojima uključeni proizvođači električne energije iz obnovljivih izvora i lokalni proizvođači plina iz obnovljivih izvora pridonose elektroenergetskoj i plinskoj mreži.

- (63) Proizvođači električne energije koji žele iskoristiti mogućnosti energije iz obnovljivih izvora u perifernim područjima Zajednice, ponajprije u otočnim i slabo naseljenim područjima, moraju uvijek, kad je to moguće, iskoristiti razumne troškove priključivanja kako bi osigurali da ne budu nepravedno u nepovoljnijem položaju od proizvođača koji se nalaze u središnjim, industrijaliziranim i gušće naseljenim područjima.

- (64) Direktivom 2001/77/EZ propisuje se okvir za uključivanje električne energije iz obnovljivih izvora energije u mrežu. Međutim, postoje znatne razlike među državama članicama u stupnju stvarno ostvarene integracije. Zbog toga je potrebno ojačati okvir i povremeno provjeriti njegovu primjenu na nacionalnoj razini.

- (65) Proizvodnja biogoriva mora biti održiva. Biogoriva koja se upotrebljavaju za ostvarivanje ciljeva ove Direktive i ona koja imaju pravo na potpore u okviru nacionalnih programa trebala bi stoga ispunjavati kriterije održivosti.

- (66) Zajednica mora poduzeti odgovarajuće mjere u okviru ove Direktive, uključujući poticanje kriterija održivosti za biogoriva te razvoj druge i treće generacije biogoriva u Zajednici i svijetu općenito te jačati istraživanja u poljoprivredi i širenje znanja u tim područjima.

- (67) Uvođenje kriterija održivosti za biogoriva neće ostvariti cilj ako ti proizvodi ne ispunjavaju kriterije i upotrebljavaju se kao tekuća biogoriva u sektorima grijanja i električne energije umjesto pogonskih biogoriva. Stoga se kriteriji održivosti moraju općenito primjenjivati i za tekuća biogoriva.

▼B

- (68) Europsko je vijeće u ožujku 2007. pozvalo Komisiju da predloži sveobuhvatnu Direktivu o uporabi svih obnovljivih izvora energije koja bi sadržavala kriterije i odredbe kojima bi se osiguralo održivo dobivanje i uporaba bioenergije. Takvi kriteriji održivosti morali bi biti dio usklađenog šireg programa koji bi obuhvatio ne samo pogonska biogoriva nego i sva druga tekuća biogoriva. Takvi kriteriji održivosti moraju stoga biti uključeni u ovu Direktivu. Kako bi se osigurao usklađen pristup energetske politike i politike zaštite okoliša i pritom izbjegli dodatni troškovi poslovanja i neusklađenost u zaštiti okoliša zbog nedosljednog pristupa, ključno je osigurati iste kriterije održivosti za uporabu biogoriva za potrebe ove Direktive, s jedne strane, i Direktive 98/70/EZ s druge strane. Zbog istih razloga treba u tom kontekstu izbjegavati dvostruko obavješćivanje. Nadalje, Komisija i nadležna nacionalna tijela moraju koordinirati svoje djelovanje u okviru odbora koji je posebno odgovoran za aspekt održivosti. Komisija osim toga mora 2009. ponovno provjeriti moguće uključivanje drugih uporaba biomase i modalitete povezane s tom uporabom.
- (69) Sve veća potražnja za pogonskim biogorivima i drugim tekućim biogorivima na svjetskoj razini te poticanje uporabe pogonskih i drugih tekućih biogoriva predviđenih ovom Direktivom ne bi smjeli prouzročiti uništavanje bioraznolikih zemljišta. Te neobnovljive izvore čija je važnost za cjelokupno čovječanstvo priznata u različitim međunarodnim instrumentima potrebno je očuvati. Za potrošače u Zajednici bilo bi, osim toga, s moralnog stajališta neprihvatljivo da povećana uporaba pogonskih i drugih tekućih biogoriva prouzroči uništavanje bioraznolikih zemljišta. Iz tih je razloga potrebno odrediti kriterije održivosti koji će osigurati da pogonska i druga tekuća goriva imaju pravo na poticaje samo ako se može jamčiti da ne potječu iz bioraznolikih područja ili, u slučaju područja zaštićene prirode ili zaštićenih područja za očuvanje rijetkih, ranjivih ili ugroženih ekosustava ili vrsta, kad odgovarajuće nadležno tijelo dokaže da proizvodnja sirovine ne utječe na njih negativno. Na temelju kriterija održivosti šuma se smatra bioraznolikom kad je riječ o prašumi u skladu s definicijom kojom se koristi Organizacija Ujedinjenih naroda za hranu i poljoprivredu (FAO) u svojoj Globalnoj procjeni šumskih resursa kojima se koriste zemlje širom svijeta pri izvješćivanju o opsegu prašuma ili kad je zaštićena nacionalnim zakonom o zaštiti prirode. Potrebno je uključiti površine na kojima se skupljaju nešumski proizvodi koji nisu od drva, ako je utjecaj čovjeka neznačajan. Ostale vrste šuma kako ih definira FAO, npr. prirodne šume, poluprirodne šume i nasadi ne bi se smjele smatrati prašumama. Nadalje, uzimajući u obzir visoku bioraznolikost određenih travnjaka, umjerenih i tropskih, uključujući visoko bioraznolike savane, stepe, šikare i prerije, biogoriva proizvedena iz sirovina koje potječu s tih površina ne bi smjela imati pravo na poticaje predviđene ovom Direktivom. Komisija mora utvrditi odgovarajuće kriterije i geografski raspon za definiranje visoko bioraznolikih travnjaka u skladu s najboljim raspoloživim znanstvenim spoznajama i odgovarajućim međunarodnim normama.

▼B

- (70) Ako se zemljište s velikim zalihama ugljena u tlu ili vegetaciji prenamijeni za preradu sirovina za pogonska biogoriva i druga tekuća biogoriva, dio pohranjenog ugljena oslobađa se općenito u atmosferu, što dovodi do stvaranja ugljikova dioksida. Posljedični negativni utjecaj na stakleničke plinove može uništiti pozitivan utjecaj (katkad i u velikoj mjeri) koji na njih imaju pogonska biogoriva i druga tekuća biogoriva. Ukupne učinke ugljikova dioksida takve prenamjene mora se stoga uzeti u obzir pri izračunu uštede emisija stakleničkih plinova određenih pogonskih i drugih tekućih biogoriva. To je potrebno kako bi se osiguralo da se pri izračunu uštede emisija stakleničkih plinova uzimaju u obzir svi učinci uporabe pogonskih i drugih tekućih biogoriva.
- (71) Pri izračunu utjecaja prenamjene uporabe zemljišta na stakleničke plinove gospodarski bi subjekti morali moći upotrijebiti stvarne vrijednosti za zalihe ugljika povezane s uporabom referentnog zemljišta i zemljišta nakon prenamjene. Moraju također moći upotrijebiti standardne vrijednosti. Rad Međuvladina panela o klimatskim promjenama primjerena je podloga za te standardne vrijednosti. Taj rad nije trenutačno izražen u obliku koji gospodarski subjekti mogu neposredno primijeniti. Komisija stoga mora pripremiti smjernice o tom radu koje će poslužiti kao temelj za izračun promjena zaliha ugljika za potrebe ove Direktive, uključujući takve promjene za pošumljene površine sa zastorom krošnje između 10 i 30 % savana, šikara i prerija.
- (72) Uputno je da Komisija razvije metodologije procjene utjecaja isušivanja tresetišta na emisije stakleničkih plinova.
- (73) Zemljište se ne smije prenamijeniti za proizvodnju biogoriva ako se gubitak zalihe ugljika nakon prenamjene, uzimajući u obzir nužnost kojom se mora rješavati pitanje klimatskih promjena, ne može u razumnom roku uravnotežiti uštedom emisija stakleničkih plinova radi proizvodnje pogonskih biogoriva ili drugih tekućih biogoriva. To bi gospodarskim subjektima uštedjelo nepotrebna opterećujuća istraživanja i spriječilo prenamjenu zemljišta s velikim zalihama ugljika koje bi se pokazalo neprihvatljivim za proizvodnju sirovina za pogonska biogoriva ili druga tekuća biogoriva. Evidencije zaliha ugljika na svjetskoj razini ukazuju na to da močvarna tla i trajno pošumljivane površine sa zastorom krošnje većim od 30 % treba uključiti u tu kategoriju. Pošumljene površine sa zastorom krošnje između 10 i 30 % treba također uključiti, osim ako ne postoje dokazi da je zaliha ugljika u njima dovoljno niska da opravdava njihovu prenamjenu u skladu s propisima iz ove Direktive. Upućivanje na močvarna

▼B

tla treba uzeti u obzir definiciju propisanu Konvencijom o močvarama koje imaju međunarodnu važnost, posebno kao stanište močvarnih ptica, koja je donesena 2. veljače 1971. u Ramsaru.

- (74) Namjena je poticaja predviđenih ovom Direktivom veća proizvodnja pogonskih biogoriva ili drugih tekućih biogoriva širom svijeta. Pogonska biogoriva ili druga tekuća biogoriva izrađena od sirovina proizvedenih u Zajednici moraju se uskladiti i sa zahtjevima zaštite okoliša Zajednice za poljoprivredu, uključujući i zahtjeve koji se odnose na zaštitu kakvoće podzemnih i površinskih voda, te sa socijalnim zahtjevima. Postoji, međutim, zabrinutost da se pri proizvodnji pogonskih biogoriva ili drugih tekućih biogoriva u nekim trećim zemljama neće poštovati minimalni zahtjevi zaštite okoliša ili socijalni zahtjevi. Stoga je uputno poticati razvoj višestranih i dvostranih sporazuma i dobrovoljnih međunarodnih ili nacionalnih programa koji uzimaju u obzir bitne aspekte zaštite okoliša i socijalne aspekte kako bi se poticala održiva proizvodnja pogonskih biogoriva ili drugih tekućih biogoriva širom svijeta. Ako takvih sporazuma ili programa nema, države članice moraju zahtijevati da gospodarski subjekti izvješćuju o tim pitanjima.
- (75) Zahtjeve za sustav održivosti za uporabu biomase za dobivanje energije, osim pogonskih biogoriva ili drugih tekućih biogoriva, mora analizirati Komisija 2009. uzimajući pritom u obzir potrebu za upravljanjem izvorima biomase na održiv način.
- (76) Kriteriji održivosti bit će učinkoviti samo ako dovode do promjene ponašanja tržišnih subjekata. Te će se promjene dogoditi samo ako pogonska biogoriva ili druga tekuća biogoriva koja ispunjavaju te kriterije određuju premiju cijene za razliku od onih koji ih ne ispunjavaju. U skladu s metodom masene bilance za provjeravanje ispunjavanja kriterija, postoji fizička povezanost između proizvodnje pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva koja ispunjavaju kriterije održivosti te uporabe pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva u Zajednici, koja omogućuje odgovarajuću ravnotežu između ponude i potražnje i osigurava cjenovnu premiju koja je veća nego u sustavima u kojima ta povezanost ne postoji. Kako bi se osigurala prodaja pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva koja ispunjavaju kriterije održivosti po višoj cijeni, mora se primijeniti metoda masene bilance za provjeru ispunjavanja kriterija. To omogućuje očuvanje cjelovitosti sustava i istodobno sprečava nerazumno opterećivanje industrije. Treba, međutim, preispitati druge metode provjere.
- (77) Kada je to potrebno, Komisija mora uzeti u obzir Milenijsku procjenu ekosustava koja sadržava podatke korisne za očuvanje barem onih područja koja u izvanrednim okolnostima osiguravaju osnovne ekosustavne usluge, npr. zaštitu slivnih područja i kontrolu erozije.
- (78) Uputno je pratiti utjecaj uzgajanja biomase, npr. radi promjene namjene tla, uključujući posredno širenje obrađivanih površina, uvođenje invazivnih neautohtonih vrsta i drugih učinaka na bioraznolikost te učinke na proizvodnju hrane i lokalni napredak.

▼B

Komisija mora uzeti u obzir sve izvore informacija, uključujući zemljovid organizacije FAO o područjima pogođenim glađu. Biogoriva se moraju promicati tako da potiču veću poljoprivrednu proizvodnju i uporabu degradiranih zemljišta.

- (79) U interesu je Zajednice poticati razvoj višestranih i dvostranih sporazuma i dobrovoljnih međunarodnih ili nacionalnih programa koji postavljaju norme za proizvodnju održivih pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva i koji potvrđuju da proizvodnja pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva ispunjava te norme. Stoga je potrebno predvidjeti mogućnost da se prizna da ti sporazumi ili programi omogućuju pouzdane dokaze i podatke, pod uvjetom da ispunjavaju odgovarajuće standarde održivosti, jasnoće i neovisne revizije.

- (80) Potrebno je propisati jasna pravila za izračun emisije stakleničkih plinova iz pogonskih biogoriva ili drugih tekućih biogoriva i njihovih usporedivih fosilnih goriva.

- (81) Pri izračunu emisije stakleničkih plinova potrebno je uzeti u obzir suproizvode koji nastaju pri proizvodnji i uporabi goriva. Metoda supstitucije pogodna je za potrebe analize politike, ali ne i za regulaciju pojedinačnih gospodarskih subjekata i pojedinačnih pošiljaka goriva namijenjenih prometu. U tom je slučaju najpogodnije primijeniti metodu raspodjele energije jer je jednostavna za primjenu, vremenski predvidiva, na najmanju moguću mjeru svodi kontraproduktivne poticaje i daje rezultate koji su općenito usporedivi s onima proizvedenim supstitucijskom metodom. Za potrebe analize politike Komisija u svojem izvješćivanju mora dati rezultate dobivene primjenom supstitucijske metode.

- (82) Kako bi se izbjeglo nerazmjerno administrativno opterećenje, mora se sastaviti popis zadanih vrijednosti za uobičajene proizvodne procese za dobivanje biogoriva te se taj popis mora ažurirati i proširivati kad novi pouzdani podaci postanu dostupnima. Gospodarski subjekti morali bi imati pravo zahtijevati razinu uštede emisija stakleničkih plinova za pogonska biogoriva i druga tekuća biogoriva utvrđena tim popisom. Kad je zadana vrijednost uštede emisija stakleničkih plinova iz proizvodnog procesa ispod tražene minimalne razine uštede emisija stakleničkih plinova, od proizvođača koji žele pokazati usklađenost s tom minimalnom razinom treba zahtijevati da pokažu da su stvarne emisije iz proizvodnog procesa niže od onih pretpostavljenih u izračunu zadanih vrijednosti.

- (83) Uputno je da se podaci upotrijebljeni u izračunu zadanih vrijednosti dobiju od neovisnih, znanstvenih stručnih izvora i da se prema potrebi ažuriraju kako ti izvori napreduju u svojem radu. Komisija treba te izvore poticati da pri ažuriranju svojeg rada

▼B

uzimaju u obzir emisije iz uzgajanja, učinke regionalnih i klimatskih uvjeta, učinke uzgajanja primjenom održivih poljoprivrednih metoda i metoda organskog uzgoja i znanstvenog doprinosa proizvođača u Zajednici i u trećim zemljama te u civilnom društvu.

- (84) Kako bi se spriječilo poticanje uzgajanja sirovina za pogonska biogoriva i druga tekuća biogoriva na mjestima u kojima bi to dovelo do visoke emisije stakleničkih plinova, uporaba zadanih vrijednosti za uzgajanje mora se ograničiti na područja u kojima se takav učinak može sigurno isključiti. Međutim, kako bi se spriječilo nerazmjerno administrativno opterećenje, uputno je da države članice utvrde nacionalne ili regionalne prosječne vrijednosti za emisije nastale zbog uzgoja sirovina, uključujući i one prouzročene uporabom umjetnih gnojiva.
- (85) Globalna potražnja za poljoprivrednim proizvodima raste. Dio te povećane potražnje zadovoljit će se povećanjem količine zemljišta namijenjenog poljoprivredi, npr. sanacijom zemljišta koje je bilo potpuno degradirano ili snažno onečišćeno i stoga se u postojećem stanju ne može upotrebljavati u poljoprivredne svrhe. Programom održivosti mora se poticati uporaba saniranog degradiranog zemljišta jer će poticanje proizvodnje pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva doprinijeti rastu potražnje za poljoprivrednim proizvodima. Čak iako se sama biogoriva proizvode uporabom sirovina iz tla koje se obrađuje, neto povećanje potražnje za usjevima prouzročeno poticanjem biogoriva može dovesti do neto povećanja obrađenog područja. To bi moglo utjecati na zemljišta s visokim zaliham ugljika, što bi za posljedicu imalo štetne gubitke zaliha ugljika. Kako bi se taj rizik ublažio, potrebno je uvesti popratne mjere za poticanje povećane stope proizvodnje na zemljištu koje se već obrađuje za usjeve, uporaba degradiranog zemljišta i donošenje zahtjeva za održivošću koji su usporedivi sa zahtjevima iz ove Direktive za potrošnju biogoriva u Zajednici i drugim zemljama koje upotrebljavaju biogoriva. Komisija mora izraditi konkretnu metodologiju kako bi na najmanju moguću mjeru smanjila emisije stakleničkih plinova koje prouzrokuju posredne promjene uporabe zemljišta. S tim u vezi Komisija mora na temelju najboljih raspoloživih znanstvenih dokaza analizirati ponajprije uključivanje faktora posredne promjene uporabe zemljišta u izračun emisije stakleničkih plinova te potrebu poticanja održivih biogoriva koja na najmanju moguću mjeru svede utjecaj promjene uporabe zemljišta i poboljšavaju održivost biogoriva s obzirom na posrednu promjenu uporabe zemljišta. Pri razvijanju te metodologije Komisija se mora, *inter alia*, pozabaviti mogućim posrednim promjenama namjene zemljišta koje proizlaze iz biogoriva proizvedenog od materijala neprehrambene celuloze i drvne celuloze.
- (86) Kako bi se omogućilo ostvarivanje odgovarajućeg tržišnog udjela biogoriva, potrebno je osigurati stavljanje na tržište mješavine s većom koncentracijom biodizela u dizelu nego što je to predviđeno normom EN590/2004.

▼B

- (87) Kako bi se osiguralo da biogoriva s kojima je obujam upotrijebljenih osnovnih sirovina raznolikiji postanu ekonomski rentabilna, ta se biogoriva moraju posebno ponderirati u okviru nacionalnih obveza za biogoriva.
- (88) Redovito izvješćivanje potrebno je kako bi se osigurala stalna usredotočenost na napredak u razvoju energije iz obnovljivih izvora na nacionalnoj razini i na razini Zajednice. Za nacionalne akcijske planove za energiju iz obnovljivih izvora koje moraju predložiti države članice potrebno je zahtijevati jedinstven model. Takvi bi planovi mogli uključiti analizu predviđenih troškova i koristi od planiranih mjera, mjere koje se odnose na potrebno širenje ili jačanje postojeće mrežne infrastrukture, analizu troškova i koristi za razvoj energije iz obnovljivih izvora koja premašuje razinu predviđenu okvirnim smjernicama, informacije o nacionalnim programima potpore i informacije o nacionalnom iskorištavanju energije iz obnovljivih izvora u novim i obnovljenim zgradama.
- (89) Pri izradi svojih sustava potpore države članice mogu poticati uporabu biogoriva koje daje dodatne koristi, uključujući koristi od raznolikosti koju osiguravaju biogoriva proizvedena od otpadaka, ostataka, neprehrambene celuloze, drvene celuloze i algi te nenavodnjavanih biljaka koje rastu u sušnim područjima za borbu protiv dezertifikacije (pretvaranja tla u pustinjsko), uzimajući na odgovarajući način u obzir različite troškove proizvodnje energije iz tradicionalnih biogoriva, s jedne strane, i biogoriva koja omogućuju dodatne koristi, s druge strane. Države članice mogu poticati ulaganja u istraživanje i razvoj u vezi s tim i drugim tehnologijama obnovljive energije koje tek s vremenom postaju konkurentne.
- (90) Pri provedbi ove Direktive potrebno je na odgovarajući način uzeti u obzir odredbe Konvencije o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti pri odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša, ponajprije način na koji se provode u skladu s Direktivom 2003/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. o pristupu javnosti informacijama o okolišu ⁽¹⁾.
- (91) Mjere potrebne za provedbu ove Direktive trebaju se donijeti u skladu s Odlukom Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji ⁽²⁾.

⁽¹⁾ SL L 41, 14.2.2003., str. 26.

⁽²⁾ SL L 184, 17.7.1999., str. 23.

▼B

- (92) Komisija ponajprije mora imati ovlasti prilagoditi metodološka načela i vrijednosti potrebne za procjenu jesu li kriteriji održivosti u odnosu na pogonska biogoriva i druga tekuća biogoriva ispunjeni, prilagoditi energetske sadržaj goriva namijenjenih uporabi u prometu, tehničkom i znanstvenom napretku, utvrditi kriterije i geografski raspon za utvrđivanje visoko bioraznolikih travnjaka te odrediti definicije za jako degradirano ili onečišćeno zemljište. Kako su to opće mjere namijenjene izmjeni nebitne elemente ove Direktive, *inter alia*, dodavanjem novih nebitnih elemenata, one se moraju donijeti u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 5.a Odluke 1999/468/EZ.
- (93) One odredbe Direktive 2001/77/EZ i Direktive 2003/30/EZ koje se preklapaju s odredbama ove Direktive treba brisati u zadnjemu mogućem trenutku pri prijenosu ove Direktive u nacionalno zakonodavstvo. Odredbe koje se odnose na ciljeve i izvješćivanje za 2010. moraju ostati na snazi do kraja 2011. Stoga je potrebno Direktivu 2001/77/EZ i Direktivu 2003/30/EZ na odgovarajući način izmijeniti.
- (94) Budući da mjere predviđene člancima od 17. do 19. također utječu na funkcioniranje unutarnjeg tržišta usklađivanjem kriterija održivosti koja za ispunjavanje ciljeva ove Direktive moraju ispunjavati pogonska biogoriva i druga tekuća biogoriva i tako olakšati u skladu s člankom 17. stavkom 8. trgovinu među državama članicama pogonskim biogorivima i drugim biogorivima koja ispunjavaju te uvjete, te se mjere temelje na članku 95. Ugovora.
- (95) Program održivosti ne smije onemogućiti državama članicama da u svojim nacionalnim programima potpore uzmu u obzir više proizvodne troškove pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva čije su koristi veće od najmanjih predviđenih programom održivosti.
- (96) Budući da opće ciljeve ove Direktive, tj. ostvarivanje 20 %-tnog udjela energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije u Zajednici i 10 %-tnog udjela energije iz obnovljivih izvora u potrošnji energije u sektoru prometa u svakoj državi članici do 2020. države članice ne mogu ostvariti u dovoljnoj mjeri i koji se stoga zbog opsega mjera bolje ostvaruju na razini Zajednice, Zajednica može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti određenom u članku 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti, određenim u istom članku, ova Direktive ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (97) U skladu s točkom 34. Međuinstitucionalnog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva ⁽¹⁾ države članice potiče se da za sebe i u interesu Zajednice sastave i objave vlastite tablice koje pokazuju, koliko je to moguće, korelaciju između ove Direktive i mjera za njezino prenošenje,

⁽¹⁾ SL C 321, 31.12.2003., str. 1.

▼B

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

*Članak 1.***Predmet i područje primjene**

Ovom Direktivom utvrđuje se zajednički okvir za promicanje energije iz obnovljivih izvora. Direktiva postavlja obvezne nacionalne ciljeve za ukupan udio energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije i za udio energije iz obnovljivih izvora u prometu. Direktivom se propisuju pravila koja se odnose na statističke prijenose među državama članicama, zajedničke projekte među državama članicama i zajedničke projekte između država članica i trećih zemalja, jamstva o podrijetlu, upravne postupke, informacije i osposobljavanje te pristup elektroenergetskoj mreži za energiju iz obnovljivih izvora. Nadalje, njome se utvrđuju kriteriji održivosti za pogonska biogoriva i druga tekuća biogoriva.

*Članak 2.***Definicije**

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se definicije Direktive 2003/54/EZ.

Također se primjenjuju i sljedeće definicije:

- (a) „energija iz obnovljivih izvora” znači energija iz obnovljivih nefosilnih izvora, tj. vjetroenergija, solarna energija, aerotermalna energija, geotermalna energija, hidrotermalna energija te energija oceana, hidroenergija, biomasa, plin dobiven od otpada, plin dobiven iz uređaja za obradu otpadnih voda i bioplin;
- (b) „aerotermalna energija” znači energija pohranjena u obliku topline u zraku;
- (c) „geotermalna energija” znači energija pohranjena u obliku topline ispod tvrde zemljine površine;
- (d) „hidrotermalna energija” znači energija pohranjena u obliku topline u površinskim vodama;
- (e) „biomasa” je biorazgradiv dio proizvoda, otpada i ostataka biološkog podrijetla iz poljoprivrede (uključujući tvari biljnog i životinjskog podrijetla), šumarstva i s njima povezanih proizvodnih djelatnosti uključujući ribarstvo i akvakulturu te biorazgradiv udio industrijskog i komunalnog otpada;
- (f) „konačna bruto potrošnja energije” znači energetski proizvod ispušten za energetske potrebe industriji, prometu, kućanstvima, sektoru usluga uključujući i javne usluge, poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu, uključujući potrošnju električne energije i topline koju upotrebljava energetski sektor za proizvodnju električne energije i topline te uključujući gubitke električne energije i topline u distribuciji i prijenosu;
- (g) „daljinsko grijanje” ili „daljinsko hlađenje” znači distribucija toplinske energije u obliku pare, vruće vode ili pothlađenih tekućina iz centralnog izvora proizvodnje putem mreže u više zgrada ili na više lokacija radi korištenja za zagrijavanje ili hlađenje prostora ili procesa;

▼B

- (h) „tekuće biogorivo” znači tekuće gorivo koje se koristi za energetske svrhe, osim za promet, uključujući električnu energiju i energiju za grijanje i hlađenje proizvedenu iz biomase
- (i) „biogorivo” znači tekuće ili plinovito biogorivo namijenjeno prometu proizvedeno iz biomase;
- (j) „jamstvo o podrijetlu” znači elektronički dokument čija je jedina svrha dokazati krajnjem kupcu da je određeni udio ili količina energije proizvedena iz obnovljivih izvora kako to zahtijeva članak 3. stavak 6. Direktive 2003/54/EZ;
- (k) „program potpore” znači svaki instrument, program ili mehanizam koji primjenjuje država članica ili skupina država članica koji potiče uporabu energije iz obnovljivih izvora smanjenjem troškova te energije, povećanjem cijene po kojoj se može prodati ili povećanjem količine nabavljene energije na temelju obveze koja se odnosi na obnovljivu energiju ili na drugi način. To uključuje, ali se ne ograničuje na, investicijsku pomoć, oslobođanje od poreza ili njegovo smanjenje, povrat poreza, programe potpore koji obvezuju na uporabu obnovljive energije uključujući programe koji primjenjuju zelene certifikate i neposredne programe zaštite cijena uključujući tarife za opskrbu energijom i plaćanje premija;
- (l) „obveza povezana s obnovljivom energijom” znači nacionalni program potpore kojim se od proizvođača energije zahtijeva da u svoju proizvodnju uključe određeni udio energije iz obnovljivih izvora, kojim se od dobavljača energije zahtijeva da u svoju isporuku uključe određeni udio energije iz obnovljivih izvora ili kojim se od potrošača energije zahtijeva da u svoju potrošnju uključe određeni udio energije iz obnovljivih izvora. To uključuje programe u okviru kojih se ti zahtjevi mogu ispuniti uporabom zelenih certifikata;
- (m) „stvarna vrijednost” znači ušteda emisije stakleničkih plinova za neke ili za sve faze specifičnog proizvodnog procesa biogoriva izračunana u skladu s metodologijom iz dijela C Priloga V.;
- (n) „tipična vrijednost” znači procjena reprezentativne uštede emisije stakleničkih plinova za postupak proizvodnje određenog pogonskog biogoriva;
- (o) „zadana vrijednost” znači vrijednost koja proizlazi iz tipične vrijednosti primjenom prethodno utvrđenih faktora i koja se, pod okolnostima navedenim u ovoj Direktivi, primjenjuje umjesto stvarne vrijednosti;

▼M2

- (p) „otpad” se definira kao u članku 3. stavku 1. Direktive 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾; tvari koje su namjerno modificirane ili kontaminirane zbog prilagodbe ovoj definiciji nisu obuhvaćene ovom definicijom;

⁽¹⁾ Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih Direktiva (SL L 312, 22.11.2008., str. 3.).

▼M2

- (q) „kulture bogate škrobom” znači kulture koje se sastoje uglavnom od žitarica (bez obzira na to koriste li se isključivo zrna ili se koristi cijela biljka, kao u slučaju zelenog kukuruza), gomolja, korjenastih kultura (poput krumpira, čičoka, slatkih krumpira, manioke i jama) te izdanaka korijenja (poput taroa i cocoyama);
- (r) „ligno-celulozni materijal” znači materijal koji se sastoji od lignina, celuloze i hemiceluloze, poput biomase dobivene iz šuma, drvenih energetskih kultura i šumskih industrijskih ostataka i otpada;
- (s) „neprehrambeni celulozni materijali” znači sirovine koje se uglavnom sastoje od celuloze i hemiceluloze te imaju manji udio lignina od ligno-celuloznog materijala; to uključuje ostatke kultura za proizvodnju hrane za ljude i hrane za životinje (poput slame, kukuruznih stabljika, pljeve i ljustaka), travnate energetske kulture s malim udjelom škroba (poput ljujla, proso trave, trave *Miscanthus*, divovske trske i pokrovnih usjeva prije i nakon glavnih usjeva), industrijske ostatke (uključujući ostatke kultura za proizvodnju hrane za ljude i hrane za životinje nakon ekstrakcije biljnih ulja, šećera, škroba i proteina) te materijal od biološkog otpada;
- (t) „ostaci prerade” znači tvar koja nije jedan od konačnih proizvoda koji su neposredni cilj proizvodnog postupka; ona nije primarni cilj proizvodnog postupka i postupak nije bio namjerno izmijenjen radi njezine proizvodnje;
- (u) „obnovljiva tekuća i plinovita goriva nebiološkog podrijetla namijenjena uporabi u prometu” znači tekuća ili plinovita goriva, koja nisu biogoriva, čiji energetska sadržaj potječe iz obnovljivih izvora energije koji nisu biomasa i koja se upotrebljavaju u prometu;
- (v) „ostaci iz poljoprivrede, akvakulture, ribarstva i šumarstva” znači ostaci koji su izravno proizvedeni u okviru djelatnosti poljoprivrede, akvakulture, ribarstva i šumarstva; oni ne uključuju ostatke iz povezanih industrija ili prerade;
- (w) „biogoriva i tekuća biogoriva s niskim rizikom od neizravnih promjena uporabe zemljišta” znači biogoriva i tekuća biogoriva čije su sirovine proizvedene u okviru programa čija je svrha smanjenje premještanja proizvodnje za potrebe koje nisu potrebe za proizvodnju biogoriva i tekućih biogoriva i koja su proizvedena u skladu s kriterijima održivosti za biogoriva i tekuća biogoriva navedenima u članku 17.

▼B*Članak 3.***Obvezni nacionalni opći ciljevi i mjere za uporabu energije iz obnovljivih izvora**

1. Svaka država članica osigurava da je udio energije iz obnovljivih izvora, izračunan u skladu s člancima od 5. do 11., u konačnoj bruto potrošnji energije u 2020. barem jednak njezinom nacionalnom općem

▼B

cilju za udio energije iz obnovljivih izvora te godine, kako je naveden u trećemu stupcu tablice u Prilogu I. dijelu A. Takvi obvezni opći nacionalni ciljevi u skladu su s ciljem od najmanje 20 % udjela energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije u Zajednici u 2020. Radi lakšeg ostvarenja ciljeva navedenih u ovom članku, svaka država članica razvija i promiče energetske učinkovitost i uštedu energije.

▼M2

Za potrebe sukladnosti s ciljevima iz prvog podstavka ovog stavka, maksimalni zajednički doprinosi iz biogoriva i tekućih biogoriva proizvedenih iz žitarica i drugih kultura bogatih škrobom, šećernih kultura i uljarica te kultura koje se uzgajaju kao glavne kulture na poljoprivrednoj površini prvenstveno u energetske svrhe ne prelazi količinu energije koja odgovara maksimalnom doprinosu kako je određeno u stavku 4. točki (d).

▼B

2. Države članice uvode učinkovite mjere kako bi osigurale da udio energije iz obnovljivih izvora bude jednak udjelu navedenom u okvirnim smjernicama iz Priloga I. dijela B ili da ga premaši.

3. Kako bi se ostvarili ciljevi utvrđeni u stavcima 1. i 2. ovog članka države članice mogu, *inter alia*, primijeniti sljedeće mjere:

(a) programe potpore;

(b) mjere suradnje između različitih država članica i između država članica i trećih zemalja za ostvarivanje svojih nacionalnih općih ciljeva u skladu s člancima od 5. do 11.

Ne dovodeći u pitanje članke 87. i 88. Ugovora, države članice u skladu s člancima od 5. do 11. ove Direktive imaju pravo odlučiti u kojoj će mjeri poduprijeti energiju iz obnovljivih izvora koja se proizvodi u drugoj državi članici.

4. Svaka država članica osigurava da udio energije iz obnovljivih izvora u svim oblicima prometa 2020. bude barem 10 % ukupne potrošnje energije u prometu u toj državi članici.

Za potrebe ovog stavka primjenjuju se sljedeće odredbe:

▼M2

(a) pri izračunu nazivnika, tj. ukupne količine energije potrošene u prometu za potrebe prvog podstavka, uzimaju se u obzir samo benzin, dizel, biogoriva potrošena u cestovnom i željezničkom prometu i električna energija, uključujući električna energija za proizvodnju obnovljivih tekućih i plinovitih goriva nebiološkog podrijetla namijenjenih uporabi u prometu;

▼B

(b) pri izračunu brojnika, tj. količine energije iz obnovljivih izvora potrošene u prometu za potrebe prvog podstavka, uzimaju se u obzir sve vrste energije iz obnovljivih izvora iskorištene u svim oblicima prometa. ►**M2** Ovom točkom ne dovode se u pitanje točka (d) ovog stavka i članak 17. stavak 1. točka (a); ◄

▼ M2

- (c) pri izračunu doprinosa električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora i potrošene u svim vrstama električnih vozila i za proizvodnju obnovljivih tekućih i plinovitih goriva nebiološkog podrijetla namijenjenih uporabi u prometu za potrebe točaka (a) i (b), države članice mogu odlučiti upotrebljavati ili prosječni udio električne energije iz obnovljivih izvora energije u Uniji ili udio električne energije iz obnovljivih izvora energije u svojoj zemlji izmjeren dvije godine prije predmetne godine. Nadalje, pri izračunu potrošnje električne energije iz obnovljivih izvora energije u elektrificiranom željezničkom prometu, smatra se da je ta potrošnja 2,5 puta veća od energetskeg sadržaja električne energije dobivene iz obnovljivih izvora energije. Pri izračunu potrošnje električne energije iz obnovljivih izvora energije u električnim cestovnim vozilima iz točke (b), smatra se da je potrošnja pet puta veća od energetskeg sadržaja električne energije dobivene iz obnovljivih izvora energije;
- (d) za izračun biogoriva u brojniku, udio energije iz biogoriva proizvedenih iz žitarica i drugih kultura bogatih škrobom, šećernih kultura i uljarica te kultura koje se uzgajaju kao glavne kulture na poljoprivrednoj površini prvenstveno u energetske svrhe ne prelazi 7 %, konačne potrošnje energije u prometu u državama članicama u 2020.

Biogoriva proizvedena iz sirovina navedenih u Prilogu IX. ne uračunavaju se u ograničenje iz prvog podstavka ove točke.

Države članice mogu odlučiti da se udio energije iz biogoriva proizvedenih iz kultura koje se uzgajaju kao glavne kulture na poljoprivrednoj površini prvenstveno u energetske svrhe, osim žitarica i drugih kultura bogatih škrobom, šećernih kultura i uljarica, ne uračunava u ograničenje iz prvog podstavka ove točke, pod sljedećim uvjetima:

- i. provjera usklađenosti s kriterijima održivosti navedenima u članku 17. stavcima od 2. do 5. provedena je u skladu s člankom 18.; i
 - ii. te se kulture uzgajaju na zemljištu obuhvaćenom Prilogom V. dijelom C točkom 8., a pripadajući bonus „eB” iz Priloga V. dijela C točke 7. uključen je u izračun emisija stakleničkih plinova za potrebe pokazivanja usklađenosti s člankom 17. stavkom 2;
- (e) svaka država članica teži postizanju cilja minimalne razine potrošnje na svojem državnom području biogoriva proizvedenih iz sirovina i drugih goriva, navedenih u Prilogu IX. dijelu A. U tu svrhu svaka država članica do 6. travnja 2017. postavlja nacionalni cilj koji nastoji postići. Referentnu vrijednost za taj cilj, od 0,5 postotnih bodova u energetskeg sadržaju udjela energije iz obnovljivih izvora u svim oblicima prometa u 2020. iz prvog podstavka, treba postići s biogorivima proizvedenima iz sirovina i s drugim gorivima, navedenima u Prilogu IX. dijelu A. Osim toga, biogoriva

▼ **M2**

proizvedena iz sirovina koje nisu navedene u Prilogu IX. koje su nadležna nacionalna tijela definirala kao otpad, ostatke, neprehrambene celuloze ili drvene celuloze i koje se koriste u postojećim postrojenjima prije donošenja Direktive (EU) 2015/1513 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ mogu se smatrati dijelom nacionalnog cilja.

Države članice mogu postaviti nacionalni cilj niže od referentne vrijednosti od 0,5 postotnih bodova, na temelju jedne ili više sljedećih osnova:

- i. objektivnih čimbenika poput ograničenog potencijala za održivu proizvodnju biogoriva proizvedenih iz sirovina i drugih goriva, navedenih u Prilogu IX. dijelu A ili ograničene raspoloživosti takvih biogoriva po isplativim tržišnim cijenama;
- ii. specifičnih tehničkih ili klimatskih značajki nacionalnog tržišta za goriva namijenjena uporabi u prometu poput sastava i uvjeta cestovnog voznog parka; ili
- iii. nacionalnih politika kojima se dodjeljuju primjerena financijska sredstva za poticanje energetske učinkovitosti i korištenja električne energije iz obnovljivih izvora energije u prometu.

Države članice prilikom postavljanja svojih nacionalnih ciljeva omogućuju uvid u dostupne informacije o količinama potrošenog biogoriva iz sirovina i drugih goriva, navedenih u Prilogu IX. dijelu A.

Prilikom utvrđivanja politika za promicanje proizvodnje goriva iz sirovina navedenih u Prilogu IX., države članice na odgovarajući način u obzir uzimaju hijerarhiju otpada uspostavljenu u članku 4. Direktive 2008/98/EZ, uključujući njezine odredbe u vezi s razmatranjem životnog ciklusa o ukupnim utjecajima pri nastanku različitih tijekova otpada i gospodarenja tim tijekovima.

U skladu s člankom 24. ove Direktive Komisija objavljuje:

- nacionalne ciljeve država članica,
 - planove država članica za postizanje nacionalnih ciljeva, ako postoje,
 - kada je to primjenjivo, osnove za diferencijaciju nacionalnih ciljeva država članica u odnosu na referentnu vrijednost, priopćene u skladu s člankom 4. stavkom 2. Direktive (EU) 2015/1513; i
 - objedinjeno izvješće o dostignućima država članica u postizanju njihovih nacionalnih ciljeva;
- (f) u svrhu usklađivanja s ciljem iz prvog podstavka, biogoriva proizvedena iz sirovina navedenih u Prilogu IX. smatraju se dvaput vrednijima od njihova energetskog sadržaja.

⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2015/1513 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. rujna 2015. o izmjeni Direktive 98/70/EZ o kakvoći benzinskih i dizelskih goriva i izmjeni Direktive 2009/28/EZ o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 239, 15.9.2015., str. 1.).

▼ M2

Komisija do 31. prosinca 2017. prema potrebi predstavlja prijedlog kojim se, podložno određenim uvjetima, dopušta da se uzme u obzir cjelokupna količina električne energije koja potječe iz obnovljivih izvora korištena za pogon svih vrsta električnih vozila i za proizvodnju obnovljivih tekućih i plinovitih goriva nebiološkog podrijetla namijenjenih uporabi u prometu.

▼ B

Komisija do 31. prosinca 2011., ako to bude potrebno, predstavlja i prijedlog za metodologiju izračuna doprinosa vodika proizvedenog iz obnovljivih izvora u ukupnoj mješavini goriva.

▼ M2

5. Kako bi smanjile rizik da se jedinstvene pošiljke u Uniju deklariraju više nego jednom, države članice i Komisija nastoje ojačati suradnju između nacionalnih sustava te između nacionalnih sustava i dobrovoljnih programa uspostavljenih u skladu s člankom 18., što prema potrebi uključuje i razmjenu podataka. Kako bi se spriječilo namjerno mijenjanje ili odbacivanje materijala u svrhu potpadanja u okvir Priloga IX., države članice potiču razvoj i korištenje sustava kojima se pronalaze i prate sirovine i biogoriva koja su od njih proizvedena širom čitavog vrijednosnog lanca. Države članice osiguravaju poduzimanje prikladnih mjera u slučaju otkrivanja prijevara. Države članice do 31. prosinca 2017. te nakon toga svake dvije godine izvješćuju o mjerama koje su poduzele ako nisu pružile istovjetne informacije o pouzdanosti i zaštiti od prijevara u njihovim izvješćima o napretku u promicanju i korištenju energije iz obnovljivih izvora koji se sastavljaju u skladu s člankom 22. stavkom 1. točkom (d).

Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 25.a u svrhu izmjene popisa sirovina iz Priloga IX. dijela A kako bi dodala sirovine, ali ne i kako bi ih uklonila. Komisija donosi zasebni delegirani akt s obzirom na svaku sirovinu koju treba dodati na popis u Prilogu IX. dijelu A. Svaki delegirani akt temelji se na analizi najnovijeg znanstvenog i tehničkog napretka, uzimajući u obzir načela hijerarhije otpada uspostavljene u Direktivi 2008/98/EZ te podupirući zaključak da predmetna sirovina ne stvara dodatnu potražnju za zemljištem niti uzrokuje značajni negativni učinak na tržišta s obzirom na (nus)proizvode, proizvode, otpad i ostatke, da ostvaruje znatne uštede emisija stakleničkih plinova u usporedbi s fosilnim gorivima te ne predstavlja rizik u pogledu stvaranja negativnih utjecaja na okoliš i bioraznolikost.

▼ B*Članak 4.***Nacionalni akcijski planovi za obnovljivu energiju**

1. Svaka država članica donosi nacionalni akcijski plan za obnovljivu energiju. U nacionalnim akcijskim planovima za obnovljivu energiju određeni su nacionalni ciljevi država članica za udio energije iz obnovljivih izvora koja se koristi u prometu, elektroenergetici te za grijanje i hlađenje za 2020., uzimajući pritom u obzir učinke drugih mjera politika koje se odnose na energetske učinkovitost i na konačnu potrošnju

▼B

energije te odgovarajuće mjere koje treba poduzeti za ostvarivanje tih nacionalnih općih ciljeva, uključujući suradnju lokalnih, regionalnih i nacionalnih tijela, planirane statističke prijenose ili zajedničke projekte, nacionalne politike za razvoj postojećih izvora biomase i mobilizaciju novih izvora biomase za različite vrste uporabe te mjere koje treba poduzeti da se ispune zahtjevi iz članaka od 13. do 19.

Komisija do 30. lipnja 2009. donosi predložak nacionalnog akcijskog plana za obnovljivu energiju. Taj model obuhvaća najmanje zahtjeve navedene u Prilogu VI. Države članice svoje nacionalne akcijske planove za obnovljivu energiju izrađuju na temelju tog predloška.

2. Države članice o svojim nacionalnim akcijskim planovima obavješćuju Komisiju do 30. lipnja 2010.

3. Svaka država članica šest mjeseci prije roka za podnošenje nacionalnog akcijskog plana za obnovljivu energiju objavljuje i Komisiji dostavlja prognostički dokument sa sljedećim podacima:

- (a) procijenjenim viškom pri proizvodnji energije iz obnovljivih izvora uspoređenim s okvirnim smjericama koji se može prenijeti u druge države članice u skladu s člancima od 6. do 11. te procijenjene mogućnosti za zajedničke projekte do 2020.;
- (b) procijenjenom potražnjom za energijom iz obnovljivih izvora koja se osim domaće proizvodnje do 2020. zadovoljava i drugim sredstvima

Ta informacija može uključiti elemente koji se odnose na troškove i koristi te financiranje. Ta se prognoza ažurira u izvješćima država članica kao što je navedeno u članku 22. stavku 1. točkama (l) i (m).

4. Država članica čiji je udio energije iz obnovljivih izvora pao ispod predviđenog okvirnim smjericama u prethodnom dvogodišnjem razdoblju navedenom u Prilogu I. dijelu B podnosi Komisiji izmijenjeni nacionalni akcijski plan za obnovljivu energiju do 30. lipnja sljedeće godine u kojem navodi odgovarajuće i razmjerne mjere kako bi u razumnom roku dosegla okvirne smjernice iz Priloga I. dijela B.

Komisija može, ako država članica ne dosegne okvirne smjernice u ograničenom opsegu i vodeći pritom računa o tekućim i budućim mjerama koje država članica poduzima, donijeti odluku o oslobađanju države članice od obveze podnošenja izmijenjenog nacionalnog akcijskog plana za obnovljivu energiju.

▼B

5. Komisija ocjenjuje nacionalne akcijske planove za obnovljivu energiju, ponajprije primjerenost mjera koje država članica predviđa u skladu s člankom 3. stavkom 2. Komisija na nacionalni akcijski plan za obnovljivu energiju ili na izmijenjeni akcijski plan za obnovljivu energiju odgovara preporukom.

6. Komisija Europskom parlamentu šalje nacionalni akcijski plan za obnovljivu energiju i prognostičke dokumente u obliku u kojem su objavljeni u platformi za transparentnost iz članka 24. stavka 2. te sve preporuke iz stavka 5. ovog članka.

*Članak 5.***Izračun udjela energije iz obnovljivih izvora**

1. Konačna bruto potrošnja energije iz obnovljivih izvora u svakoj državi članici izračunava se kao suma:

- (a) konačne bruto potrošnje električne energije iz obnovljivih izvora energije;
- (b) konačne bruto potrošnje energije iz obnovljivih izvora za grijanje i hlađenje; i
- (c) konačne bruto potrošnje energije iz obnovljivih izvora u prometu.

Plin, električna energija i vodik iz obnovljivih izvora energije uzimaju se u obzir samo jednom u točki (a), (b) ili (c) prvog podstavka, i to za izračun udjela konačne bruto potrošnje energije iz obnovljivih izvora.

Ovisno o članku 17. stavku 1. podstavku 2. pogonska biogoriva i druga tekuća biogoriva koja ne ispunjavaju kriterije održivosti iz članka 17. stavaka od 2. do 6. ne uzimaju se u obzir.

2. Kada država članica smatra da do 2020. zbog više sile ne može ispuniti svoj udio energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije naveden u trećem stupcu tablice u Prilogu I. o tome što je prije moguće izvješćuje Komisiju. Komisija donosi odluku o tome je li bila riječ o višoj sili. Ako Komisija odluči da je dokazan slučaj više sile, tada određuje da se za državu članicu prilagodi konačna bruto potrošnja energije iz obnovljivih izvora za 2020.

3. Za potrebe stavka 1. točke (a) konačna bruto potrošnja električne energije iz obnovljivih izvora energije izračunava se kao količina električne energije proizvedene u državi članici iz obnovljivih izvora

▼B

energije, pri čemu nije uključena proizvodnja električne energije u crpno akumulacijskim uređajima kod kojih se dio vode koji nije potreban crpi na veću visinu.

U pogonima koja koriste više vrsta goriva koji upotrebljavaju obnovljive i konvencionalne izvore u obzir se uzima samo udio električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije. Za potrebe tog izračuna izračunava se doprinos svake energije na temelju energetskeg sadržaja pogona.

Električna energija proizvedena u hidroelektranama i vjetroelektranama uzima se u obzir u skladu s normalizacijskim pravilima navedenim u Prilogu II.

4. Za potrebe stavka 1. točke (b) konačna bruto potrošnja energije iz obnovljivih izvora za grijanje i hlađenje izračunava se kao količina daljinskoga grijanja i hlađenja proizvedena u državi članici iz obnovljivih izvora, plus potrošnja druge energije iz obnovljivih izvora u industriji, kućanstvima, uslužnom sektoru, poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu, za grijanje, hlađenje i proces prerade.

U pogonima s više goriva koji upotrebljavaju obnovljive i konvencionalne izvore, u obzir se uzima samo dio energije za grijanje i hlađenje proizvedene iz obnovljivih izvora energije. Za potrebe tog izračuna izračunava se doprinos svake energije na temelju energetskeg sadržaja pogona.

Aerothermalna, geothermalna i hidrothermalna toplinska energija dobivena toplinskim crpkama uzima se u obzir za potrebe stavka 1. točke (b), pod uvjetom da konačna proizvedena energija znatno premašuje primarni unos energije potrebne za pogon toplinske crpke. Količina topline koja se za potrebe ove Direktive smatra energijom iz obnovljivih izvora izračunava se u skladu s metodologijom navedenom u Prilogu VII.

Toplinska energija koju proizvode pasivni energetske sustavi kod kojih se niža potrošnja energije postiže pasivno, iskorištavanjem konstrukcije građevine ili topline proizvedene energijom iz neobnovljivih izvora ne uzima se u obzir za potrebe stavka 1. točke (b).

▼M2

5. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 25.a u vezi s prilagodbom energetskeg sadržaja goriva namijenjenih uporabi u prometu, kako je naveden u Prilogu III., znanstvenom i tehničkom napretku.

▼B

6. Udio energije iz obnovljivih izvora izračunava se kao konačna bruto potrošnja energije iz obnovljivih izvora podijeljena konačnom bruto potrošnjom energije iz svih izvora energija te izražava u postocima.

Za potrebe prvog podstavka, suma iz stavka 1. prilagođava se u skladu s člancima 6., 8., 10. i 11.

Pri izračunu konačne bruto potrošnje energije države članice za potrebe ocjene ispunjavanja ciljeva i pridržavanja okvirnih smjernica iz ove Direktive, pri konačnoj bruto potrošnji energije te države članice u zrakoplovstvu kao udio konačne bruto potrošnje energije uzima se u obzir najviše 6,18 %. Za Cipar i Maltu iznos potrošene energije u zrakoplovstvu kao dio konačne bruto potrošnje energije tih država članica uzima se u obzir najviše 4,12 %.

▼B

7. Metodologija i definicije koje se primjenjuju u izračunu udjela energije iz obnovljivih izvora su one iz Uredbe (EZ) br. 1099/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2008. o energetskej statistici ⁽¹⁾.

Države članice osiguravaju usklađenost statističkih podataka upotrijebljenih u izračunu tih sektorskih i ukupnih udjela i statističkih podataka koje dostavljaju Komisiji u skladu s Uredbom (EZ) br. 1099/2008.

*Članak 6.***Statistički prijenosi među državama članicama****▼M2**

1. Države članice mogu postići dogovor i postaviti aranžmane za statistički prijenos određene količine energije iz obnovljivih izvora iz jedne države članice u drugu i urediti sve ostalo oko prijenosa. Prenesena količina:

- (a) odbija se od količine energije iz obnovljivih izvora koja se uzima u obzir pri ocjenjivanju ispunjava li država članica koja obavlja prijenos zahtjeve iz članka 3. stavaka 1., 2. i 4.; i
- (b) dodaje se količini energije iz obnovljivih izvora koja se uzima u obzir pri ocjenjivanju ispunjava li druga država članica koja prihvata prijenos zahtjeve iz članka 3. stavaka 1., 2. i 4.

2. Dogovori iz stavka 1. ovog članka s obzirom na članak 3. stavke 1., 2. i 4. mogu trajati godinu dana ili više godina. O njima se obavješćuje Komisija najkasnije tri mjeseca nakon završetka svake godine u kojoj proizvode učinak. Informacije koje se šalju Komisiji sadržavaju količinu i cijenu energije o kojoj je riječ.

▼B

3. Prijenosi postaju valjani tek nakon što sve države članice uključene u prijenos o njemu obavijeste Komisiju.

*Članak 7.***Zajednički projekti država članica**

1. Dvije države članice ili više država članica mogu surađivati na svim vrstama zajedničkih projekata koji se odnose na proizvodnju električne energije te energije za grijanje ili hlađenje iz obnovljivih izvora energije. Ta suradnja može uključivati i privatne operatore.

⁽¹⁾ SL L 304, 14.11.2008., str. 1.

▼B

2. Kako bi se ocijenilo u kojoj su mjeri ispunjeni zahtjevi iz ove Direktive, države članice obavješćuju Komisiju o udjelu ili količini električne energije te energije za grijanje ili hlađenje iz obnovljivih izvora energije proizvedene na svom državnom području u okviru zajedničkog projekta koji se počeo provoditi nakon 25. lipnja 2009. ili u postrojenju s povećanim kapacitetom koji je obnovljen nakon tog datuma, a koji se smatra dijelom općeg nacionalnog cilja druge države članice.

3. Obavijest iz stavka 2. sadržava:

- (a) opis predloženog postrojenja ili podatke o obnovljenom postrojenju;
- (b) podatke o udjelu ili količini električne energije ili energije za grijanje ili hlađenje proizvedene u postrojenju koji se smatra dijelom općeg nacionalnog cilja druge države članice;
- (c) podatke o državi članici za koju se izdaje obavijest;
- (d) podatke o razdoblju, izražene u cijelim kalendarskim godinama, u kojem se električna energija ili energija za grijanje ili hlađenje iz obnovljivih izvora energije koju proizvede postrojenje smatra dijelom općeg nacionalnog cilja druge države članice.

4. Razdoblje navedeno u stavku 3. točki (d) mora završiti do 2020. Razdoblje zajedničkog projekta može premašiti 2020.

5. Obavijest izvršena u skladu s ovim člankom može se izmijeniti ili povući samo uz zajednički dogovor države članice koja vrši obavijest i koja je definirana u skladu sa stavkom 3. točkom (c).

Članak 8.

Učinci zajedničkih projekata država članica

1. U roku od tri mjeseca nakon završetka svake godine, a u okviru razdoblja određenog u skladu s člankom 7. stavkom 3. točkom (d), država članica koja je izdala obavijest u skladu s člankom 7. izdaje obavijest u kojoj navodi:

- (a) ukupnu količinu električne energije ili energije za grijanje ili hlađenje iz obnovljivih izvora energije koju je tijekom te godine proizvelo postrojenje na koje se odnosi obavijest iz članka 7.;
- (b) količinu električne energije ili energije za grijanje ili hlađenje iz obnovljivih izvora energije koju je tijekom godine proizvelo postrojenje koje se smatra dijelom općeg nacionalnog cilja druge države članice u skladu s uvjetima obavijesti.

2. Država članica šalje obavijest Komisiji i državi članici za koju je obavijest izdana.

▼B

3. Za potrebe ocjenjivanja ispunjavaju li se zahtjevi ove Direktive koji se odnose na nacionalne opće ciljeve, količina električne energije ili energije za grijanje ili hlađenje iz obnovljivih izvora energije o kojoj je izvršena obavijest u skladu sa stavkom 1. točkom (b):

- (a) odbija se od količine električne energije ili energije za grijanje ili hlađenje iz obnovljivih izvora energije koja se uzima u obzir pri ocjenjivanju ispunjava li država članica koja je izdala obavijest u skladu sa stavkom 1. postavljene zahtjeve;
- (b) dodaje količini električne energije ili energije za grijanje ili hlađenje iz obnovljivih izvora energije koja se uzima u obzir pri ocjenjivanju ispunjava li država članica koja je dobila obavijest u skladu sa stavkom 2. postavljene zahtjeve.

*Članak 9.***Zajednički projekti država članica i trećih zemalja**

1. Jedna država članica ili više država članica mogu surađivati s jednom trećom zemljom ili s više trećih zemalja u svim vrstama zajedničkih projekata koji se odnose na proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora. Takva suradnja može uključivati privatne operatore.

2. Električna energija iz obnovljivih izvora energije proizvedena u trećoj zemlji uzima se u obzir samo za potrebe ocjenjivanja ispunjavaju li se zahtjevi ove Direktive koji se odnose na opće nacionalne ciljeve ako su ispunjeni ovi uvjeti:

- (a) električna energija upotrijebljena je u Zajednici; taj se uvjet smatra ispunjenim kad:
 - i. su svi nadležni operatori prijenosnih sustava u državi podrijetla, državi odredišta ili, ako je to primjenjivo, svakoj trećoj zemlji provoza dodijeljenim kapacitetima međupovezivanja definitivno predložili količinu električne energije koja je istovrijedna količini električne energije uzete u obzir;
 - ii. nadležni operator prijenosnih sustava koji upravlja spojnim vodovima na strani Zajednice u bilancu unese količinu električne energije koja je istovrijedna količini električne energije uzete u obzir;
 - iii. se predloženi kapacitet i proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora energije u postrojenju iz stavka 2. točke (b) odnose na isto razdoblje;
- (b) električnu energiju u okviru zajedničkog projekta iz stavka 1. proizvodi novoizgrađeno postrojenje koje je počelo s radom nakon 25. lipnja 2009. ili postrojenje s povećanim kapacitetom koje je obnovljeno nakon tog datuma;
- (c) za količinu električne energije proizvedene i izvezene iz programa potpore treće zemlje odobrena je samo investicijska pomoć.

▼B

3. Države članice mogu od Komisije zatražiti da se za potrebe članka 5. uzme u obzir električna energija iz obnovljivih izvora energije proizvedena i upotrijebljena u trećoj zemlji za polaganu i postupnu izgradnju spojnih vodova između države članice i treće zemlje, ako su ispunjeni ovi uvjeti:

- (a) izgradnja spojnih vodova započela je do 31. prosinca 2016.;
- (b) spojne vodove nije moguće pustiti u rad do 31. prosinca 2020.;
- (c) spojne vodove je moguće pustiti u rad do 31. prosinca 2022.;
- (d) nakon što se spojni vodovi puste u rad primjenjuje se za izvoz električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije u Zajednicu u skladu sa stavkom 2.;
- (e) uporaba se odnosi na zajednički projekt koji ispunjava kriterije iz stavka 2. točaka (b) i (c) i koji će primjenjivati spojne vodove nakon što budu pušteni u pogon te na količinu električne energije koja nije veća od količine koja će se izvoziti u Zajednicu nakon što spojni vodovi započnu s radom.

4. Komisiju se obavješćuje o udjelu ili količini električne energije koju proizvede postrojenje na području treće zemlje koje se smatra dijelom nacionalnog općeg cilja jedne države članice ili više država članica za potrebe ocjenjivanja ispunjavanja zahtjeva iz članka 3. Kad je riječ o više država članica, Komisiju se obavješćuje o distribuciji tog dijela ili količine među državama članicama. Taj dio ili količina ne smije premašiti dio ili količinu koja je stvarno izvezena u Zajednicu i u njoj upotrijebljena i odgovara količini iz stavka 2. točke (a) podtočke i. i podtočke ii. ovog članka i ispunjava uvjete navedene u stavku 2. točki (a). Obavijest izdaje svaka država članica za koju se taj udio ili količina električne energije smatra dijelom nacionalnog općeg cilja.

5. Obavijest iz stavka 4. sadržava:

- (a) opis predloženog postrojenja ili podatke o obnovljenom postrojenju;
- (b) podatke o udjelu ili količini električne energije koju je proizvelo postrojenje i koje se smatra dijelom nacionalnog općeg cilja države članice te, ovisno o zahtjevima za povjerljivost, odgovarajuće financijske podatke;
- (c) podatke o razdoblju, u punim kalendarskim godinama, tijekom kojih je električna energija dio nacionalnog općeg cilja države članice;
- (d) pisanu potvrdu o prihvatanju točaka (b) i (c) koju izdaje treća zemlja na čijem će teritoriju postrojenje biti pušteno u rad te udio ili količinu električne energije proizvedene u postrojenju koju će za domaće potrebe upotrebljavati treća zemlja.

▼B

6. Razdoblje navedeno u stavku 5. točki (c) mora završiti 2020. Trajanje zajedničkog projekta može premašiti 2020.

7. Obavijest izdana u skladu s ovim člankom ne može se mijenjati ni povući bez suglasnosti države članice koja izdaje obavijest i treće zemlje koja je potvrdila zajednički projekt u skladu sa stavkom 5. točkom (d).

8. Države članice i Zajednica potiču odgovarajuća tijela Ugovora o energetskej zajednici da u skladu s tim Ugovorom poduzmu mjere koje su potrebne kako bi ugovorne stranke tog Ugovora mogle primijeniti odredbe o suradnji među državama članicama propisane ovom Direktivom.

*Članak 10.***Učinci zajedničkih projekata država članica i trećih zemalja**

1. U roku od tri mjeseca nakon završetka svake godine u okviru razdoblja navedenog u članku 9. stavku 5. točki (c) država članica koja je izdala obavijest u skladu s člankom 9. izdaje obavijest u kojoj navodi:

(a) ukupnu količinu električne energije iz obnovljivih izvora energije koju je tijekom te godine proizvelo postrojenje pogon na koje se odnosi obavijest iz članka 9.;

(b) količinu električne energije iz obnovljivih izvora energije koju je tijekom godine proizvelo postrojenje koje se smatra dijelom općeg nacionalnog cilja u skladu s uvjetima obavijesti iz članka 9.;

(c) dokaz o ispunjavanju uvjeta iz članka 9. stavka 2.

2. Država članica šalje obavijest Komisiji i trećoj zemlji koja je potvrdila projekt u skladu s člankom 9. stavkom 5. točkom (d).

3. Količina električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije za koju je u skladu sa stavkom 1. točkom (b) izdana obavijest za potrebe ocjenjivanja ispunjavanja zahtjeva ove Direktive koji se odnose na opće nacionalne ciljeve dodaje se količini energije iz obnovljivih izvora koja se uzima u obzir pri ocjenjivanju ispunjava li zahtjeve država članica koja je izdala obavijest.

*Članak 11.***Zajednički programi potpore**

1. Ne dovodeći u pitanje obveze država članica iz članka 3. dvije države članice ili više država članica mogu dobrovoljno odlučiti da udruže svoje nacionalne programe potpore ili da ih djelomično usklade. U tim slučajevima određena količina energije iz obnovljivih izvora

▼B

proizvedena na državnom području jedne države članice sudionice smatra se dijelom nacionalnog općeg cilja druge države članice sudionice ako države članice o kojima je riječ:

- (a) obave statistički prijenos određenih količina energije iz obnovljivih izvora iz jedne države članice u drugu državu članicu u skladu s člankom 6.; ili
- (b) utvrde pravilo distribucije koje usuglase države članice sudionice i prema kojemu se energija iz obnovljivih izvora dodjeljuje tim državama članicama. O tome se pravilu Komisija obavješćuje najkasnije tri mjeseca nakon završetka prve godine u kojoj je pravilo na snazi.

2. U roku od tri mjeseca nakon završetka svake godine svaka država članica koja je izvršila obavijest u skladu sa stavkom 1. točkom (b) izdaje obavijest u kojoj navodi ukupnu količinu električne energije ili energije za grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora energije proizvedene svake godine za koju vrijedi pravilo distribucije.

3. Radi ocjenjivanja ispunjavanja zahtjeva iz ove Direktive koji se odnose na opće nacionalne ciljeve, količina električne energije ili energije za grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora energije za koju je izdana obavijest u skladu sa stavkom 2. preraspodjeljuje se među državama članicama u skladu s pravilom distribucije iz obavijesti.

Članak 12.

Povećanje kapaciteta

Za potrebe članka 7. stavka 2. i članka 9. stavka 2. točke (b) uzima se kao da je jedinice energije iz obnovljivih izvora koje se mogu obračunati kao povećanje kapaciteta postrojenja proizvelo zasebno postrojenje koje je započelo s radom u trenutku u kojem je došlo do povećanja kapaciteta.

Članak 13.

Administrativni postupci, zakonski i podzakonski akti

1. Države članice osiguravaju da su svi nacionalni propisi koji se odnose na postupke koji se primjenjuju na pogone za proizvodnju električne energije, tj. na postupke izdavanja odobrenja, certificiranja i izdavanja dozvola za proizvodnju energije za grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora energije i na pripadajuću infrastrukturu prijenosne i distribucijske mreže te postupak pretvorbe biomase u biogoriva ili druge energetske proizvode budu razmjerni i potrebni.

Države članice ponajprije poduzimaju potrebne mjere da osiguraju:

- (a) jasno određene rokove za donošenje odluka o zahtjevima za planiranje i gradnju, ovisno o razlikama među državama članicama koje se odnose na njihov administrativni ustroj i organizaciju, odgovarajuće nadležnosti nacionalnih, regionalnih i lokalnih administrativnih tijela za postupke izdavanja odobrenja, certificiranja i izdavanja dozvola uključujući i područje prostornog planiranja;

▼B

- (b) dostupnost, na odgovarajućoj razini, podnositeljima zahtjeva sveobuhvatnih informacija o obradi zahtjeva za izdavanje odobrenja, certificiranja i izdavanje dozvola za postrojenja s obnovljivom energijom te o raspoloživoj pomoći;
- (c) pojednostavnjene i brze administrativne postupke na odgovarajućoj administrativnoj razini;
- (d) objektivnost, transparentnost i razmjernost propisa kojima se uređuje izdavanje odobrenja, certificiranje i izdavanje dozvola, te da nediskriminiraju podnositelje zahtjeva i da u cijelosti uzimaju u obzir specifičnosti pojedinih tehnologija obnovljive energije;
- (e) transparentnost i ovisnost o troškovima administrativnih troškova koje plaćaju potrošači, planeri, arhitekti, građevinari te instalateri i dobavljači opreme i sustava;
- (f) uvođenje pojednostavnjenih i manje složenih postupaka za izdavanje odobrenja, uključujući i putem jednostavne obavijesti, ako to omogućuje mjerodavni regulatorni okvir, za manje projekte i za decentralizirane uređaje za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, kad je to potrebno.

2. Države članice jasno definiraju sve tehničke specifikacije koje moraju ispunjavati uređaji i sustavi za obnovljivu energije kako bi ostvarile pravo na potporu iz programa potpore. Kad postoje europske norme, uključujući znakove zaštite okoliš, oznake energetske učinkovitosti i druge tehničke referentne sustave koje uspostavljaju europska normizacijska tijela, te se tehničke specifikacije definiraju na temelju tih norma. Te tehničke specifikacije ne propisuju gdje će se uređaji i sustavi certificirati i ne bi smjeli sprečavati funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

3. Države članice preporučuju svim sudionicima, ponajprije lokalnim i regionalnim administrativnim tijelima da pri planiranju, projektiranju, gradnji i obnavljanju industrijskih i stambenih područja osiguraju ugradbu uređaja i sustava za primjenu električne energije i energije za grijanje i hlađenje te za daljinsko grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora energije. Države članice moraju, ponajprije, poticati lokalna i regionalna administrativna tijela da pri planiranju gradske infrastrukture, kad je to primjenjivo, uključe grijanje i hlađenje energijom iz obnovljivih izvora.

4. Države članice u svoje zakonske i podzakonske akte o gradnji uvode odgovarajuće mjere kako bi postupno povećale udio svih vrsta energije iz obnovljivih izvora u građevnom sektoru.

Pri utvrđivanju tih mjera ili u svojim regionalnim programima potpore, države članice mogu uzeti u obzir nacionalne mjere koje se odnose na znatno povećanje energetske učinkovitosti te na kogeneraciju, na pasivne niskoenergetske zgrade i energetski neovisne zgrade.

▼B

Do 31. prosinca 2014. države članice moraju u svojim građevnim zakonskim i podzakonskim aktima ili drugim sredstvima s istovrijednim učinkom, kad je to potrebno, zahtijevati da se u novim zgradama i u postojećim zgradama na kojima se obavljaju radovi renoviranja većih razmjera dopusti uporaba najnižih razina energije iz obnovljivih izvora. Države članice dopuštaju da se te najniže razine realiziraju, *inter alia*, znatnim udjelom energije iz obnovljivih izvora za daljinsko grijanje i hlađenje.

Zahtjevi iz prvog podstavka primjenjuju se na oružane snage samo u mjeri u kojoj nisu u sukobu s prirodom i osnovnim ciljem djelovanja oružanih snaga i uz iznimku materijala koji se upotrebljava isključivo u vojne svrhe.

5. Države članice osiguravaju da nove javne zgrade i postojeće javne zgrade na kojima se obavljaju radovi renoviranja većih razmjera, na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini služe kao primjer u kontekstu ove Direktive od 1. siječnja 2012. nadalje. Države članice mogu, *inter alia*, odlučiti da se ta obveza ispunjava tako da se u obzir kao standard uzimaju zgrade nulte energetske potrošnje ili osiguravanjem da krovove javnih ili privatno-javnih zgrada upotrebljavaju treće strane za uređaje koji proizvode energiju iz obnovljivih izvora.

6. Države članice u svojim građevnim zakonskim i podzakonskim aktima predviđaju poticaje za uporabu sustava i uređaja za grijanje i hlađenje energijom iz obnovljivih izvora kojima se postiže znatno smanjenje potrošnje energije. Države članice upotrebljavaju oznake energetske učinkovitosti ili znakove zaštite okoliša ili druge odgovarajuće certifikate ili norme razvijene na nacionalnoj razini ili na razini Zajednice, kad postoje, kao temelj za poticanje uporabe tih sustava i uređaja.

Kad je riječ o biomasi, države članice predviđaju poticaje za tehnologije prenamjene koje ostvaruju iskoristivost prenamjene od najmanje 85 % za stambene i komercijalne primjene, a najmanje 70 % za industrijske primjene.

U slučaju toplinskih crpka, države članice predviđaju poticaje za one toplinske crpke koje ispunjavaju najmanje zahtjeve označivanja zaštite okoliša utvrđenog Odlukom Komisije 2007/742/EZ od 9. studenoga 2007. o utvrđivanju ekoloških mjerila za dodjelu znaka zaštite okoliša Zajednice za električne, plinske ili apsorpcijske plinske toplinske crpke ⁽¹⁾.

Kad je riječ o solarnoj toplinskoj energiji, države članice potiču certificirane uređaje i sustave utemeljene na europskim normama kad one postoje, uključujući znakove zaštite okoliša, oznake energetske učinkovitosti i druge tehničke referentne sustave koje su ustanovila europska normizacijska tijela.

Pri ocjenjivanju učinkovitosti prenamjene te omjera ulaza/izlaza energije sustava i uređaja za potrebe ovog stavka, države članice primjenjuju postupke Zajednice ili, ako oni ne postoje, međunarodne postupke, ako ti postupci postoje.

⁽¹⁾ SL L 301, 20.11.2007., str. 14.

*Članak 14.***Informiranje i osposobljavanje**

1. Države članice osiguravaju da su informacije o mjerama potpore na raspolaganju svim uključenim stranama, npr. potrošačima, graditeljima, instalaterima, arhitektima i dobavljačima uređaja i sustava za grijanje i hlađenje i korištenje električne energije te prijevoznih sredstava koja upotrebljavaju energiju iz obnovljivih izvora.

2. Države članice osiguravaju da informacije o neto koristima, troškovima te energetske učinkovitosti uređaja i sustava za grijanje, hlađenje i korištenje električne energije iz obnovljivih izvora energije osigurava dobavljač uređaja ili sustava ili nacionalno nadležno tijelo.

3. Države članice osiguravaju da je program certificiranja ili istovrijedni program za stjecanje kvalifikacija na raspolaganju ili da će biti na raspolaganju do 31. prosinca 2012. za instalatere manjih kotlova i peći na biomasu, solarnih fotovoltlnih i solarnih termalnih sustava, plitkih geotermalnih sustava i toplinskih crpka. Ti programi mogu, prema potrebi, uzeti u obzir postojeće programe i strukture i utemeljeni su na kriterijima iz Priloga IV. Svaka država članica priznaje certifikate koje dodijeli druga država članica u skladu s tim kriterijima.

4. Države članice objavljuju za javnost informacije o sustavima certificiranja ili istovrijednim sustavima za stjecanje kvalifikacija iz stavka 3. Države članice mogu također staviti na raspolaganje popis instalatera koji su kvalificirani ili certificirani u skladu s odredbama iz stavka 3.

5. Države članice osiguravaju da su svim uključenim stranama, ponajprije planerima i arhitektima, na raspolaganju smjernice, tako da mogu na najbolji način uzeti u obzir kombinaciju izvora obnovljive energije, visoko učinkovitih tehnologija te daljinskog grijanja i hlađenja pri planiranju, projektiranju, gradnji i renoviranju industrijskih i stambenih površina.

6. Države članice uz sudjelovanje lokalnih i regionalnih tijela razvijaju odgovarajuće programe obavješćivanja, podizanja javne svijesti, usmjeravanja i/ili osposobljavanja kako bi građane informirale o koristima i praktičnim aspektima razvoja i uporabe energije iz obnovljivih izvora.

*Članak 15.***Jamstva o podrijetlu električne energije te energija za grijanje i hlađenje proizvedena iz obnovljivih izvora energije**

1. Kako bi krajnjim kupcima dokazale koliki je udio ili količina energije iz obnovljivih izvora u mješavini energetske izvora u energiji dobavljača u skladu s člankom 3. stavkom 6. Direktive 2003/54/EZ, države članice osiguravaju da se podrijetlo električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije može zajamčiti u smislu ove Direktive u skladu s objektivnim, transparentnim i nediskriminacijskim kriterijima.

▼B

2. S tim ciljem države članice osiguravaju da se jamstvo o podrijetlu izdaje na zahtjev proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora energije. Države članice mogu odlučiti da se jamstva o podrijetlu izdaju na zahtjev proizvođača energije za grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora. Za takvu odluku može biti potrebno ograničenje najmanjeg kapaciteta. Jamstvo o podrijetlu standardne je veličine 1 MWh. Za svaku jedinicu proizvedene energije izdaje se samo jedno jamstvo o podrijetlu.

Države članice osiguravaju da se ista jedinica energije iz obnovljivih izvora uzima u obzir samo jedanput.

Države članice mogu predvidjeti da se proizvođaču kome je dodijeljeno jamstvo o podrijetlu za istu proizvodnju energije iz obnovljivih izvora ne dodijeli potpora.

Jamstvo o podrijetlu nije povezano s ispunjavanjem odredaba iz članka 3. od strane države članice. Prijenos jamstava o podrijetlu, odvojeno ili zajedno s fizičkim prijenosom energije, ne utječu na odluku država članica da primjenjuju statističke prijenose, zajedničke projekte ili zajedničke programe potpore za ispunjavanje ciljeva ni na izračun konačne bruto potrošnje energije iz obnovljivih izvora u skladu s člankom 5.

3. Jamstvo o podrijetlu može se upotrijebiti u okviru 12 mjeseci od proizvodnje odgovarajuće jedinice energije. Jamstvo o podrijetlu poništava se nakon njegove uporabe.

4. Države članice ili imenovana nadležna tijela nadziru izdavanje, prijenos i poništavanje jamstva o podrijetlu. Imenovana nadležna tijela nemaju nadležnosti koje se geografski preklapaju i neovisna su u odnosu na djelatnosti proizvodnje, trgovine i nabave.

5. Države članice ili imenovana nadležna tijela uspostavljaju odgovarajuće mehanizme kako bi se osiguralo da se jamstva o podrijetlu izdaju, prenesu i ponište elektronički te da su točna, pouzdana i zaštićena od prijevare.

6. U jamstvu o podrijetlu navodi se barem:

- (a) energetske izvor iz kojeg je energija proizvedena te datum početka i završetka proizvodnje;
- (b) odnosi li se na:
 - i. električnu energiju;
 - ii. grijanje ili hlađenje;
- (c) naziv, lokacija, vrsta i kapacitet postrojenja u kojem je energija proizvedena;
- (d) je li i, ako jest, u kojoj je mjeri postrojenje imalo koristi od investicijske potpore, je li i, ako jest, u kojoj je mjeri jedinicu energije potpomogao na bilo koji drugi način nacionalni program potpore te vrsta programa potpore;

▼B

(e) datum kad je postrojenje započelo s radom;

(f) datum i država izdavanja i jedinstveni identifikacijski broj.

7. Kad dobavljač električne energije mora dokazati udio ili količinu energije iz obnovljivih izvora u svojoj energetske mješavini za potrebe članka 3. stavka 6. Direktive 2003/54/EZ, on to može učiniti i pomoću jamstva o podrijetlu.

8. Količina energije iz obnovljivih izvora koja odgovara jamstvima o podrijetlu koju prenese dobavljač električne energije trećoj strani odbija se od udjela energije iz obnovljivih izvora u njegovoj energetske mješavini za potrebe članka 3. stavka 6. Direktive 2003/54/EZ.

9. Države članice priznaju jamstva o podrijetlu koja izdaju druge države članice u skladu s ovom Direktivom isključivo kao dokaz elementa iz stavka 1. i stavka 6. točaka od (a) do (f). Država članica može odbiti priznati jamstvo o podrijetlu kad postoje utemeljene sumnje u njegovu točnost, pouzdanost i istinitost. Država članica obavješćuje Komisiju o odbijanju i razlozima za odbijanje.

10. Ako utvrdi da odbijanje priznanja jamstva o podrijetlu nije utemeljeno, Komisija može donijeti odluku kojom od države članice traži da predmetno jamstvo o podrijetlu prizna.

11. Država članica može uvesti, u skladu s pravom Zajednice, objektivne, transparentne i nediskriminacijske kriterije za uporabu jamstava o podrijetlu u ispunjavanju obveza iz članka 3. stavka 6. Direktive 2003/54/EZ.

12. Kad dobavljači energije pri stavljanju na tržište energije iz obnovljivih izvora navode ekološke ili druge prednosti energije iz obnovljivih izvora, države članice mogu od tih dobavljača energije zatražiti da učine dostupnima, u sažetom obliku, podatke o količini ili udjelu energije iz obnovljivih izvora koja dolazi iz postrojenja ili povećanog kapaciteta koji je započeo s radom nakon 25. lipnja 2009.

Članak 16.

Pristup mrežama i njihovo djelovanje

1. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere za razvoj mrežne infrastrukture za prijenos i distribuciju, inteligentnih mrežnih usluga, objekata za skladištenje i elektroenergetskog sustava kako bi omogućile sigurno funkcioniranje elektroenergetskog sustava i njegovu prilagodbu daljnjem razvoju u području proizvodnje električne energije obnovljivih izvora energije, uključujući međupovezivanje država članica i država članica s trećim zemljama. Države članice poduzimaju i odgovarajuće mjere da ubrzaju postupke za izdavanje odobrenja za mrežnu infrastrukturu te usklađivanje odobrenja za mrežnu infrastrukturu s administrativnim postupcima i postupcima planiranja.

▼B

2. U skladu sa zahtjevima koji se odnose na održavanje pouzdanosti i sigurnosti mreže na temelju transparentnih i nediskriminacijskih kriterija koje definiraju nadležna nacionalna tijela:

- (a) države članice osiguravaju da operatori prijenosnog sustava i operatori distribucijskog sustava na svojem državnom području jamče prijenos i distribuciju električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije;
- (b) države članice također predviđaju prvenstvo pristupa ili zajamčeni pristup mrežnom sustavu električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije;
- (c) države članice osiguravaju da operatori prijenosnog sustava pri odašiljanju električne energije iz postrojenja za proizvodnju energije, daju prednost pogonima koji proizvode energiju iz obnovljivih izvora kad to omogućuje sigurno djelovanje nacionalnog elektroenergetskog sustava te kad je utemeljeno na transparentnim i nediskriminacijskim kriterijima. Države članice osiguravaju da se poduzmu odgovarajuće mjere povezane s mrežom i tržištem kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri smanjilo ograničavanje električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije. Ako se radi osiguranja sigurnosti nacionalnog elektroenergetskog sustava i pouzdanosti opskrbe energijom poduzmu mjere koje znatno ograničavaju uporabu obnovljivih izvora energije, države članice dužne su osigurati da odgovorni operatori sustava izvješćuju nadležno regulatorno tijelo o tim mjerama te navedu koje korektivne mjere namjeravaju poduzeti kako bi spriječili neodgovarajuća ograničenja.

3. Države članice od operatora prijenosnog sustava i od operatora distribucijskog sustava zahtijevaju da uspostave i objave standardna pravila koja se odnose na preuzimanje i podjelu troškova tehničke prilagodbe, npr. na povezanost s mrežom i jačanje mreže, bolje funkcioniranje mreže te pravila o nediskriminacijskoj provedbi mrežnih kodova koji su potrebni kako bi se uključilo nove proizvođače koji dovode električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora energije u povezanu mrežu.

Ta su pravila utemeljena na objektivnim, transparentnim i nediskriminacijskim kriterijima koja ponajprije uzimaju u obzir troškove i koristi povezane s uključivanjem proizvođača na mrežu te posebne okolnosti proizvođača iz rubnih područja i slabo nastanjenim područjima. Ta pravila mogu predviđati različite vrste uključivanja na mrežu.

4. Države članice, kad je to potrebno, mogu od operatora prijenosnog sustava i operatora distribucijskog sustava zahtijevati da u cijelosti ili djelomično snose troškove iz stavka 3. Države članice obavljaju pregled i poduzimaju potrebne mjere kako bi poboljšale okvir i pravila za preuzimanje i podjelu troškova iz stavka 3. do 30. lipnja 2011. te svake dvije godine nakon toga kako bi osigurale uključivanje novih proizvođača navedenih u ovom stavku.

▼B

5. Države članice zahtijevaju da operatori prijenosne mreže i operatori distribucijske mreže svakom novom proizvođaču energije iz obnovljivih izvora koji se želi priključiti mreži podastru tražene cjelovite i potrebne informacije, među ostalim:

- (a) cjelovitu i detaljnu procjenu troškova povezanih s priključenjem mreži;
- (b) razumne i precizne rokove za zaprimanje i obradu zahtjeva za priključenjem mreži;
- (c) razumne okvirne rokove za svako predloženo priključenje mreži.

Države članice mogu proizvođačima električne energije iz obnovljivih izvora energije, ako se žele priključiti mreži, odobriti da objave natječaj za radove za priključenje mreži.

6. Raspodjela troškova iz stavka 3. provodi se mehanizmom utemeljenom na objektivnim, transparentnim i nediskriminacijskim kriterijima koji uzimaju u obzir koristi koje imaju proizvođači koji su početno i naknadno priključeni na mrežu te operatori prijenosne mreže i operatori distribucijske mreže od priključenja mreži.

7. Države članice osiguravaju da zaračunavanje tarifa za prijenos i za distribuciju ne diskriminira električnu energiju iz obnovljivih izvora energije, uključujući ponajprije električnu energiju iz obnovljivih izvora energije proizvedenu u rubnim područjima, npr. otočnim područjima i slabo naseljenim područjima. Države članice osiguravaju da zaračunavanje tarifa za prijenos i za distribuciju ne diskriminira plin iz obnovljivih izvora energije.

8. Države članice osiguravaju da se u tarifama koje zaračunavaju operatori prijenosne mreže i operatori distribucijske mreže za prijenos i distribuciju električne energije iz postrojenja koja upotrebljavaju obnovljive izvore energije uzimaju u obzir ostvarive troškovne koristi koje proizlaze iz priključenja postrojenja na mrežu. Te troškovne koristi mogu proizići iz neposredne uporabe niskovoltazne mreže.

9. Države članice, kad je to primjenjivo, procjenjuju treba li zbog lakšeg uključivanja plina iz obnovljivih izvora energije proširiti postojeću infrastrukturu plinske mreže.

10. Države članice, kad je to primjenjivo, zahtijevaju od operatora prijenosne mreže i operatora distribucijske mreže da na svom državnom području objave tehnička pravila u skladu s člankom 6. Direktive 2003/55/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2003. o zajedničkim pravilima unutarnjeg tržišta prirodnog plina⁽¹⁾, ponajprije pravila za priključivanje na mrežu koja uključuju zahtjeve za kakvoću i tlak plina te dodavanje mirisa plinu. Države članice također zahtijevaju da operatori prijenosnih mreža i operatori distribucijskih mreža objave tarife za priključivanje plina iz obnovljivih izvora na temelju transparentnih i nediskriminacijskih kriterija.

⁽¹⁾ SL L 176, 15.7.2003., str. 57.

▼B

11. Države članice u svojim nacionalnim akcijskim planovima za obnovljivu energiju ocjenjuju nužnost gradnje nove infrastrukture za daljinsko grijanje i hlađenje proizvedeno iz obnovljivih izvora za ostvarivanje nacionalnog cilja za godinu 2020. iz članka 3. stavka 1. Ovisno o toj procjeni države članice, kad je to primjereno, poduzimaju mjere za razvoj infrastrukture za daljinsko grijanje i hlađenje koja će se prilagođivati razvoju proizvodnje grijanja i hlađenja u velikim pogonima na biomasu, solarnu energiju i biotermalnu energiju.

*Članak 17.***Kriteriji održivosti za pogonska biogoriva i druga tekuća biogoriva**

1. Neovisno o tome jesu li sirovine uzgojene na državnom području Zajednice ili izvan njega, energija iz pogonskih biogoriva i drugih tekućih goriva uzima se u obzir za potrebe navedene u točkama (a), (b) i (c) samo ako ispunjavaju kriterije održivosti navedene u stavcima od 2. do 6.:

- (a) ocjenjivanje poštivanja zahtjeva iz ove Direktive koji se odnose na nacionalne ciljeve;
- (b) ocjenjivanje poštivanja obveza povezanih s uporabom obnovljive energije;
- (c) prihvatljivost za financijsku potporu za uporabu pogonskih biogoriva i drugih tekućih goriva.

Međutim, pogonska biogoriva i druga tekuća biogoriva proizvedena iz otpadaka i ostataka, osim ostataka iz poljoprivrede, akvakulture, ribarstva i šumarstva, za potrebe iz točaka (a), (b) i (c) uzimaju se u obzir samo ako ispunjavaju kriterije održivosti iz stavka 2.

▼M2

2. Ušteda emisija stakleničkih plinova od korištenja biogoriva i tekućih biogoriva uzeta u obzir za potrebe iz stavka 1. iznosi barem 60 % za biogoriva i tekuća biogoriva proizvedena u postrojenjima u funkciji nakon 5. listopada 2015. Smatra se da je postrojenje u funkciji ako je započela proizvodnja biogoriva ili tekućih biogoriva.

U slučaju postrojenja koja su bila u funkciji 5. listopada 2015. ili prije tog datuma, za potrebe iz stavka 1. biogoriva i tekuća biogoriva ostvaruju uštedu emisija stakleničkih plinova od najmanje 35 % do 31. prosinca 2017. i najmanje 50 % od 1. siječnja 2018.

Ušteda emisije stakleničkih plinova od korištenja biogoriva i tekućih biogoriva izračunava se u skladu s člankom 19. stavkom 1.

▼B

3. Pogonska biogoriva i druga tekuća biogoriva koja se uzimaju u obzir za potrebe navedene u stavku 1. točkama (a), (b) i (c) ne proizvode se od sirovina dobivenih na zemljištu koje je veoma važno za

▼B

očuvanje bioraznolikosti, tj. zemljišta koje je u siječnju 2008. ili poslije toga imalo jedan od sljedećih statusa, neovisno o tome zadržava li zemljište i dalje taj status:

- (a) prašume i drugog pošumljenog zemljišta, tj. šume i drugog pošumljenog zemljišta s autohtonim vrstama na kojem ne postoje očigledni znakovi djelovanja čovjeka i značajnijeg narušavanja ekoloških procesa;
- (b) područja koja su:
 - i. zakonom određena kao zaštićena područja prirode ili ih je kao takve definiralo odgovarajuće nadležno tijelo; ili
 - ii. namijenjena zaštiti rijetkih, ugroženih ili pogođenih ekosustava ili vrsta priznatih međunarodnim sporazumima ili uključenih na popise međuvladinih organizacija ili Međunarodnog saveza za očuvanje prirode na temelju njihova priznavanja u skladu s člankom 18. stavkom 4. podstavkom 2.

osim ako ne postoje dokazi da proizvodnja te sirovine nije utjecala na te svrhe zaštite prirode;

- (c) travnjaka s visokom bioraznovrsnošću koji je:
 - i. prirodan, tj. travnjak koji bi bez djelovanja čovjeka ostao travnjakom i koji čuva prirodni sastav vrste i ekološka svojstva i procese; ili
 - ii. neprirodan, tj. travnjak koji bez čovjekova djelovanja ne bi ostao travnjakom koji je bogat vrstama i nije degradiran, osim ako ne postoje dokazi da je proizvodnja sirovina nužna za očuvanje statusa travnjaka.

▼M2**▼B**

4. Pogonska biogoriva i druga tekuća biogoriva uzeta u obzir za potrebe navedene u stavku 1. točkama (a), (b) i (c) ne smiju se proizvoditi iz sirovina dobivenih na zemljištu s velikim zalihama ugljika, tj. zemljištu koje je u siječnju 2008. imalo jedan od sljedećih statusa, ali koje taj status više nema:

- (a) močvare, tj. zemljišta pokrivena vodom ili zasićena vodom trajno ili veći dio godine;
- (b) trajno pošumljena područja, tj. zemljišta koja obuhvaćaju više od jednog hektara s drvećem višim od pet metara i zastorom krošnje većim od 30 % ili drvećem koje taj prag mogu dosegnuti *in situ*;
- (c) zemljište koja obuhvaća više od jednog hektara s drvećem višim od pet metara i zastorom krošnje između 10 % i 30 % ili drvećem koje taj prag mogu dosegnuti *in situ*, osim ako se ne podastru dokazi da je zaliha ugljika površine prije i poslije prenamjene takva da su nakon primjene metodologije propisane u Prilogu V. dijelu C ispunjeni uvjeti iz stavka 2. ovog članka.

Odredbe utvrđene ovim stavkom ne primjenjuju se ako je u trenutku dobivanja sirovina zemljište imalo isti status kao u siječnju 2008.

▼B

5. Pogonska biogoriva i druga tekuća biogoriva uzeta u obzir za potrebe navedene u točkama (a), (b) i (c) stavka 1. ne smiju se proizvoditi iz sirovina dobivenih na zemljištu koje je u siječnju 2008. bilo tresetište, osim ako se ne podastru dokazi da uzgoj te sirovine ne uzrokuje isušivanje prethodno neisušena tla.

6. Poljoprivredne sirovine proizvedene u Zajednici i upotrijebljene za proizvodnju pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva uzetih u obzir za potrebe navedene u stavku 1. točkama (a), (b) i (c) dobivaju se u skladu sa zahtjevima i standardima na temelju odredaba iz naslova „Okoliš” iz Priloga II. dijela A točke 9. Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009 od 19. siječnja 2009. o utvrđivanju zajedničkih pravila za programe izravne potpore za poljoprivrednike u okviru zajedničke poljoprivredne politike i utvrđivanju određenih programa potpore za poljoprivrednike⁽¹⁾ u skladu s minimalnim zahtjevima za dobro poljoprivredno i ekološko stanje definirano sukladno članku 6. stavku 1. te Uredbe.

7. Komisija svake dvije godine izvješćuje Europski parlament i Vijeće o nacionalnim mjerama koje su poduzete za ispunjavanje kriterija održivosti iz stavaka od 2. do 5. te za zaštitu tala, vode i zraka povezano s trećim zemljama i državama članicama u kojima se proizvede velik dio biogoriva ili sirovina za biogoriva koja se upotrebljavaju u Zajednici. Prvo se izvješće podnosi 2012.

Komisija svake dvije godine izvješćuje Europski parlament i Vijeće o utjecaju veće potražnje za biogorivima na održivost socijalnoga sustava u Zajednici i u trećim zemljama, o djelovanju politike Zajednice o biogorivima na raspoloživost prehrambenih proizvoda po pristupačnim cijenama, ponajprije za stanovnike država u razvoju, te o općim razvojnim pitanjima. Izvješća se bave poštivanjem prava na korištenje zemljišta. U njima se za treće zemlje i države članice u kojima se proizvede velik dio biogoriva koja se upotrebljavaju u Zajednici, navodi jesu li ratificirale i provele sve konvencije Međunarodne organizacije rada navedene dalje u tekstu:

- Konvenciju o obveznom ili prisilnom radu (br. 29.),
- Konvenciju o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organiziranje (br. 87.),
- Konvenciju o primjeni načela o pravu na organiziranje i kolektivno pregovaranje (br. 98.),
- Konvenciju o jednakoj naknadi za muškarce i žene za rad jednake vrijednosti (br. 100.),
- Konvenciju o ukidanju prisilnog rada (br. 105.),
- Konvenciju o diskriminaciji vezano uz zapošljavanje i zanimanje (br. 111.),
- Konvenciju o najnižoj dobi za zapošljavanje (br. 138.),

⁽¹⁾ SL L 30, 31.1.2009., str. 16.

▼B

— Konvenciju o zabrani i trenutnim djelovanjima za ukidanje najgorih oblika dječjeg rada (br. 182.).

U tim se izvješćima za treće zemlje i države članice, u kojima se proizvede velik dio biogoriva koja se upotrebljavaju u Zajednici, navodi jesu li ratificirale i provele:

— Protokol iz Kartagene o biosigurnosti,

— Konvenciju o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divlje faune i flore.

Prvo se izvješće podnosi 2012. Komisija, ako je to potrebno, predlaže korektivnu mjeru, posebno ako postoje dokazi da proizvodnja biogoriva u znatnoj mjeri utječe na cijenu prehrambenih proizvoda.

8. Za potrebe iz stavka 1. točaka (a), (b) i (c) države članice ne smiju ne uzeti u obzir pogonska biogoriva i druga tekuća biogoriva, dobivena u skladu s tim člankom iz drugih razloga povezanih s održivošću.

9. Komisija do 31. prosinca 2009. izvješćuje o zahtjevima povezanim sa sustavom održivosti za uporabu biomase u druge energetske svrhe, osim proizvodnje pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva. Uz to se izvješće, prema potrebi, Europskom parlamentu i Vijeću prilažu prijedlozi o programu održivosti za uporabu biomase u druge energetske svrhe. To izvješće i svi u njemu priloženi prijedlozi utemeljeni su na najboljim raspoloživim znanstvenim dokazima koji uzimaju u obzir najnovije razvojne i inovativne procese. Ako analiza napravljena u tu svrhu pokaže da je uputno uvesti izmjene u vezi s šumske biomase u metodologiju za izračun iz Priloga V. ili kriterije održivosti koji se odnose na zalihe ugljika koje se upotrebljavaju za pogonska biogoriva i druga tekuća biogoriva Komisija, kad je to potrebno, u vezi s tim istodobno priprema prijedloge za Europski parlament i Vijeće.

Članak 18.

Provjera ispunjavanja kriterija održivosti za pogonska biogoriva i druga tekuća biogoriva

1. Kad se pogonska biogoriva i druga tekuća biogoriva uzimaju u obzir za potrebe članka 17. stavka 1. točaka (a), (b) i (c) države članice od gospodarskih subjekata zahtijevaju da dokažu da su kriteriji održivosti iz članka 17. stavaka od 2. do 5. ispunjeni. U tu svrhu od gospodarskih subjekata zahtijevaju uporabu sustavu masene bilance koji:

- (a) određuje da se pošiljke sirovina ili biogoriva različitih svojstava održivosti mogu miješati;
- (b) zahtijeva da podaci o svojstvima održivosti i veličini pošiljaka iz točke(a) vrijede i za mješavinu; i
- (c) predviđa da je iznos svih pošiljaka odstranjenih iz mješavine opisan kao da ima ista svojstva održivosti, u istim količinama, kao i iznos pošiljaka dodan mješavini.

▼B

2. Komisija Europskom parlamentu i Vijeću 2010. i 2012. podnosi izvješće o metodi provjere na temelju masene bilance iz stavka 1. i drugih mogućih metoda provjeravanja s obzirom na neke ili na sve vrste sirovina, pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva. Komisija u svojoj ocjeni razmatra one metode provjere u kojima nije potrebno da podaci o svojstvima održivosti fizički ostanu na određenim pošiljkama i mješavinama. Pri ocjenjivanju uzima se u obzir potreba očuvanja integriteta i učinkovitosti sustava provjeravanja i istodobno spriječi nerazumno veliko opterećenje za industriju. Uz to se izvješće, prema potrebi, Europskom parlamentu i Vijeću prilažu prijedlozi o primjeni drugih metoda provjeravanja.

3. Države članice donose mjere kojima osiguravaju da gospodarski subjekti podnose pouzdane informacije te državi članici na zahtjev daju podatke koji su korišteni za pripremu informacija. Države članice od gospodarskih subjekata zahtijevaju da osiguraju odgovarajući standard neovisne revizije podnesenih podataka te da podastru dokaze da su to učinili. Revizijom se provjerava da su sustavi koje primjenjuju gospodarski subjekti točni, pouzdani i zaštićeni od prijevare. Revizijom se ocjenjuje učestalost i metodologija uzorkovanja i pouzdanost podataka.

Informacije iz prvog podstavka uključuju ponajprije informacije o ispunjavanju kriterija održivosti iz članka 17. stavaka od 2. do 5., odgovarajuće i relevantne informacije o mjerama za zaštitu tla, vode i zraka, sanaciju degradiranog zemljišta, izbjegavanje prekomjerne uporabe vode na područjima na kojima nedostaje vode te odgovarajuće i relevantne informacije o mjerama poduzetim povezano s pitanjima iz članka 17. stavka 7. podstavka 2.

▼M2

Komisija donosi provedbene akte u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 25. stavka 3. radi uspostavljanja popisa odgovarajućih i relevantnih informacija iz prvih dvaju podstavaka ovog stavka. Komisija posebno osigurava da pružanje tih informacija ne predstavlja pretjerano administrativno opterećenje za gospodarske subjekte općenito ili osobito za male poljoprivrednike, organizacije proizvođača i zadruge.

▼B

Obveze iz ovog stavka primjenjuju se neovisno o tome jesu li pogonska biogoriva ili druga tekuća biogoriva proizvedena u Zajednici ili su uvezena.

Države članice podnose Komisiji, u zbirnom obliku, informacije iz prvog podstavka ovog stavka. Komisija te informacije objavljuje na platformi za transparentnost iz članka 24. u sažetom obliku te pritom čuva tajnost komercijalno osjetljivih podataka.

4. Zajednica nastoji sklopiti dvostrane i višestrane sporazume s trećim zemljama koji sadržavaju odredbe o kriterijima održivosti koji odgovaraju odredbama ove Direktive. Kad Komisija sklapa sporazume koji sadržavaju odredbe o pitanjima obuhvaćenima kriterijima održivosti

▼B

iz članka 17. stavaka od 2. do 5. Komisija može odlučiti da se u tim sporazumima podastru dokazi da pogonska biogoriva i druga tekuća biogoriva proizvedena od sirovina uzgojenih u tim državama ispunjavaju kriterije održivosti o kojima je riječ. Pri sklapanju tih sporazuma odgovarajuća se pozornost mora posvetiti mjerama donesenim za očuvanje područja koja u izvanrednim situacijama osiguravaju bitne ekosustavne usluge (npr. zaštita slivnog područja, kontrola erozije), za zaštitu tala, vode i zraka, neizravne promjene uporabe zemljišta, sanaciju degradiranoga zemljišta, izbjegavanje prekomjerne uporabe vode na područjima na kojima nedostaje vode te pitanjima iz članka 17. stavka 7. podstavka 2.

▼M2

Komisija može odlučiti da dobrovoljni nacionalni ili međunarodni programi koji određuju standarde za proizvodnju proizvoda iz biomase sadrže točne podatke za potrebe članka 17. stavka 2. i/ili pružaju dokaze da pošiljke biogoriva ili tekućih biogoriva ispunjavaju kriterije održivosti navedene u članku 17. stavcima 3., 4. i 5. i/ili da materijali nisu namjerno izmijenjeni ili uklonjeni kako bi pošiljka ili njezin dio bili obuhvaćeni Prilogom IX. Komisija može odlučiti da ti programi sadržavaju točne podatke u svrhu izvješćivanja o mjerama poduzetima za očuvanje područja koja u izvanrednim situacijama osiguravaju osnovno funkcioniranje ekosustava (kao što je zaštita slivnog područja i kontrola erozije), za zaštitu tla, vode i zraka, sanaciju degradiranog zemljišta, izbjegavanje prekomjerne potrošnje vode u područjima siromašnima vodom i o pitanjima iz članka 17. stavka 7. drugog podstavka. Komisija isto tako može priznati područja za zaštitu rijetkih, ranjivih ili ugroženih ekosustava ili vrsta koji su kao takvi prepoznati u međunarodnim sporazumima ili uvršteni u popise koje sastavljaju međuvladine organizacije ili Međunarodni savez za očuvanje prirode za potrebe članka 17. stavka 3. točke (b) podtočke ii.

▼B

Komisija može odrediti da dobrovoljni nacionalni ili međunarodni programi za mjerenje uštede emisija stakleničkih plinova sadržavaju točne podatke za potrebe članka 17. stavka 2.

Komisija može odrediti da zemljišta uključena u nacionalni ili regionalni program namijenjen obnovi jako degradiranih ili značajno onečišćenih zemljišta ispunjavaju kriterije iz Priloga V. dijela C točke 9.

5. Komisija donosi odluke iz stavka 4. samo ako predmetni sporazum ili program ispunjava odgovarajuće standarde pouzdanosti, transparentnosti i neovisne revizije. Kad je riječ o programima za mjerenje uštede emisija stakleničkih plinova, ti programi moraju ispunjavati i metodološke zahtjeve iz Priloga V. U slučaju područja koja su veoma važna za očuvanje biološke raznovrsnosti i navedena u članku 17. stavku 3. točki (b) podtočki ii. popisi takvih područja moraju ispunjavati odgovarajuće norme objektivnosti i usklađenosti s međunarodno priznatim normama te omogućiti odgovarajuće žalbene postupke.

▼ **M2**

Dobrovoljni programi iz stavka 4. („dobrovoljni programi”) redovito, barem jednom godišnje, objavljuju popis svojih tijela za ovjeravanje koji se koristi za neovisnu reviziju i na njemu se za svako tijelo za ovjeravanje navodi koji subjekt ili koje nacionalno javno tijelo ga je priznalo te koji subjekt ili koje nacionalno javno tijelo ga prati.

Osobito kako bi spriječila prijevaru, Komisija može na temelju analize rizika i izvješća iz stavka 6. drugog podstavka ovog članka utvrditi norme neovisne revizije i zahtijevati da svi dobrovoljni programi primjenjuju te norme. To se izvršava putem provedbenih akata u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 25. stavka 3. Takvim se aktima određuje vremenski okvir prema kojem dobrovoljni programi trebaju provesti te norme. Komisija može staviti izvan snage odluke kojima se priznaju dobrovoljni programi u slučaju da ti programi ne provedu takve norme u predviđenom roku.

6. Odluke na temelju stavka 4. ovog članka donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 25. stavka 3. Te su odluke važeće najdulje pet godina.

Komisija zahtijeva da svaki dobrovoljni program o kojem je odluka donesena na temelju stavka 4. podnese izvješće Komisiji do 6. listopada 2016. i zatim svake godine do 30. travnja, koje izvješće obuhvaća sve točke određene u trećem podstavku ovog stavka. Općenito, izvješće obuhvaća prethodnu kalendarsku godinu. Prvo izvješće obuhvaća najmanje šest mjeseci od 9. rujna 2015. Zahtjev da se podnese izvješće primjenjuje se samo na dobrovoljne programe koji su djelovali najmanje 12 mjeseci.

Komisija do 6. travnja 2017. i nakon toga u svojim izvješćima u skladu s člankom 23. stavkom 3. podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću s analizom izvješća iz drugog podstavka ovog stavka, preispitivanjem funkcioniranja sporazuma iz stavka 4. ili dobrovoljnih programa u odnosu na koje je donesena odluka u skladu s ovim člankom i prepoznatim najboljim praksama. Izvješće se temelji na najboljim dostupnim informacijama, uključujući nakon savjetovanja s dionicima, te se temelji na praktičnom iskustvu u primjeni dotičnih sporazuma ili programa. U izvješću se analizira sljedeće:

općenito:

- (a) neovisnost, načini i učestalost revizija, u o odnosu na ono što je navedeno o tim aspektima u dokumentaciji programa, u trenutku kada je Komisija odobrila predmetni program, te u odnosu na najbolju industrijsku praksu;
- (b) dostupnost, iskustvo i transparentnost prilikom primjene metoda za prepoznavanje i rješavanje slučajeva nesukladnosti, uz obraćanje posebne pozornosti na rješavanje stvarnih ili navodnih ozbiljnih prijestupa od strane članova programa;

▼ **M2**

- (c) transparentnost, osobito u pogledu dostupnosti programa, dostupnosti prijevoda na službene jezike zemalja i regija iz kojih potječu sirovine, dostupnosti popisa ovlaštenih subjekata i odgovarajućih potvrda te revizorskih izvješća;
- (d) sudjelovanje dionika, osobito u pogledu savjetovanja s autohtonim i lokalnim zajednicama prije donošenja odluke tijekom izrade i preispitivanja programa te tijekom revizija i odgovor na njihove doprinose;
- (e) ukupna stabilnost programa, osobito s obzirom na pravila o akreditaciji, kvalifikaciji i neovisnosti revizora i odgovarajućih programskih tijela;
- (f) ažuriranja programa u odnosu na tržište, količina certificiranih sirovina i biogoriva, po zemlji podrijetla i vrsti, broj sudionika;
- (g) lakoća i učinkovitost provedbe sustava za praćenje dokaza o usklađenosti s kriterijima održivosti koji su u programu određeni za njegove članove, pri čemu bi taj sustav trebao služiti kao sredstvo za sprečavanje prijevornih radnji posebno s ciljem uočavanja, obrade i naknadnih postupaka u vezi sa slučajevima u kojima se sumnja na prijevaru i druge nepravilnosti te prema potrebi broj otkrivenih slučajeva prijave ili nepravilnosti;

a osobito:

- (h) opcije za subjekte koji će biti ovlašteni za priznavanje i praćenje tijela za ovjeravanje;
- (i) pravila za priznavanje ili akreditaciju tijela za ovjeravanje;
- (j) pravila za provođenje praćenja tijela za ovjeravanje;
- (k) načini olakšavanja ili poboljšanja promicanja najbolje prakse.

Komisija stavlja na raspolaganje izvješća sastavljena u okviru dobrovoljnih programa, prema potrebi u zbirnom obliku ili u cijelosti, o platformi za transparentnost iz članka 24.

Država članica može obavijestiti Komisiju o svojem nacionalnom programu. Komisija daje prednost procjeni takvog programa. Odluka o usklađenosti tako priopćenog nacionalnog programa s uvjetima utvrđenim ovom Direktivom donosi se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 25. stavka 3. kako bi se olakšalo uzajamno bilateralno i multilateralno priznavanje programa za provjeru usklađenosti s kriterijima održivosti u pogledu biogoriva i tekućih biogoriva. Kada je odluka pozitivna, programima utvrđenima u skladu s ovim člankom ne može se odbiti uzajamno priznavanje s programom te države članice u pogledu provjere usklađenosti s kriterijima održivosti navedenima u članku 17. stavcima od 2. do 5.

▼B

7. Kad gospodarski subjekt podastre dokaze ili podatke dobivene u skladu sa sporazumom ili programom za koji je bila donesena odluka u skladu sa stavkom 4. ovog članka u okviru te odluke, država članica od dobavljača ne zahtijeva daljnje dokaze o ispunjavanju kriterija održivosti iz članka 17. stavaka od 2. do 5. ni informacije o mjerama iz ovog članka stavka 3. drugog podstavka.

▼M2

8. Na zahtjev države članice ili na svoju inicijativu Komisija preispituje primjenu članka 17. u odnosu na izvor biogoriva i u roku od šest mjeseci od primitka zahtjeva odlučuje, u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 25. stavka 3., smije li dotična država članica biogorivo iz tog izvora uzeti u obzir za potrebe članka 17. stavka 1.

▼B

9. Komisija najkasnije do 31. prosinca 2012. izvješćuje Europski parlament i Vijeće o:

- (a) učinkovitosti sustava koji se primjenjuje za prosljeđivanje informacija o kriterijima održivosti; i
- (b) tome je li izvedivo i uputno uvesti obvezne zahtjeve u vezi zaštite zraka, tla ili vode, uzimajući pritom u obzir najnovije znanstvene dokaze i međunarodne obveze Zajednice.

Komisija, ako je to potrebno, predlaže korektivnu mjeru.

*Članak 19.***Izračun utjecaja pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva na stakleničke plinove**

1. Ušteda emisije stakleničkih plinova zbog uporabe pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva za potrebe članka 17. stavka 2. izračunava se kako slijedi:

- (a) kad je zadana vrijednost za uštede emisije stakleničkih plinova za proizvodni proces propisana u Prilogu V. dijelu A ili dijelu B i kad je e_l vrijednost za ta pogonska biogoriva i druga tekuća biogoriva izračunana u skladu s Prilogom V. dijelom C točkom 7. jednaka ili manja od ničice primjenom te zadane vrijednosti;
- (b) primjenom stvarne vrijednosti izračunane u skladu s metodologijom navedenom u Prilogu V. dijelu C; ili
- (c) primjenom vrijednosti izračunane kao suma faktora formule iz Priloga V. dijela C točke 1. u kojoj se razvrstane zadane vrijednosti u Prilogu V. dijelu D ili dijelu E mogu upotrijebiti za neke faktore, a stvarne vrijednosti izračunane u skladu s metodologijom navedenom u Prilogu V. dijelu C za sve druge faktore.

2. Najkasnije do 31. ožujka 2010. države članice podnose Komisiji izvješće koje uključuje popis onih područja na njihovu teritoriju koja su klasificirana na razini 2 u nomenklaturi teritorijalnih jedinica za statistiku (NUTS) ili na više razvrstanoj razini NUTS u skladu s Uredbom (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o uspostavi zajedničkog razvrstavanja prostornih jedinica za statistiku

▼B

(NUTS) ⁽¹⁾ kad se može očekivati da tipične emisije stakleničkih plinova iz uzgoja poljoprivrednih sirovina budu niže ili jednake emisijama navedenim pod naslovom „Razvrstane zadane vrijednosti za uzgoj” u Prilogu V. dijelu D ove Direktive popraćene opisom metode i upotrijebljenih podataka za uspostavljanje popisa. Ta metoda uzima u obzir svojstva tla, klime i očekivanog prinosa sirovina.

▼M2

3. Komisiji se mogu prijaviti tipične emisije stakleničkih plinova iz uzgoja poljoprivrednih sirovina uključene u izvješća iz stavka 2. kada se radi o državama članicama te u izvješća koja su istovjetna izvješćima iz stavka 2. i koja su sastavila nadležna tijela kada se radi o područjima izvan Unije.

4. Komisija može odlučiti, putem provedbenog akta donesenog u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 25. stavka 3., da izvješća iz stavka 3. ovog članka sadrže točne podatke u svrhu mjerenja emisija stakleničkih plinova povezanih s uzgojem sirovina za proizvodnju biogoriva i tekućih biogoriva koje se tipično proizvode na tim područjima za potrebe članka 17. stavka 2.

5. Komisija najkasnije 31. prosinca 2012., a nakon toga svake dvije godine, sastavlja i objavljuje izvješće o procijenjenim tipičnim i zadanim vrijednostima u Prilogu V. dijelovima B i E, pri čemu se posebna pozornost posvećuje emisijama stakleničkih plinova koje uzrokuju promet i prerada.

Ako je u izvješćima iz prvog stavka navedeno da će možda biti potrebno prilagoditi procijenjene tipične i zadane vrijednosti u Prilogu V. dijelovima B i E na temelju najnovijih znanstvenih dokaza, Komisija prema potrebi podnosi zakonodavni prijedlog Europskom parlamentu i Vijeću.

7. Komisija nastavlja preispitivati Prilog V. s ciljem dodavanja, u opravdanim slučajevima, vrijednosti za novu tehnologiju proizvodnje biogoriva za iste ili druge sirovine. Tim preispitivanjem također se u obzir uzima izmjena metodologije utvrđene u Prilogu V. dijelu C, osobito s obzirom na:

- metodu uzimanja u obzir otpadaka i ostataka;
- metodu uzimanja u obzir suproizvoda;
- metodu za obračunavanje kogeneracije; i
- status suproizvoda dodijeljen ostacima poljoprivrednih kultura.

Zadane vrijednosti za biodizel iz otpadnog biljnog ili životinjskog ulja preispituju se što je prije moguće. Ako je u preispitivanju Komisije zaključeno da su potrebni dodaci Prilogu V., Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 25.a kako bi se dodale,

⁽¹⁾ SL L 154, 21.6.2003., str. 1.

▼M2

ali ne i izbrisale ili izmijenile, procijenjene tipične i zadane vrijednosti u Prilogu V. dijelovima A, B, D i E za proizvodne procese dobivanja biogoriva i tekućih biogoriva za koje u tom prilogu još nisu uključene posebne vrijednosti.

▼B

Svaka prilagodba popisa ili dodavanje na popis zadanih vrijednosti u Prilogu V. mora ispunjavati sljedeća pravila:

- (a) kad je doprinos faktora ukupnim emisijama malen, kad postoje manje razlike ili kad su troškovi ili poteškoće pri utvrđivanju stvarnih vrijednosti veliki, zadane su vrijednosti tipične vrijednosti uobičajenih proizvodnih procesa;
- (b) u svim drugim slučajevima zadane vrijednosti moraju biti konzervativne u usporedbi s uobičajenim proizvodnim procesima.

▼M2

8. Kada je to potrebno u svrhu osiguranja jedinstvene primjene Priloga V. dijela C točke 9., Komisija može donijeti provedbene akte u kojima se određuju detaljne tehničke specifikacije i definicije. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 25. stavka 3.

▼B*Članak 20.***Provedbene mjere**

Provedbene mjere iz drugog podstavka članka 17. stavka 3., članka 18. stavka 3. trećeg podstavka, članka 18. stavka 6., članka 18. stavka 8., članka 19. stavka 5., članka 19. stavka 7. prvog podstavka i članka 19. stavka 8. u cijelosti uzimaju u obzir potrebe članka 7.a Direktive 98/70/EZ.

▼M2**▼B***Članak 22.***Izvješćivanje država članica**

1. Svaka država članica podnosi Komisiji izvješće o napretku pri poticanju i uporabi energije iz obnovljivih izvora do 31. prosinca 2011., a nakon toga svake dvije godine. Šesto izvješće koje se podnosi do 31. prosinca 2021. zadnje je izvješće koje se mora podnijeti.

U izvješću se detaljno opisuje u prvom redu:

- (a) sektorski (električna energija, grijanje i hlađenje te promet) i ukupni udjeli energije iz obnovljivih izvora u prethodne dvije kalendarske godine te mjere poduzete i planirane na nacionalnoj razini za poticanje rasta energije iz obnovljivih izvora uzimajući u obzir okvirne smjernice iz Priloga I. dijela B u skladu s člankom 5.;

▼B

- (b) uvođenje i djelovanje programa potpore i drugih mjera za poticanje energije iz obnovljivih izvora i sve promjene u području mjera izvršene u vezi s mjerama iz nacionalnog akcijskog plana za obnovljivu energiju države članice te informacije o tome kako se električna energija koja prima potporu dodjeljuje krajnjim kupcima za potrebe članka 3. stavka 6. Direktive 2003/54/EZ;
- (c) kako država članica, kad je to potrebno, strukturira svoje programe potpore kako bi uzela u obzir primjenu uporabe obnovljive energije koja donosi dodatne koristi u odnosu na druge usporedive primjene, ali koja može imati veće troškove uključujući biogoriva proizvedena od otpadaka, ostataka, neprehrambene celuloze i drvene celuloze;
- (d) djelovanje sustava jamstava o podrijetlu za električnu energiju i grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora energije i mjere donesene da se osigura pouzdanost i zaštita od prijave sustava;
- (e) napredak učinjen u procjeni i poboljšanju administrativnih postupaka kako bi se uklonile regulatorne i neregulatorne prepreke razvoju energije iz obnovljivih izvora;
- (f) mjere poduzete da se osigura prijenos i distribucija električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije te poboljša okvir ili pravila za preuzimanje i podjelu troškova iz članka 16. stavka 3.;
- (g) razvoj u raspoloživosti i uporabi izvora biomase u energetske svrhe;
- (h) izmjene u cijeni sirovina i uporabi zemljišta u državi članici povezane s povećanom uporabom biomase i drugih oblika energije iz obnovljivih izvora;

▼M2

- (i) razvoj i udio biogoriva proizvedenih od sirovina navedenih u Prilogu IX., uključujući procjenu resursa koja je usmjerena na aspekte održivosti u vezi s učinkom zamjene proizvoda za hranu ljudi i hranu za životinje za potrebe proizvodnje biogoriva, uzimajući u obzir načela hijerarhije otpada uspostavljene u Direktivi 2008/98/EZ i načelo višestruke upotrebe biomase, vodeći računa o regionalnim i lokalnim gospodarskim i tehnološkim prilikama, održavanje potrebnih zaliha ugljika u tlu te kvalitetu tla i ekosustava;

▼B

- (j) procijenjeni utjecaj proizvodnje pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva na biološku raznolikost, izvore vode, kakvoću vode i kakvoću tla u državi članici;
- (k) procijenjena neto ušteda emisija stakleničkih plinova zbog uporabe energije iz obnovljivih izvora;

▼B

- (l) procijenjeni višak pri proizvodnji energije iz obnovljivih izvora u usporedbi s okvirnim smjernicama koji se može prenijeti u druge države članice te ocjena mogućnosti za zajedničke projekte do 2020.;
- (m) procijenjena potražnja za energijom iz obnovljivih izvora koja se ne može podmiriti domaćom proizvodnjom do 2020.;
- (n) informacije o tome kako je procijenjen udio biorazgradivog otpada u otpadu koji se upotrebljava za proizvodnju energije te što je poduzeto da se te procjene poboljšaju i provjere.; i

▼M2

- (o) količine biogoriva i tekućih biogoriva, u jedinicama energije koje odgovaraju svakoj kategoriji skupine sirovina navedenih u Prilogu VIII. dijelu A, koje je ta država članica uzela u obzir radi usklađivanja s ciljnim vrijednostima utvrđenima u članku 3. stavcima 1. i 2. te članku 3. stavku 4. prvom podstavku.

▼B

2. Pri procjenjivanju neto uštede emisija stakleničkih plinova zbog uporabe biogoriva, država članica može za potrebe izvješća iz stavka 1. upotrijebiti tipične vrijednosti navedene u Prilogu V. dijelu A i dijelu B.
3. U svojem prvom izvješću država članica navodi namjerava li:
 - (a) osnovati jedinstveno administrativno tijelo nadležno za obradu zahtjeva za dobivanje odobrenja, certificiranje i izdavanje dozvola za postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora te pružanje pomoći podnositeljima zahtjeva;
 - (b) osigurati automatsko odobravanje zahtjeva za planiranje i dozvole za postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora ako tijelo nadležno za odobravanje ne odgovori u propisanom roku; ili
 - (c) navesti geografske lokacije pogodne za iskorištavanje energije iz obnovljivih izvora pri planiranju uporabe zemljišta za uspostavljanje daljinskoga grijanja i hlađenja.
4. Država članica može u svakom izvješću ispraviti podatke iz prethodnih izvješća.

*Članak 23.***Praćenje i izvješćivanje Komisije**

1. Komisija prati izvor pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva koja se upotrebljavaju u Zajednici i utjecaj njihove proizvodnje, uključujući posredan utjecaj širenja obrađenih površina, na uporabu zemljišta u Zajednici i glavnim trećim zemljama dobavljačima. To je praćenje utemeljeno na izvješćima država članica koja se podnose u skladu s člankom 22. stavkom 1. te na odgovarajućim izvješćima trećih zemalja i međuvladinih organizacija, znanstvenim studijama i drugim relevantnim informacijama. Komisija prati i promjene cijena sirovina povezano s uporabom biomase za dobivanje energije te s tim povezane pozitivne i negativne učinke na zdravstvenu ispravnost hrane.

▼B

2. Komisija vodi dijalog s trećim zemljama, proizvođačima biogoriva i organizacijama potrošača i civilnoga društva te s njima razmjenjuje informacije o općoj provedbi mjera iz ove Direktive koje se odnose na pogonska biogoriva i druga tekuća biogoriva. U tome okviru posvećuje posebnu pozornost utjecaju koji bi proizvodnja biogoriva mogla imati na cijene hrane.

3. Na temelju izvješća koja podnose države članice na temelju članka 22. stavka 1. te praćenja i analize iz stavka 1. ovog članka, Komisija svake dvije godine podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću. Prvo se izvješće podnosi 2012.

▼M2

4. Pri izvješćivanju o uštedi emisija stakleničkih plinova zbog uporabe biogoriva i tekućih biogoriva, Komisija se služi vrijednostima koje su prijavile države članice u skladu s člankom 22. stavkom 1. točkom (o), uključujući privremene srednje vrijednosti procijenjenih emisija u vezi s neizravnom promjenom uporabe zemljišta i povezani raspon koji proizlazi iz analize osjetljivosti u skladu s Prilogom VIII. Komisija objavljuje podatke o privremenim srednjim vrijednostima procijenjenih emisija u vezi s neizravnom promjenom uporabe zemljišta i povezanom rasponu koji je proizašao iz analize osjetljivosti. Osim toga, Komisija procjenjuje hoće li se procjena uštede izravnih emisija promijeniti, i na koje načine, kad bi se uzeli u obzir suproizvodi primjenom supstitucijskog pristupa.

▼B

5. Komisija u svojim izvješćima analizira u prvom redu:

- (a) relativne prednosti različitih biogoriva za okoliš i njihove troškove, učinke uvozne politike Zajednice na njih, posljedice za sigurnost opskrbe te načine za ostvarivanje uravnoteženog pristupa između domaće proizvodnje i uvoza;
- (b) utjecaj povećane potražnje za biogorivom na održivi razvoj u Zajednici i u trećim zemljama te pritom uzima u obzir gospodarske i ekološke utjecaje uključujući utjecaje na biološku raznolikost;
- (c) mogućnost za znanstveno objektivan način definiranja geografskih područja veoma važnih za očuvanje biološke raznovrsnosti koja nije obuhvaćena člankom 17. stavkom 3.;
- (d) utjecaj povećane potražnje biomase na sektore koji upotrebljavaju biomasu;

▼M2

- (e) dostupnost i održivost biogoriva proizvedenih od sirovina navedenih u Prilogu IX., uključujući procjenu učinka zamjene proizvoda za hranu ljudi i hranu za životinje za potrebe proizvodnje biogoriva, uzimajući u obzir načela hijerarhije otpada uspostavljene u Direktivi 2008/98/EZ, načelo višestruke upotrebe biomase, vodeći računa o regionalnim i lokalnim gospodarskim i tehnološkim prilikama, održavanje potrebnih zaliha ugljika u tlu te kvalitetu tla i ekosustava;

▼M2

- (f) informacije i analizu dostupnih rezultata znanstvenih istraživanja u vezi s neizravnom promjenom uporabe zemljišta s obzirom na sve postupke proizvodnje, zajedno s procjenom o tome može li se suziti raspon nesigurnosti prepoznat u analizi koja je temelj procjena emisija u vezi s neizravnom promjenom uporabe zemljišta te može li se uzeti u obzir mogući utjecaj politika Unije poput okoliša, klime i poljoprivrednih politika; i
- (g) tehnološki razvoj i dostupnost podataka o upotrebi, gospodarskim i okolišnim utjecajima biogoriva i tekućih biogoriva proizvedenih u Uniji iz namjenskih neprehrambenih kultura koje se uzgajaju prvenstveno u energetske svrhe.

▼B

Komisija, ako je to potrebno, predlaže korektivnu mjeru.

6. Na temelju izvješća koja podnose države članice na temelju članka 22. stavka 3. Komisija analizira učinkovitost mjera koje donose države članice o uspostavljanju jedinstvenog administrativnog tijela nadležnoga za obradu zahtjeva za dobivanje odobrenja, za certificiranje i za izdavanje dozvola te za pružanje pomoći podnositeljima zahtjeva.

7. Kako bi se poboljšalo financiranje i koordinacija s obzirom na ostvarivanje ciljnog 20 %-tnog sniženja iz članka 3. stavka 1. Komisija do 31. prosinca 2010. predstavlja analizu i akcijski plan o energiji iz obnovljivih izvora da osigura u prvom redu:

- (a) bolju uporabu strukturnih fondova i okvirnih programa;
- (b) bolju i povećanu uporabu sredstava iz Europske investicijske banke i drugih javnih financijskih institucija;
- (c) bolji pristup rizičnom kapitalu ponajprije analizom mogućnosti uvođenja mehanizma za podjelu rizika za ulaganja u energiju iz obnovljivih izvora u Zajednici slično inicijativi Globalnog fonda EU-a za energetske učinkovitost i obnovljive izvore energije koji je namijenjen trećim zemljama;
- (d) veću usklađenost financiranja na razini Zajednice i na nacionalnoj razini te drugih oblika potpore; i
- (e) usklađenije djelovanje za potporu inicijativama povezano s obnovljivim izvorima energije čiji uspjeh ovisi o djelovanju subjekata u više država članica.

8. Komisija najkasnije do 31. prosinca 2014. predstavlja izvješće koje se bavi ponajprije sljedećim elementima:

- (a) pregledom najnižih pragova za uštedu emisija stakleničkih plinova koji će se primjenjivati od datuma navedenih u članku 17. stavku 2. podstavku 2. utemeljenom na procjeni rizika, uzimajući pritom u obzir ponajprije tehnološki razvoj, raspoložive tehnologije te raspoloživost prve i druge generacije biogoriva s visokom uštedom emisija stakleničkih plinova;

▼ M2

(b) u pogledu ciljeva iz članka 3. stavka 4., preispitivanjem:

- i. isplativosti mjera koje se trebaju provesti za postizanje tih ciljeva;
- ii. procjene mogućnosti ostvarivanja ciljeva uz istodobno osiguranje održivosti proizvodnje biogoriva u Uniji i u trećim zemljama te uzimajući u obzir gospodarske, okolišne i socijalne utjecaje, uključujući neizravne učinke i utjecaje na biološku raznolikost te komercijalnu raspoloživost biogoriva iz druge generacije;
- iii. utjecaja provedbe ciljeva na raspoloživost prehrambenih proizvoda po pristupačnim cijenama;
- iv. raspoloživosti vozila na električni, hibridni i vodikov pogon na tržištu te metodologije odabrane za izračun udjela potrošnje energije iz obnovljivih izvora u sektoru prometa;
- v. procjene posebnih tržišnih uvjeta, uzimajući pritom ponajprije u obzir tržišta na kojima goriva namijenjena uporabi u prometu predstavljaju više od polovice konačne potrošnje energije te tržišta koja u cijelosti ovise o uvezenim biogorivima;

▼ B

- (c) procjenom provedbe ove Direktive, ponajprije s obzirom na mehanizme suradnje kako bi se osiguralo da se državama članicama omogući da i dalje koriste nacionalne programe potpore iz članka 3. stavka 3. i da ostvaruju nacionalne ciljeve iz Priloga I. u najboljem odnosu troškova i koristi, tehnološkog razvoja i zaključaka koje je moguće donijeti za ostvarivanje cilja od 20 % energije iz obnovljivih izvora na razini Zajednice.

Komisija na temelju tog izvješća, ako je to potrebno, podnosi prijedloge Europskom parlamentu i Vijeću koji se bave navedenim elementima, ponajprije:

- za element iz točke (a) predlaže modifikaciju najmanje uštede emisija stakleničkih plinova iz te točke, i
- za element u točki (c) predlaže odgovarajuće prilagodbe mjera suradnje predviđene ovom Direktivom kako bi se poboljšala njihova učinkovitost pri ostvarivanju ciljne vrijednosti 20 %. Takvi prijedlozi ne utječu na ciljnu vrijednost 20 % ni na nadzor država članica nad programima nacionalne potpore i mjera suradnje.

9. Komisija 2018. predstavlja plan za obnovljivu energiju za razdoblje poslije 2020.

Tome se planu, ako je to potrebno, prilažu prijedlozi Europskom parlamentu i Vijeću za razdoblje poslije 2020. Plan uzima u obzir iskustvo stečeno primjenom ove Direktive i tehnološki razvoj u području energije iz obnovljivih izvora.

▼B

10. Komisija 2021. predstavlja izvješće o pregledu primjene ove Direktive. To se izvješće ponajprije bavi time kako sljedeći čimbenici utječu na uspješnost država članica u ostvarivanju nacionalnih ciljeva definiranih u Prilogu I. uzimanjem u obzir odnosa troškova i koristi:

- (a) postupak pripreme prognoza i nacionalnih akcijskih planova za obnovljivu energiju;
- (b) učinkovitost mehanizama suradnje;
- (c) tehnološki razvoj u području energije iz obnovljivih izvora, uključujući razvoj uporabe biogoriva u komercijalnom zrakoplovstvu;
- (d) učinkovitost nacionalnih programa potpore; i
- (e) zaključci izvješća Komisije iz stavaka 8. i 9.

Članak 24.

Platforma za transparentnost

1. Komisija na mreži uspostavlja javnu platformu za transparentnost. Svrha je te platforme povećati transparentnost te olakšati i poticati suradnju među državama članicama ponajprije u području statističkih prijenosa iz članka 6. i zajedničkih projekata iz članaka 7. i 9. Osim toga, platforma se može koristiti za objavljivanje odgovarajućih informacija koje Komisija ili država članica smatra da su važne za ovu Direktivu i za ostvarivanje njezinih ciljeva.

2. Komisija na platformi za transparentnost objavljuje sljedeće informacije, kad je to uputno u zbirnom obliku, i pritom čuva tajnost komercijalno osjetljivih informacija:

- (a) nacionalne akcijske planove za obnovljivu energiju država članica;
- (b) prognoze država članica iz članka 4. stavka 3. koje se što je prije moguće dopunjuju sažetkom Komisije o višku proizvodnje i očekivanoj potražnji iz uvoza;
- (c) ponude država članica za sudjelovanje u području statističkih prijenosa ili zajedničkih projekata nakon zahtjeva države članice o kojoj je riječ;
- (d) informacije iz članka 6. stavka 2. o statističkim prijenosima među državama članicama;
- (e) informacije iz članka 7. stavaka 2. i 3. i članka 9. stavaka 4. i 5. o zajedničkim projektima;
- (f) nacionalna izvješća država članica iz članka 22.;
- (g) izvješća Komisije iz članka 23. stavka 3.

Međutim, na temelju zahtjeva države članice koja je dostavila informacije, Komisija ne objavljuje prognoze iz članka 4. stavka 3. ili informacije iz nacionalnih izvješća država članica iz članka 22. stavka 1. točaka (l) i (m).

▼ **M2***Članak 25.***Postupak odbora**

1. Osim u slučajevima navedenima u stavku 2., Komisiji pomaže Odbor za obnovljive izvore energije. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

2. U vezi s pitanjima koja se odnose na održivost biogoriva i tekućih biogoriva, Komisiji pomaže Odbor za održivost biogoriva i tekućih biogoriva. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Ako odbori ne daju nikakvo mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta i primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.

*Članak 25.a***Izvršavanje ovlasti**

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 3. stavka 5., članka 5. stavka 5. i članka 19. stavka 7. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 5. listopada 2015.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 3. stavka 5., članka 5. stavka 5. i članka 19. stavka 7. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

5. Delegirani akt donesen na temelju članka 3. stavka 5., članka 5. stavka 5. i članka 19. stavka 7. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

▼ **B***Članak 26.***Izmjene i stavljanje izvan snage**

1. U Direktivi 2001/77/EZ briše se članak 2., članak 3. stavak 2. i članci od 4. do 8. s pravnim učinkom od 1. travnja 2010.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

▼B

2. U Direktivi 2003/30/EZ briše se članak 2., članak 3. stavci 2., 3. i 5. i članci 5. i 6. s pravnim učinkom od 1. travnja 2010.
3. Direktive 2001/77/EZ i 2003/30/EZ stavljaju se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2012.

*Članak 27.***Prenošenje**

1. Ne dovodeći u pitanje članak 4. stavke 1., 2. i 3. države članice donose zakone i druge propise potrebne za ispunjavanje odredaba ove Direktive do 5. prosinca 2010.

Kada države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

*Članak 28.***Stupanja na snagu**

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

*Članak 29.***Adresati**

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

▼ B

PRILOG I.

Nacionalni opći ciljevi za udio energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije 2020. ⁽¹⁾*A. Nacionalni opći ciljevi*

	Udio energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije 2005. (S ₂₀₀₅)	Cilj za udio energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji 2020. (S ₂₀₂₀)
Belgija	2,2 %	13 %
Bugarska	9,4 %	16 %
Češka	6,1 %	13 %
Danska	17,0 %	30 %
Njemačka	5,8 %	18 %
Estonija	18,0 %	25 %
Irska	3,1 %	16 %
Grčka	6,9 %	18 %
Španjolska	8,7 %	20 %
Francuska	10,3 %	23 %
Hrvatska	12,6 %	20 %
Italija	5,2 %	17 %
Cipar	2,9 %	13 %
Latvija	32,6 %	40 %
Litva	15,0 %	23 %
Luksemburg	0,9 %	11 %
Mađarska	4,3 %	13 %
Malta	0,0 %	10 %
Nizozemska	2,4 %	14 %
Austrija	23,3 %	34 %
Poljska	7,2 %	15 %
Portugal	20,5 %	31 %
Rumunjska	17,8 %	24 %
Slovenija	16,0 %	25 %
Slovačka Republika	6,7 %	14 %
Finska	28,5 %	38 %

▼ M1▼ B

⁽¹⁾ Kako bi se ostvarili nacionalni ciljevi iz ovog Priloga, naglašeno je se da u smjernicama o državnoj potpori za zaštitu okoliša mora biti definirana stalna potreba za nacionalnim mehanizmima potpore poticanju energije iz obnovljivih izvora.

▼B

	Udio energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije 2005. (S_{2005})	Cilj za udio energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji 2020. (S_{2020})
Švedska	39,8 %	49 %
Ujedinjena Kraljevina	1,3 %	15 %

B. Okvirne smjernice

Okvirne smjernice iz članka 3. stavka 2. uključuju sljedeće udjele energije iz obnovljivih izvora:

$S_{2005} + 0,20 (S_{2020} - S_{2005})$, kao prosjek za dvogodišnje razdoblje od 2011. do 2012.

$S_{2005} + 0,30 (S_{2020} - S_{2005})$, kao prosjek za dvogodišnje razdoblje od 2013. do 2014.

$S_{2005} + 0,45 (S_{2020} - S_{2005})$, kao prosjek za dvogodišnje razdoblje od 2015. do 2016. i

$S_{2005} + 0,65 (S_{2020} - S_{2005})$, kao prosjek za dvogodišnje razdoblje od 2017. do 2018.

gdje je

S_{2005} = udio za tu državu članicu 2005. kako je navedeno u tablici u dijelu A, i

S_{2020} = udio za tu državu članicu 2020. kako je navedeno u tablici u dijelu A.

▼ B

PRILOG II.

Normalizacijsko pravilo za uzimanje u obzir električne energije proizvedene iz vodne energije i energije vjetra

Sljedeće se pravilo upotrebljava za potrebe izračunavanja električne energije proizvedene iz vodne energije u određenoj državi članici:

$$Q_{N(norm)} = C_N \times \left[\sum_{i=N-14}^N \frac{Q_i}{C_i} \right] / 15$$

gdje je:

N = referentna godina

$Q_{N(norm)}$ = normalizirana električna energija proizvedena u svim hidroelektranama države članice u godini N za potrebe izračuna

Q_i = količina električne energije stvarno proizvedene u godini i u svim hidroelektranama države članice mjerena u GWh, pri čemu nisu uključeni crpno akumulacijski uređaji kod kojih se dio vode koji nije potreban crpi na veću visinu

C_i = ukupno instalirani kapacitet bez crpnih hidroelektrana države članice na kraju godine i mjerena u MW.

Sljedeće se pravilo upotrebljava za potrebe izračunavanja električne energije proizvedene iz vjetroelektrana u određenoj državi članici:

$$Q_{N(norm)} = \frac{C_N + C_{N-1}}{2} \times \frac{\sum_{i=N-n}^N Q_i}{\sum_{j=N-n}^N \left(\frac{C_j + C_{j-1}}{2} \right)}$$

gdje je:

N = referentna godina

$Q_{N(norm)}$ = normalizirana električna energija proizvedena u svim vjetroelektranama države članice u godini N za potrebe izračuna

Q_i = količina električne energije stvarno proizvedene u godini i u svim vjetroelektranama države članice mjerena u GWh

C_j = ukupno instalirani kapacitet svih vjetroelektrana države članice na kraju godine j mjerena u MW

n = 4 ili broj godina koje prethode godini N za koju su raspoloživi podaci za kapacitet i proizvodnju za državu članicu o kojoj je riječ, ovisno o tome što je niže.

PRILOG III.

Energetski sadržaj goriva namijenjenih uporabi u prometu

Gorivo	Energetski sadržaj u težinskim postocima (donja kalorična vrijednost MJ/kg)	Energetski sadržaj u volumnim postocima (donja kalorična vrijednost MJ/l)
Bioetanol (etanol proizveden iz biomase)	27	21
Bio-ETBE (etil-tercijarni-butil-eter proizveden na temelju bioetanola)	36 (od toga 37 % iz obnovljivih izvora)	27 (od toga 37 % iz obnovljivih izvora)
Biometanol (metanol proizveden iz biomase, koji je namijenjen uporabi kao biogorivo)	20	16
Bio-MTBE (metil-tercijarni-butil-eter proizveden na temelju bio-metanola)	35 (od toga 22 % iz obnovljivih izvora)	26 (od toga 22 % iz obnovljivih izvora)
Bio-DME (dimetileter proizveden iz biomase, koji je namijenjen uporabi kao biogorivo)	28	19
Bio-TAEE (tercijarni-amil-etil-eter proizveden na temelju bioetanola)	38 (od toga 29 % iz obnovljivih izvora)	29 (od toga 29 % iz obnovljivih izvora)
Biobutanol (butanol proizveden iz biomase koji je namijenjen uporabi kao biogorivo)	33	27
Biodizel (metil-ester proizveden iz biljnoga ili životinjskoga ulja, koji ima kvalitetu dizela, namijenjen uporabi kao biogorivo)	37	33
Fischer-Tropschov dizel (sintetski ugljikovodik, ili mješavina sintetskih ugljikovodika, proizvedenih iz biomase)	44	34
Biljno ulje obrađeno vodikom (biljno ulje termo-kemijski obrađeno vodikom)	44	34
Čisto biljno ulje (ulje proizvedeno od uljarica prešanjem ekstrakcijom ili usporedivim postupcima, sirovo ili rafinirano, ali kemijski nepromijenjeno, kad je njegova uporaba spojiva s uporabljenim tipom motora i odgovarajućim zahtjevima koji se odnose na emisije)	37	34
Bioplin (ogrtjeveni plin proizveden iz biomase i/ili biorazgradivog dijela otpada koji se može pročistiti do kakvoće prirodnog plina koji je namijenjen uporabi kao biogorivo ili drvni plin)	50	—
Benzin	43	32
Dizel	43	36

PRILOG IV.

Certificiranje instalatera

Sustavi certificiranja ili istovrijedni sustavi stjecanja kvalifikacija iz članka 14. stavka 3. utemeljeni su na sljedećim kriterijima:

1. Certifikacijski ili kvalifikacijski postupak transparentan je i država članica ili tijelo koje je imenovala jasno ga je definiralo.
2. Certificiranje instalaterskih uređaja na biomasu, toplinskih crpka, plitkih geotermalnih sustava i solarnih fotovoltlnih i solarnih termalnih uređaja odvija se u skladu s akreditiranim programom osposobljavanja ili pružatelja usluga osposobljavanja.
3. Akreditiranje programa osposobljavanja ili pružatelja usluga osposobljavanja obavljaju države članice ili administrativna tijela koja one imenuju. Akreditacijsko tijelo osigurava da program osposobljavanja koji nudi pružatelj usluge osposobljavanja ima kontinuitet i da vrijedi na regionalnoj ili nacionalnoj razini. Izvođač programa osposobljavanja mora imati odgovarajuće tehničke mogućnosti za izvođenje praktičnog dijela programa osposobljavanja, uključujući određenu laboratorijsku opremu ili odgovarajuće kapacitete za obavljanje praktičnog osposobljavanja. Izvođač osposobljavanja osim osnovnog osposobljavanja nudi i kraće tematske tečajeve za usavršavanje (za obnovu znanja), uključujući nove tehnologije kako bi se omogućilo doživotno učenje u postrojenjima. Pružatelj usluga osposobljavanja može biti proizvođač uređaja ili sustava, instituti ili udruženja.
4. Osposobljavanje na temelju kojeg se instalateru dodjeljuje certifikat ili kvalifikacija je teorijska i praktična. Na kraju programa osposobljavanja instalater mora vladati vještinama i znanjem potrebnim za instaliranje odgovarajućih uređaja ili sustava kako bi se ispunile potrebe pouzdanosti i kakvoće izvedbe koje traži naručitelj i uzeli u obzir svi važeći propisi i standardi, uključujući oznake energetske učinkovitosti i znakove zaštite okoliša.
5. Tečaj osposobljavanja završava ispitom koji je temelj za dodjelu certifikata ili kvalifikacije. Ispit uključuje praktičnu ocjenu uspješnosti pri instaliranju kotlova (bojlera) ili peći na biomasu, toplinskih crpka, plitkih geotermalnih uređaja, solarnih fotovoltlnih ili solarnih termalnih uređaja.
6. Sustavi certificiranja ili istovrijedni sustavi stjecanja kvalifikacija iz članka 14. stavka 3. uzimaju u obzir sljedeće smjernice:
 - (a) Akreditirani programi osposobljavanja trebaju se ponuditi instalaterima s radnim iskustvom koji su prošli ili koji prolaze sljedeće vrste osposobljavanja:
 - i. za instalatera kotlova (bojlera) ili peći na biomasu: osposobljavanje za vodoinstalatera, instalatera cijevnih instalacija, inženjera za grijanje ili tehničara za sanitarne uređaje ili uređaje za grijanje i hlađenje, kao preduvjet;
 - ii. za instalatera toplinskih crpka: osposobljavanje za vodoinstalatera ili inženjera za hlađenje koji osim toga mora imati osnovna znanja o električnim i vodovodnim instalacijama (rezanje cijevi, zavarivanje cijevnih spojeva, lijepljenje cijevnih spojeva, brtvljenje i testiranje vodovodnih instalacija i sustava za grijanje i hlađenje), kao preduvjet;
 - iii. za instalatera solarnih fotovoltlnih ili solarnih termalnih uređaja: osposobljavanje vodoinstalatera ili električara, osim toga mora imati znanja o vodoinstalaterskim i električarskim instalacijama te o i lotanju cijevnih spojeva, lijepljenju cijevnih spojeva, brtvljenju instalacija i testiranju vodovodnih instalacija, znanja o povezivanju električnih vodova, mora poznavati osnovne krovne materijale, metode izrade metalnih pokrova za odvođenje kišnice i brtvljenje, kao preduvjet; i

▼B

- iv. program stručnog osposobljavanja na temelju koje instalater dobiva odgovarajuća znanja i vještine koje odgovaraju trogodišnjem obrazovanju za vještine i znanja iz točaka (a), (b) ili (c) uključujući obrazovanje u ustanovi i na radnome mjestu.
- (b) Teorijski dio osposobljavanja instalatera za peći i kotlove na biomasu morao bi uključiti pregled tržišnoga položaja biomase i obuhvatiti ekološke aspekte, biomasna goriva, logistiku, vatrogasnu zaštitu, odgovarajuće subvencije, tehnike sagorijevanja, sustave paljenja, optimalna hidraulična rješenja, usporedbu troškova i rentabilnosti te projektiranje, instalacije i održavanje kotlova i peći na biomasu. Osposobljavanjem se mora također osigurati i dobro poznavanje svih europskih norma za tehnologiju biomase i goriva (npr. pelete) te s biomasom povezano nacionalno zakonodavstvo i zakonodavstvo Zajednice.
- (c) Teorijski dio osposobljavanja instalatera za toplinske crpke morao bi uključiti pregled tržišnoga položaja toplinskih crpka i obuhvatiti geotermalne resurse i temperature izvora tla različitih regija, identifikaciju tla i stijena zbog termalne vodljivosti, propise o uporabi geotermalnih resursa, mogućnost uporabe toplinskih crpka u zgradama te utvrđivanje najpogodnijeg sustava toplinskih crpka te poznavanje tehničkih zahtjeva, sigurnosti, filtriranje zraka, priključivanje na izvor energije i plan sustava. Osposobljavanjem se mora također osigurati i dobro poznavanje svih europskih norma za toplinske crpke kao i poznavanje odgovarajućeg nacionalnog zakonodavstva i zakonodavstva Zajednice. Instalater mora pokazati sljedeće kompetencije:
- i. osnovno razumijevanje fizikalnih načela i načela funkcioniranja toplinske crpke, uključujući svojstva strujnoga kruga toplinske crpke: povezanost između niske temperature i apsorpcije topline, visokih temperatura izvora topline i učinkovitosti sustava određivanjem koeficijenta učinkovitosti (iskoristivosti) (COP) i sezonskog faktora učinkovitosti (SPF);
 - ii. razumijevanje sastavnica i njihova funkcioniranja u strujnom krugu toplinske crpke, uključujući kompresor, ekspanzijski ventil, isparivač, kondenzator, pričvršćene i pomične instalacije, ulje za podmazivanje, rashladno sredstvo, mogućnosti pregrijavanja te pothlađivanja i hlađenja toplinskim crpkama; i
 - iii. sposobnost izabrati i odrediti veličinu sastavnica u tipičnim situacijama instaliranja, uključujući određivanje tipičnih vrijednosti toplinskog opterećenja različitih zgrada te za proizvodnju tople vode na temelju uporabe energije, određivanje kapaciteta toplinske crpke pri toplinskom opterećenju za proizvodnju tople vode, pohranjenoj masi zgrade i neprekinutoj opskrbi električnom energijom; odrediti komponentu spremišta topline i njegova obujma te povezivanja s drugim sustavom grijanja.
- (d) Teorijski dio osposobljavanja instalatera solarnih fotovoltlnih i solarnih termalnih uređaja morao bi uključiti pregled tržišnoga položaja solarnih proizvoda i usporedbu troškova i rentabilnosti te obuhvatiti ekološke aspekte, sastavnice, svojstva i dimenzioniranje solarnih sustava, odabir ispravnih sustava i dimenzioniranje komponenata, određivanje potražnje za toplinom, vatrogasnu zaštitu, odgovarajuće subvencije te projektiranje, instalaciju i održavanje solarnih fotovoltlnih i solarnih termalnih instalacija. Osposobljavanjem se mora također osigurati i dobro poznavanje svih europskih norma za tehnologiju i certificiranje (npr. Solar Keymark) te s tim povezano nacionalno zakonodavstvo i zakonodavstvo Zajednice. Instalater mora pokazati sljedeće kompetencije:

▼B

- i. sposobnost da siguran rad s pomoću odgovarajućih alata i opreme te da pritom koristi sigurnosne propise i norme te prepozna vodoinstalerske, električne i druge opasnosti povezane sa solarnim uređajima;
 - ii. sposobnost da identificira sustave i njihove sastavnice specifične za aktivne i pasivne sustave, uključujući strojno projektiranje i određivanje lokacija sastavnica te osposobljenost za plan i konfiguraciju sustava;
 - iii. sposobnost određivanja potrebne površine za instalaciju, usmjerenje i nagib za solarne fotovoltne i solarne vodne grijače, uzimajući pritom u obzir sjenu, dostupnost sunca, konstrukcijsku cjelovitost, prikladnost instalacije za zgradu ili klimu te utvrđivanja različitih metoda instaliranja pogodnih za vrste krova i uravnoteženost sustava opreme potrebne za instaliranje; i
 - iv. ponajprije za solarne fotovoltne sustave sposobnost adaptacije projekta električnih instalacija, uključujući određivanje računskih tokova, odabir odgovarajuće vrste i vrijednosti električnih vodiča za svaki strujni krug, određivanje odgovarajuće veličine, vrijednosti i lokacija za svu pripadajuću opremu i podsustave te odabir odgovarajućeg mjesta za priključivanje.
- (e) Certificiranje instalatera mora biti vremenski ograničeno time da je za produljenje certificiranja potreban seminar za obnovu znanja (usavršavanje) ili tečaj.

PRILOG V.

Pravila za izračun utjecaja pogonskih biogoriva, drugih tekućih biogoriva i njihovih usporedivih fosilnih goriva na stakleničke plinove

A. Tipične i zadane vrijednosti za biogoriva, ako su proizvedena bez neto emisija ugljika zbog promjene uporabe zemljišta

Proizvodni proces dobivanja biogoriva	Tipična ušteda emisija stakleničkih plinova	Zadana ušteda emisija stakleničkih plinova
etanol iz šećerne repe	61 %	52 %
etanol iz pšenice (procesno gorivo nije specificirano)	32 %	16 %
etanol iz pšenice (lignit kao procesno gorivo u kogeneracijskom pogonu)	32 %	16 %
etanol iz pšenice (prirodni plin kao procesno gorivo u konvencionalnome kotlu)	45 %	34 %
etanol iz pšenice (prirodni plin kao procesno gorivo u kogeneracijskom pogonu)	53 %	47 %
etanol iz pšenice (slama kao procesno gorivo u kogeneracijskom pogonu)	69 %	69 %
etanol iz kukuruza proizveden u Zajednici (prirodni plin kao procesno gorivo u kogeneracijskom pogonu)	56 %	49 %
etanol iz šećerne trske	71 %	71 %
dio iz obnovljivih izvora of etil-tercijarni-butyl-eter (ETBE)	Jednak kao pri dobivanju etanola	
dio iz obnovljivih izvora of tercijarni-amil-etil-eter (TAEE)	Jednak kao pri dobivanju etanola	
biodizel iz repičina sjemena	45 %	38 %
biodizel iz suncokreta	58 %	51 %
biodizel iz soje	40 %	31 %
biodizel iz palmina ulja (proces nije specificiran)	36 %	19 %
biodizel iz palmina ulja (proces s hvatanjem metana u uljari)	62 %	56 %
biodizel iz otpadnog biljnog ili životinjskog ulja (*)	88 %	83 %
biljno ulje iz repičina sjemena obrađeno vodikom	51 %	47 %
biljno ulje iz suncokreta obrađeno vodikom	65 %	62 %
biljno ulje iz palmina ulja obrađeno vodikom (proces nije specificiran)	40 %	26 %
biljno ulje iz palmina ulja obrađeno vodikom (proces s hvatanjem metana u uljari)	68 %	65 %
čisto biljno ulje iz repičina sjemena	58 %	57 %

▼B

Proizvodni proces dobivanja biogoriva	Tipična ušteda emisija stakleničkih plinova	Zadana ušteda emisija stakleničkih plinova
bioplin iz komunalnog organskog otpada kao komprimirani prirodni plin	80 %	73 %
bioplin od vlažnog gnoja kao komprim. prirodni plin	84 %	81 %
bioplin od suhog gnoja kao komprim. prirodni plin	86 %	82 %

(*) Ulje proizvedeno od nusproizvoda životinjskog podrijetla razvrstano kao materijal kategorije 3. u skladu s Uredbom (EZ) br. 1774/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 3. listopada 2002. o utvrđivanju zdravstvenih pravila u pogledu nusproizvoda životinjskog podrijetla koji nisu namijenjeni prehrani ljudi ⁽¹⁾ nije uključeno.

B. Procijenjene tipične i zadane vrijednosti za buduća biogoriva koja u siječnju 2008. nisu bila na tržištu, ili su bila samo u zanemarivim količinama, ako su proizvedena bez neto emisija ugljika zbog promijenjene uporabe zemljišta

Proizvodni proces dobivanja biogoriva	Tipična ušteda emisija stakleničkih plinova	Zadana ušteda emisija stakleničkih plinova
etanol iz slame pšenice	87 %	85 %
etanol iz otpadnog drva	80 %	74 %
etanol iz uzgojene šume	76 %	70 %
Fischer-Tropschov dizel iz otpadnog drva	95 %	95 %
Fischer-Tropschov dizel iz uzgojene šume	93 %	93 %
dimetileter iz otpadnog drva (DME)	95 %	95 %
DME iz uzgojene šume	92 %	92 %
metanol iz otpadnog drva	94 %	94 %
metanol iz uzgojene šume	91 %	91 %
dio iz obnovljivih izvora metil-tercijarni-butil-etera (MTBE)	Jednak kao pri dobivanju metanola	

C. Metodologija

- Emisije stakleničkih plinova koje nastanu pri proizvodnji i uporabi goriva namijenjenih prometu, pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva izračunavaju se kao:

$$E = e_{ec} + e_l + e_p + e_{td} + e_u - e_{sca} - e_{ccs} - e_{ccr} - e_{ee},$$

gdje je

E = ukupne emisije od uporabe goriva

e_{ec} = emisije od ekstrakcije ili uzgoja sirovina

e_l = godišnje emisije zbog promjene zaliha ugljika prouzročene promjenom uporabe zemljišta

e_p = emisije od obrade

e_{td} = emisije od prometa i distribucije

⁽¹⁾ SL L 273, 10.10.2002., str. 1.

▼ B

e_u = emisije koje nastaju pri uporabi goriva

e_{sca} = uštede emisija iz akumulacije ugljika u tlu zbog boljeg poljoprivrednoga gospodarenja

e_{ccs} = uštede emisija radi hvatanja i geološkog pohranjivanja ugljika

e_{ccr} = uštede emisija radi hvatanja i zamjene ugljika i

e_{ee} = uštede emisija od viška električne energije koji nastaje pri kogeneraciji.

Emisije koje nastaju pri proizvodnji strojeva i opreme ne uzimaju se u obzir.

2. Emisije stakleničkih plinova iz goriva, E , izražavaju se u gramima ekvivalenta CO_2 na MJ goriva $\text{gCO}_{2\text{eq}}/\text{MJ}$.
3. Odstupajući od točke 2. za goriva namijenjena prometu vrijednosti izračunane kao $\text{gCO}_{2\text{eq}}/\text{MJ}$ mogu se prilagođivati kako bi uzele u obzir razlike među gorivima pri obavljenome korisnom radu izražene kao km/MJ . Takve se prilagodbe rade samo kad se podastru dokazi o obavljenome korisnom radu.
4. Uštede emisija stakleničkih plinova od pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva izračunavaju se kao:

$$U\check{S}TEDA = (E_F - E_B)/E_F,$$

gdje je

E_B = ukupne emisije od pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva i

E_F = ukupne emisije od usporednog fosilnog goriva.

5. Staklenički su plinovi uzeti u obzir za potrebe točke 1. CO_2 , N_2O i CH_4 . Za potrebe izračunavanja ekvivalenta CO_2 ti se plinovi vrednuju kako slijedi:

CO_2 : 1

N_2O : 296

CH_4 : 23

6. Emisije koje nastaju pri ekstrakciji ili uzgoju sirovina e_{ec} uključuju emisije pri samom procesu ekstrakcije ili uzgoja; pri skupljanju sirovina; emisije iz otpadaka i curenja tekućina; te iz proizvodnje kemikalija ili proizvoda upotrijebljenih pri ekstrakciji ili uzgoju. Hvatanje CO_2 u uzgoju sirovina ne uzima se u obzir. Potvrđena smanjenja emisije stakleničkih plinova koja nastaju pri spaljivanju na lokacijama za proizvodnju ulja bilo gdje na svijetu odbijaju se. Umjesto uporabe stvarnih vrijednosti za emisije iz uzgoja mogu se upotrijebiti procjene na temelju prosječnih vrijednosti izračunane za manja geografska područja od onih upotrijebljenih u izračunu zadanih vrijednosti.

▼ M2

7. Godišnje emisije koje nastaju promjenom zaliha ugljika zbog promjene uporabe zemljišta, e_l , izračunavaju se jednakomjernim dijeljenjem ukupnih emisija tijekom 20 godina. Za izračun tih emisija primjenjuje se sljedeće pravilo:

▼ M2

$$e_l = (CS_R - CS_A) \times 3,664 \times 1/20 \times 1/P - e_B, ^{(1)}$$

gdje je

e_l = godišnje emisije stakleničkih plinova koje nastaju promjenom zaliha ugljika zbog promjene uporabe zemljišta (mjerene kao masa (u gramima) ekvivalenta CO₂ po jedinici energije biogoriva ili tekućeg biogoriva (u megadžulima)). „Kultivirano tlo” ⁽²⁾ i „tlo namijenjeno trajnim kulturama” ⁽³⁾ smatraju se jednom uporabom zemljišta;

CS_R = zaliha ugljika po jedinici površine povezana s referentnom uporabom zemljišta (mjerena kao masa (u tonama) ugljika po jedinici površine, uključujući tlo i vegetaciju). Referentnom uporabom zemljišta smatra se uporaba zemljišta u siječnju 2008. ili 20 godina prije nego što je dobivena sirovina, ovisno o tome što je uslijedilo kasnije;

CS_A = zaliha ugljika po jedinici površine povezana sa stvarnom uporabom zemljišta (mjerena kao masa (u tonama) ugljika po jedinici površine, uključujući tlo i vegetaciju). Ako se zaliha ugljika akumulira tijekom razdoblja duljeg od godinu dana, vrijednost koja se pripisuje CSA jest procijenjena zaliha po jedinici površine nakon 20 godina ili nakon sazrijevanja kulture, ovisno o tome što je uslijedilo prije;

P = produktivnost kulture (mjerena kao energija biogoriva ili tekućeg biogoriva po jedinici površine godišnje); i

e_B = dodatak od 29 gCO_{2eq}/MJ biogoriva ili tekućeg biogoriva ako se biomasa dobiva sa saniranog degradiranog zemljišta pod uvjetima predviđenima u točki 8.

▼ B

8. Dodana vrijednost 29 gCO_{2eq}/MJ pripisuje se ako postoje dokazi da predmetno zemljište:

(a) u siječnju 2008. nije upotrebljavano u poljoprivredne ili druge svrhe; i

(b) pripada u jednu od sljedećih kategorija:

i. jako degradirano zemljište, uključujući zemljište koje je prije bilo upotrebljavano u poljoprivredne svrhe;

ii. jako onečišćeno zemljište.

Dodana vrijednost 29 gCO_{2eq}/MJ primjenjuje se za razdoblje do 10 godina od dana prenamjene zemljišta u poljoprivredne svrhe, pod uvjetom da se za zemljišta koja pripadaju pod podtočku i. osigura stalan rast zaliha ugljika te znatno smanjenje erozije zemljišta koja pripadaju pod podtočku ii. smanji onečišćenost tla.

9. Kategorije iz točke 8. (b) definirane su kako slijedi:

(a) „jako degradirano zemljište” znači zemljište koje je tijekom duljeg razdoblja bilo u većoj mjeri podložno zasoljavanju ili mu je nizak sadržaj organskih tvari i znatno je erodirano;

⁽¹⁾ Kvocijent dobiven dijeljenjem molekularne težine CO₂ (44,010 g/mol) s molekularnom težinom ugljika (12,011 g/mol) iznosi 3,664.

⁽²⁾ Kultivirano tlo kako ga definira IPCC.

⁽³⁾ Trajne kulture definirane su kao višegodišnje kulture čija se stabljika obično ne bere, kao što su kulture kratkih ophodnji i uljana palma.

▼B

- (b) „jako onečišćeno” znači zemljište koje je nepogodno za uzgajanje hrane za ljude i hrane za životinje zbog onečišćenosti.

Takvo zemljište uključuje zemljište koje je bilo predmetom odluke Komisije u skladu člankom 18. stavkom 4. podstavkom 4.

10. Komisija do 31. prosinca 2009. donosi smjernice za izračun zaliha ugljika zemljišta na temelju smjernica IPCC iz 2006. za nacionalnu evidenciju stakleničkih plinova – svezak 4. Smjernice Komisije služe kao temelj za izračun zaliha ugljika u zemljištu za potrebe ove Direktive.

11. Emisije koje nastaju pri obradi (e_p) uključuju emisije pri samoj obradi; emisije od otpadaka i istjecanja te proizvodnje kemikalija ili proizvoda upotrijebljenih u obradi.

Pri uzimanju u obzir električne energije koja nije proizvedena u okviru pogona za proizvodnju goriva, pretpostavlja se da je intenzitet emisije stakleničkih plinova proizvodnje i distribucije te električne energije jednak prosječnom intenzitetu emisije proizvodnje i distribucije električne energije u definiranoj regiji. Odstupajući od ovog pravila, proizvođači mogu upotrebljavati prosječnu vrijednost za pojedini pogon za proizvodnju električne energije koju taj pogon proizvede, ako taj pogon nije priključen na elektroenergetsku mrežu.

12. Emisije zbog prijevoza i distribucije (e_{td}) uključuju emisije koje nastaju pri prometu i skladištenju sirovina i poluproizvoda te skladištenju i distribuciji gotovih proizvoda. Emisije koje nastaju pri prometu i distribuciji koje se uzimaju u obzir pod točkom 6. ne uzimaju se u obzir pod ovom točkom.

13. Emisije koje nastaju pri uporabi goriva (e_u) računaju se kao ništica za pogonska biogoriva i druga tekuća biogoriva.

14. Uštede emisija od hvatanja i geoloških zaliha ugljika (e_{ccs}) koje već nisu uzete u obzir u e_p , ograničavaju se na emisije onemogućene hvatanjem i sekvencijom emitiranog CO₂ izravno povezanog s ekstrakcijom, prometom, obradom i distribucijom goriva.

15. Uštede emisija od hvatanja i zamjene ugljika (e_{ccr}) ograničavaju se na emisije izbjegnute hvatanjem CO₂ čiji ugljik potječe od biomase i koji se upotrebljava za zamjenu, ograničavaju se na CO₂ koji se dobiva od fosilnoga goriva, upotrijebljenog u komercijalnim proizvodima i uslugama.

16. Uštede emisija od viška električne energije iz kogeneracije (e_{ee}) uzimaju se u obzir za višak električne energije proizvedene sustavima za proizvodnju goriva koji upotrebljavaju kogeneraciju, osim kad je gorivo upotrijebljeno za kogeneraciju suproizvoda koji nije ostatak poljoprivrednog prinosa. Pri uzimanju u obzir tog viška električne energije, veličina kogeneracijske jedinice smatra se kao najmanja potrebna za to da kogeneracijska jedinica dovodi toplinu koja je potrebna za proizvodnju goriva. Uštede emisija stakleničkih plinova povezane s viškom električne energije smatraju se jednakima količini stakleničkih plinova koji bi se emitirali da je jednaka količina električne energije proizvedena u elektrani koja upotrebljava isto gorivo kao i kogeneracijska jedinica.

17. Kad se u procesu proizvodnje goriva proizvede istodobno gorivo za koje su emisije izračunane i jedan ili više proizvoda (suproizvoda), emisije stakleničkih plinova dijele se između goriva ili njegova neposrednog

▼B

proizvoda i suproizvoda razmjerno njihovu energetsom sadržaju (određenom kao donja ogrjevna vrijednost u slučaju suproizvoda koji nisu električna energija).

18. Za potrebe izračuna iz točke 17. emisije koje se dijele su $e_{ec} + e_l$ + oni dijelovi e_p , e_{td} i e_{ee} koje se odvijaju do procesne faze i uključujući procesnu fazu na kojoj je suproizvod proizveden. Ako je došlo do koje podjele na suproizvode u ranijoj procesnoj fazi u životnom ciklusu, u tu se svrhu umjesto ukupne količine tih emisija upotrebljava dio tih emisija dodijeljenih u posljednjoj takvoj procesnoj fazi posrednom proizvodu goriva.

U slučaju pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva svi suproizvodi, uključujući električnu energiju, koji ne pripadaju u područje primjene točke 16. uzimaju se u obzir za potrebe ovog izračuna, osim ostataka poljoprivrednih proizvoda, uključujući slamu, ostatke šećerne trske, lupine, klipove i orahove ljuske. Suproizvodi koji imaju negativan energetski sadržaj za potrebe izračuna uzimaju se kao da im je energetski sadržaj nula.

Otpad, poljoprivredni ostaci ljetine, uključujući ostatke šećerne trske, lupine, klipove, orahove ljuske i ostatke od postupka obrade, uključujući sirovi glicerol (nerafinirani glicerol) smatraju se da im je životni ciklus emisije stakleničkih plinova nula do procesa skupljanja tih materijala.

U slučaju goriva koja se proizvode u rafinerijama jedinica analize za potrebe izračuna iz točke 17. je rafinerija.

19. Za pogonska biogoriva za potrebe izračuna iz točke 4. kao usporedno fosilno gorivo E_F vrijede posljednje raspoložive stvarne prosječne emisije iz fosilnog dijela benzina i dizelskog goriva upotrijebljena u Zajednici u izvješćima u skladu s Direktivom 98/70/EZ. Ako takvi podaci ne postoje, ta vrijednost iznosi 83,8 gCO_{2eq}/MJ.

Za tekuća biogoriva koja se upotrebljavaju u proizvodnji električne energije za potrebe izračuna iz točke 4. usporedno fosilno gorivo E_F je 91 gCO_{2eq}/MJ.

Za tekuća biogoriva koja se upotrebljavaju u proizvodnji topline za potrebe izračuna iz točke 4. usporedno fosilno gorivo E_F je 77 gCO_{2eq}/MJ.

Za tekuća biogoriva koja se upotrebljavaju u kogeneraciji za potrebe izračuna iz točke 4. usporedno fosilno gorivo E_F je 85 gCO_{2eq}/MJ.

D. Raščlanjene zadane vrijednosti za pogonska biogoriva i druga tekuća biogoriva

Raščlanjene zadane vrijednosti za uzgoj: „ e_{ec} ” kako je definirano u ovom Prilogu dijelu C

Proizvodni procesi dobivanja pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva	Tipične emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)	Zadane emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)
etanol iz šećerne repe	12	12
etanol iz pšenice	23	23

▼B

Proizvodni procesi dobivanja pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva	Tipične emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)	Zadane emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)
etanol iz kukuruza proizveden u Zajednici	20	20
etanol iz šećerne trske	14	14
dio iz obnovljivih izvora ETBE	Jednak kao pri dobivanju etanola	
dio iz obnovljivih izvora TAEE	Jednak kao pri dobivanju etanola	
biodizel iz repičina sjemena	29	29
biodizel iz suncokreta	18	18
biodizel iz soje	19	19
biodizel iz palmina ulja	14	14
biodizel iz otpadnog biljnog ili životinjskog ulja (*)	0	0
biljno ulje iz repičina sjemena obrađeno vodikom	30	30
biljno ulje iz suncokreta obrađeno vodikom	18	18
biljno ulje iz palmina ulja obrađeno vodikom	15	15
čisto biljno ulje iz repičina sjemena	30	30
bioplin iz komunalnog organskog otpada kao komprimirani prirodni plin	0	0
bioplin od vlažnog gnoja kao komprimirani prirodni plin	0	0
bioplin od suhog gnoja kao komprimirani prirodni plin	0	0

(*) S iznimkom ulja proizvedenog od nusproizvoda životinjskog podrijetla razvrstanih u materijal kategorije 3. u skladu s Uredbom (EZ) br. 1774/2002.

Raščlanjene zadane vrijednosti za obradu (uključujući višak električne energije): „ $e_p - e_{ee}$ ” kako je definirano u ovom Prilogu dijelu C

Proizvodni procesi dobivanja pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva	Tipične emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)	Zadane emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)
etanol iz šećerne repe	19	26
etanol iz pšenice (procesno gorivo nije specificirano)	32	45
etanol iz pšenice (lignit kao procesno gorivo u kogeneracijskom pogonu)	32	45
etanol iz pšenice (prirodni plin kao procesno gorivo u konvencionalnome kotlu (bojleru))	21	30
etanol iz pšenice (prirodni plin kao procesno gorivo u kogeneracijskom pogonu)	14	19

Proizvodni procesi dobivanja pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva	Tipične emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)	Zadane emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)
etanol iz pšenice (slama kao procesno gorivo u kogeneracijskom pogonu)	1	1
etanol iz kukuruza proizveden u Zajednici (prirodni plin kao procesno gorivo u kogeneracijskom pogonu)	15	21
etanol iz šećerne trske	1	1
dio iz obnovljivih izvora ETBE	Jednak kao pri dobivanju etanola	
dio iz obnovljivih izvora TAEE	Jednak kao pri dobivanju etanola	
biodizel iz repičina sjemena	16	22
biodizel iz suncokreta	16	22
biodizel iz soje	18	26
biodizel iz palmina ulja (proces nije specficiran)	35	49
biodizel iz palmina ulja (proces s hvatanjem metana u uljari)	13	18
biodizel iz otpadnog biljnog ili životinjskog ulja	9	13
biljno ulje iz repičina sjemena obrađeno vodikom	10	13
biljno ulje iz suncokreta obrađeno vodikom	10	13
biljno ulje iz palmina ulja obrađeno vodikom (proces nije specficiran)	30	42
biljno ulje iz palmina ulja obrađeno vodikom (proces sa zahvaćanjem metana u uljari)	7	9
čisto biljno ulje iz repičina sjemena	4	5
bioplin iz komunalnog organskog otpada kao komprimirani prirodni plin	14	20
bioplin od vlažnog gnoja kao komprim. prirodni plin	8	11
bioplin od suhog gnoja kao komprim. prirodni plin	8	11

Raščlanjene zadane vrijednosti za prijevoz i distribuciju: „*e_{td}*” kako je definirano u ovom Prilogu dijelu C

Proizvodni proces dobivanja pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva	Tipične emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)	Zadane emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)
etanol iz šećerne repe	2	2
etanol iz pšenice	2	2

▼B

Proizvodni proces dobivanja pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva	Tipične emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)	Zadane emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)
etanol iz kukuruza proizveden u Zajednici	2	2
etanol iz šećerne trske	9	9
dio iz obnovljivih izvora ETBE	Jednak kao pri dobivanju etanola	
dio iz obnovljivih izvora TAEE	Jednak kao pri dobivanju etanola	
biodizel iz repičinog sjemena	1	1
biodizel iz suncokreta	1	1
biodizel iz soje	13	13
biodizel iz palmina ulja	5	5
biodizel iz otpadnog biljnog ili životinjskog ulja (*)	1	1
biljno ulje iz repičina sjemena obrađeno vodikom	1	1
biljno ulje iz suncokreta obrađeno vodikom	1	1
biljno ulje iz palmina ulja obrađeno vodikom	5	5
čisto biljno ulje iz repičina sjemena	1	1
bioplin iz komunalnog organskog otpada kao komprimirani prirodni plin	3	3
bioplin od vlažnog gnoja kao komprim. prirodni plin	5	5
bioplin od suhog gnoja kao komprim. prirodni plin	4	4

Ukupno za uzgoj, obradu, prijevoz i distribuciju

Proizvodni procesi dobivanja pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva	Tipične emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)	Zadane emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)
etanol iz šećerne repe	33	40
etanol iz pšenice (procesno gorivo nije specificirano)	57	70
etanol iz pšenice (lignit kao procesno gorivo u kogeneracijskom pogonu)	57	70
etanol iz pšenice (prirodni plin kao procesno gorivo u konvencionalnom kotlu)	46	55
etanol iz pšenice (prirodni plin kao procesno gorivo u kogeneracijskom pogonu)	39	44
etanol iz pšenice (slama kao procesno gorivo u kogeneracijskom pogonu)	26	26

▼B

Proizvodni procesi dobivanja pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva	Tipične emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)	Zadane emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)
etanol iz kukuruza proizveden u Zajednici (prirodni plin kao procesno gorivo u kogeneracijskom pogonu)	37	43
etanol iz šećerne trske	24	24
dio iz obnovljivih izvora ETBE	Jednak kao pri dobivanju etanola	
dio iz obnovljivih izvora TAAE	Jednak kao pri dobivanju etanola	
biodizel iz repičina sjemena	46	52
biodizel iz suncokreta	35	41
biodizel iz soje	50	58
biodizel iz palmina ulja (proces nije specificiran)	54	68
biodizel iz palmina ulja (proces s hvatanjem metana u uljari)	32	37
biodizel iz otpadnog biljnog ili životinjskog ulja	10	14
biljno ulje iz repičina sjemena obrađeno vodikom	41	44
biljno ulje iz suncokreta obrađeno vodikom	29	32
biljno ulje iz palmina ulja obrađeno vodikom (proces nije specificiran)	50	62
biljno ulje iz palmina ulja obrađeno vodikom (proces sa zahvaćanjem metana u uljari)	27	29
čisto biljno ulje iz repičina sjemena	35	36
bioplin iz komunalnog organskog otpada kao komprimirani prirodni plin	17	23
bioplin od vlažnog gnoja kao komprim. prirodni plin	13	16
bioplin od suhog gnoja kao komprim. prirodni plin	12	15

E. Procijenjene raščlanjene zadane vrijednosti za buduću pogonska biogoriva i tekuća biogoriva koja u siječnju 2008. nisu bila na tržištu ili su bila u zanemarivim količinama

Raščlanjene zadane vrijednosti za uzgoj: „ e_{ec} ” kako je definirano u ovom Prilogu dijelu C

Proizvodni proces dobivanja pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva	Tipične emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)	Zadane emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)
etanol iz slame pšenice	3	3
etanol iz otpadnog drva	1	1
etanol iz uzgojene šume	6	6

▼B

Proizvodni proces dobivanja pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva	Tipične emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)	Zadane emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)
Fischer-Tropschov dizel iz otpadnog drva	1	1
Fischer-Tropschov dizel iz uzgojene šume	4	4
DME iz otpadnog drva	1	1
DME iz uzgojene šume	5	5
metanol iz otpadnog drva	1	1
metanol iz uzgojene šume	5	5
dio iz obnovljivih izvora MTBE	Jednak kao pri dobivanju metanola	

Raščlanjene zadane vrijednosti za obradu (uključujući višak električne energije): „ $e_p - e_{ee}$ ” kako je definirano u ovom Prilogu dijelu C

Proizvodni proces dobivanja pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva	Tipične emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)	Zadane emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)
etanol iz slame pšenice	5	7
etanol iz drva	12	17
Fischer-Tropschov dizel iz drva	0	0
DME iz drva	0	0
metanol iz drva	0	0
dio iz obnovljivih izvora MTBE	Jednak kao pri dobivanju metanola	

Raščlanjene zadane vrijednosti za transport i distribuciju: „ e_{td} ” kako je definirano u ovom Prilogu dijelu C

Proizvodni procesi dobivanja pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva	Tipične emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)	Zadane emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)
etanol iz slame pšenice	2	2
etanol iz otpadnog drva	4	4
etanol iz uzgojene šume	2	2
Fischer-Tropschov dizel iz otpadnog drva	3	3
Fischer-Tropschov dizel iz uzgojene šume	2	2
DME iz otpadnog drva	4	4
DME iz uzgojene šume	2	2
metanol iz otpadnog drva	4	4

▼B

Proizvodni procesi dobivanja pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva	Tipične emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)	Zadane emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)
metanol iz uzgojene šume	2	2
dio iz obnovljivih izvora MTBE	Jednak kao pri dobivanju metanola	

Ukupno za uzgoj, obradu, transport i distribuciju

Proizvodni proces dobivanja pogonskih biogoriva i drugih tekućih biogoriva	Tipične emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)	Zadane emisije stakleničkih plinova (gCO _{2eq} /MJ)
etanol iz slame pšenice	11	13
etanol iz otpadnog drva	17	22
etanol iz uzgojene šume	20	25
Fischer-Tropschov dizel iz otpadnog drva	4	4
Fischer-Tropschov dizel iz uzgojene šume	6	6
DME iz otpadnog drva	5	5
DME iz uzgojene šume	7	7
metanol iz otpadnog drva	5	5
metanol iz uzgojene šume	7	7
dio iz obnovljivih izvora MTBE	Jednak kao pri dobivanju metanola	

PRILOG VI.

Minimalni zahtjevi za usklađen predložak za izradu nacionalnih akcijskih planova za obnovljive izvore energije

1. Očekivana konačna potrošnja energije:

Konačna bruto potrošnja energije u elektroenergetici, prometu te za grijanje i hlađenje za 2020. uzimajući u obzir učinke mjera politike za energetske učinkovitost.

2. Nacionalni ciljevi za sniženje emisija 2020. po sektorima i procijenjeni udjeli energije iz obnovljivih izvora u elektroenergetici za grijanje i hlađenje te u prometu:

- (a) ciljni udio energije iz obnovljivih izvora u energetici 2020.;
- (b) predviđena smjernica za udio energije iz obnovljivih izvora u energetici;
- (c) ciljni udio energije iz obnovljivih izvora za grijanje i hlađenje 2020.;
- (d) predviđena smjernica za udio energije iz obnovljivih izvora za grijanje i hlađenje;
- (e) predviđena smjernica za udio energije iz obnovljivih izvora u prometu;
- (f) nacionalna okvirna smjernica iz članka 3. stavka 2. i Priloga I. dijela B.

3. Mjere za ostvarivanje tih ciljeva:

- (a) pregled svih politika i mjera za poticanje uporabe energije iz obnovljivih izvora;
- (b) posebne mjere za ispunjavanje zahtjeva iz članaka 13., 14. i 16. uključujući potrebu širenja i jačanja postojeće infrastrukture kako bi se omogućilo uključivanje količina energije iz obnovljivih izvora potrebnih za ostvarivanje nacionalnog cilja do 2020.; mjere za ubrzavanje postupka izdavanja odobrenja; mjere za smanjivanje netehnoloških prepreka te mjere koje se odnose na članke od 17. do 21.;
- (c) programi potpore za poticanje uporabe energije iz obnovljivih izvora u energetici koje primjenjuje jedna država članica ili više njih;
- (d) programi potpore za poticanje uporabe energije iz obnovljivih izvora za grijanje i hlađenje koje primjenjuje jedna država članica ili više njih;
- (e) programi potpore za poticanje uporabe energije iz obnovljivih izvora u prometu koje primjenjuje jedna država članica ili više njih;
- (f) posebne mjere o poticanju uporabe energije iz biomase, posebno za dobivanje nove biomase i pritom uzeti u obzir:
 - i. raspoloživost biomase: domaće i biomase iz uvoza;
 - ii. mjere za povećanje raspoloživosti biomase, uzimajući pritom u obzir druge korisnike biomase (poljoprivredni i šumarski sektor);
- (g) planiranu uporabu statističkih prijenosa među državama članicama i planirano sudjelovanje u zajedničkim projektima s drugim državama članicama i trećim zemljama:
 - i. procijenjena prekomjerna proizvodnja energije iz obnovljivih izvora u odnosu na okvirnu smjernicu koja se može prenijeti drugim državama članicama;

▼B

- ii. procijenjena mogućnost za zajedničke projekte;
- iii. procijenjena potražnja za energijom iz obnovljivih izvora koja se treba pokriti proizvodnjom koja nije domaća.

4. Ocjene:

- (a) očekivani ukupan doprinos svih tehnologija za dobivanje energije iz obnovljivih izvora pomoću kojih se trebaju ostvariti ciljevi za 2020. i okvirna smjernica za udjele energije iz obnovljivih izvora u energetici, grijanju i hlađenju te prometu;
- (b) očekivani ukupan doprinos mjera za energetske učinkovitost i uštedu energije pri ostvarivanju obveznih ciljeva za 2020. i okvirna smjernica za udjele energije iz obnovljivih izvora u energetici, grijanju i hlađenju te prometu.

PRILOG VII.

Uključivanje energije iz toplinskih crpka

Količina aerotermalne, geotermalne ili hidrotermalne energije zahvaćene toplinskim crpkama koja se smatra energijom iz obnovljivih izvora za potrebe ove Direktive, E_{RES} , izračunava se u skladu sa sljedećom formulom:

$$E_{RES} = Q_{usable} * (1 - 1/SPF)$$

gdje je

- Q_{usable} = procijenjena ukupna uporabljiva toplina uhvaćena toplinskim crpkama koje ispunjavaju kriterije iz članka 5. stavka 4., upotrijebljene na sljedeći način: uzimaju se u obzir samo toplinske crpke kod kojih je $SPF > 1,15 * 1/\eta$,
- SPF = procijenjeni prosječni faktor sezonske učinkovitosti navedenih toplinskih crpka,
- η je omjer između ukupne bruto proizvodnje električne energije i potrošnje primarne energije za proizvodnju električne energije i izračunava se kao prosjek EU-a utemeljen na podacima Eurostata.

Najkasnije do 1. siječnja 2013. Komisija mora izraditi smjernice o načinu na koji će države članice procjenjivati vrijednosti Q_{usable} i SPF za različite tehnologije i primjene toplinskih, uzimajući pritom u obzir razlike u klimatskim uvjetima, ponajprije veoma hladnim klimatskim područjima.

▼ M2

PRILOG VIII.

Dio A. Privremene procijenjene emisije od sirovina za biogorivo i tekuće biogorivo u vezi s neizravnom promjenom uporabe zemljišta ($\text{gCO}_{2\text{eq}}/\text{MJ}$) (*)

Skupina sirovina	Srednja (*)	Interpercentilni raspon dobiven analizom osjetljivosti (**)
Žitarice i druge kulture bogate škrobom	12.	od 8 do 16
Šećerne kulture	13.	od 4 do 17
Uljarice	55.	od 33 do 66

(*) Srednje vrijednosti koje su ovdje navedene predstavljaju ponderirani prosjek individualno određenih vrijednosti sirovina.

(**) Ovdje uključeni raspon odražava 90 % rezultata koji koriste petu i devedeset i petu percentilnu vrijednost proizašle iz analize. Peti percentil pokazuje vrijednost ispod koje je pronađeno 5 % zapažanja (tj. 5 % ukupnih korištenih podataka pokazalo je rezultate ispod 8, 4 i 33 $\text{gCO}_{2\text{eq}}/\text{MJ}$). Devedeset i peti percentil pokazuje vrijednost ispod koje je pronađeno 95 % zapažanja (tj. 5 % ukupnih korištenih podataka pokazali su rezultate iznad 16, 17 i 66 $\text{gCO}_{2\text{eq}}/\text{MJ}$).

Dio B. Biogoriva i tekuća biogoriva za koja se smatra da su procijenjene emisije u vezi s neizravnom promjenom uporabe zemljišta jednake nuli

Za biogoriva i tekuća biogoriva proizvedena iz sljedećih kategorija sirovina smatrat će se da imaju procijenjene emisije u vezi s neizravnom promjenom uporabe zemljišta jednake nuli:

- sirovine koje nisu navedene u dijelu A ovog Priloga.
- sirovine čija je proizvodnja dovela do izravne promjene uporabe zemljišta, odnosno promjene iz jedne od sljedećih kategorija zemljišta IPCC-a: šumsko zemljište, travnjak, vlažno tlo, naselja ili druga zemljišta, u kultivirano tlo ili tlo namijenjeno trajnim kulturama (**). U takvom bi se slučaju vrijednost emisije u vezi s izravnom promjenom uporabe zemljišta (e_l) trebala izračunati u skladu s Prilogom V. dijelom C točkom 7.

(*) Srednje vrijednosti koje su ovdje navedene predstavljaju ponderirani prosjek individualno određenih vrijednosti sirovina. Razmjer vrijednosti u ovom Prilogu ovisi o rasponu pretpostavki (poput tretmana suproizvoda, kretanja u prinosu, zaliha ugljika i uklanjanja drugih proizvoda) korištenih u gospodarskim modelima razvijenim za potrebe njihove procjene. Stoga, iako nije moguće u potpunosti okarakterizirati raspon nesigurnosti povezan s takvim procjenama, provedena je analiza osjetljivosti u vezi s rezultatima na temelju nasumične varijacije ključnih parametara, takozvana analiza Monte Carlo.

(**) Trajne kulture definirane su kao višegodišnje kulture čija se stabljika obično ne bere, kao što su kulture kratkih ophodnji i uljana palma.

▼ M2

PRILOG IX.

Dio A. Sirovine i goriva čiji se doprinos cilju iz članka 3. stavka 4. prvog podstavka smatra dvaput vrednijim od njihova energetskeg sadržaja:

- (a) Alge, ako su uzgojene na zemljištu u ribnjacima ili fotobioreaktorima.
- (b) Dio biomase koji odgovara miješanom gradskom otpadu, a ne sortiranom otpadu iz kućanstava podložno ciljevima recikliranja na temelju članka 11. stavka 2. točke (a) Direktive 2008/98/EZ.
- (c) Biološki otpad kako je definiran u članku 3. stavku 4. Direktive 2008/98/EZ iz privatnih kućanstava podložan odvojenom prikupljanju kako je utvrđeno u članku 3. stavku 11. te direktive.
- (d) Dio biomase iz industrijskog otpada koji nije pogodan za korištenje u prehrambenom lancu za ljude ili za životinje, uključujući materijale iz sektora trgovine na malo i veletrgovine te poljoprivredno-prehrambenog sektora i sektora ribarstva i akvakulture, isključujući sirovine navedene u dijelu B ovog Priloga.
- (e) Slama.
- (f) Gnojivo i mulj od rafiniranja.
- (g) Tekući otpad od proizvodnje palminog ulja i prazni grozdovi palminog ploda.
- (h) Smola tal ulja.
- (i) Sirovi glicerini.
- (j) Ostaci šećerne trske.
- (k) Otpad od grožđa i vinski talog.
- (l) Orahove ljuske.
- (m) Pljeva.
- (n) Klipovi kukuruza bez zrna.
- (o) Dio biomase iz otpada i ostataka iz šumarstva i industrija koje se temelje na šumarstvu, tj. kora, grane, pretkomercijalna proreda, lišće, iglice, krošnje stabala, piljevina, trijeske od sječe, crni lug, sulfitna lužina, mulj koji sadrži vlakna, lignin i tal ulje.
- (p) Drugi neprehrambeni celulozni materijal kako je definiran u članku 2. drugom stavku točki (s).
- (q) Drugi lignocelulozni materijal kako je definiran u članku 2. drugom stavku točki (r) osim pilanskih i furnirskih trupaca.
- (r) Obnovljiva tekuća i plinovita goriva nebiološkog podrijetla namijenjena uporabi u prometu.
- (s) Hvatanje i uporaba ugljika za promet, ako je izvor energije obnovljiv u skladu s člankom 2. drugim stavkom točkom (a).
- (t) Bakterije, ako je izvor energije obnovljiv u skladu s člankom 2. drugim stavkom točkom (a).

Dio B. Sirovine čiji se doprinos cilju iz članka 3. stavka 4. prvog podstavka smatra dvaput vrednijim od njihova energetskeg sadržaja:

- (a) Korišteno ulje za kuhanje.
- (b) Životinjske masti iz kategorija 1. i 2. u skladu s Uredbom (EZ) br. 1069/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 1069/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o utvrđivanju zdravstvenih pravila za nusproizvode životinjskog podrijetla i od njih dobivene proizvode koji nisu namijenjeni prehrani ljudi te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1774/2002 (Uredba o nusproizvodima životinjskog podrijetla) (SL L 300, 14.11.2009., str. 1.).